

OPĆI DIO

Naziv programa

Sociologija

Tip programa

Univerzitetski studij

Nivo programa

Prvi ciklus

Drugi ciklus

Cilj programa

Proučavanje sociologije podrazumijeva upoznavanje s temeljnim pojmovima, analitičkim okvirima, teorijama i idejama koje olakšavaju razumjevanje, tumačenje i objašnjavanje društvenih fenomena, te je kao glavni cilj studija razvoj analitičke sposobnosti razumijevanja argumenata i protuargumenata o normativnim i analitičkim pitanjima, problemima i društvenim proturječnostima. Ovaj studij traži od studenata da propituju vlastito iskustvo društvenog svijeta i da ozbiljno razmišljaju o njegovim granicama osobito u kontekstu tranzicijskih i integracijskih procesa kroz koje prolazi bosanskohercegovačko društvo. Cilj programa je također da omogući studentima usvajanje teorijskog znanja o temeljnim pojmovima i konceptima nauke, upoznavanje s glavnim smjerovima /pravcima/ sociologije. Time se povećava stepen aplikacije naučnih metoda u proučavanju i istraživanju društva u svrhu pronalaska informacija relevantnih za funkcioniranje društva i društvenih procesa. Pored toga program omogućuje stjecanje relevantnih znanja iz oblasti sociologije i ovladavanje metodama sociološke analize kojima će se služiti studenti kao načinom elaboriranja i isticanja važnih aspekata funkcioniranja različitih fenomena društvenosti; razvoj sposobnosti pisanog i govornog, intelektualnog i akademskog izražavanja; i spoznavanje ključnih pojmova neophodnih u analizi društvenih odnosa i procesa socijalizacije. Cilj programa je da se studenti osposobe za samostalno istraživanje, te za pripremanje i izvođenje nastave iz predmeta koji pokrivaju oblast sociologije, kulture i religije.

Nosilac programa

Odsjek sociologije Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu

Naučna polja kojima pripada predloženi studijski program

Studijski program „Sociologija“ pripada naučnom polju sociologije.

Organizacija i trajanje studijskog programa

Studijski program „Sociologija“ se realizira po bolonjskom procesu kroz redovan, redovan samofinansirajući i vanredni studij, koji na prvom ciklusu traje tri godine, dok se drugi ciklus realizira u trajanju od dvije godine.

Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija

Za završetak prvog ciklusa studija student/ica mora ostvariti minimalno 180 ECTS. Minimalan broj ECTS potrebnih za završetak drugog ciklusa studija je 120.

Jezik na kojem se izvodi studijski program

Studijski program „Sociologija“ se izvodi na bosanskom jeziku, hrvatskom jeziku i srpskom jeziku. Gostujuća predavanja i dodatna literatura mogu biti ponuđeni na engleskom jeziku.

Selekcijski postupci za upis na studijski program

Na ovom studijskom programu nije predviđen prijemni ispit, te se rangiranje prijavljenih kandidata/kandidatkinja vrši na temelju općeg uspjeha iz sva četiri razreda srednje škole; ostvarene prosječne ocjene iz slijedećih predmeta relevantnih za studij na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu: maternji jezik, historija, filozofija i sociologija; rezultata ostvarenih na takmičenjima učenika srednjih škola iz predmeta relevantnih za studij.

Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa

Po okončanom prvom ciklusu studija (minimalno 180 ECTS) „Sociologija“ student/ica stiče kvalifikaciju i zvanje: **Bachelor sociologije**

Po okončanom prvom ciklusu studija (minimalno 120 ECTS) „Sociologija“ student/ica stiče kvalifikaciju i zvanje: **Magistar sociologije**

Prohodnost studija

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo svi kandidati/kandidatkinje sa završenim četvorogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem imaju pravo aplicirati na prvi ciklus studija „Sociologija“. Na drugi ciklus studija „Sociologija“ imaju pravo aplicirati kandidati/kandidatkinje koji su prethodno završili prvi ciklus nastavničkog studija na akreditiranim visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini i svijetu, te ostvarili minimalno 180 ECTS i stekli odgovarajuću diplomu. Studenti/studentice koji se upisuju na drugi ciklus studija, a da prethodno nisu završili nastavnički studij, dužni su, do kraja trećeg semestra drugog ciklusa, položiti razliku predmeta i to: Psihologija, Socijalna psihologija, Pedagogija, Andragogija.

Skala bodovanja i ocjenjivanja

Na oba ciklusa studija „Sociologija“ se primjenjuje skala bodovanja i ocjenjivanja propisana članom 97. stav 4 i 5. Zakon o visokom obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/22).

(4) Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) – izuzetan uspjeh u postizanju ishoda učenja bez grešaka ili sa neznatnim greškama;
- b) 9 (B) – iznad prosjeka u postizanju ishoda učenja, sa ponekom greškom;
- c) 8 (C) – prosječan u postizanju ishoda učenja, sa primjetnim greškama;
- d) 7 (D) – općenito dobar u postizanju ishoda učenja, ali sa značajnijim nedostacima;
- e) 6 (E) – zadovoljava minimalne uslove u postizanju ishoda učenja;
- f) 5 (F) – ne zadovoljava minimalne uslove.

(5) Bodovni kriteriji za ocjenjivanje utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Napomena: Koristi se "Evropski sistem prenosa i akumulacije bodova (European Credit Transfer System – ECTS)" - sistem opterećenja gdje 1 ECTS bod odgovara ukupnom opterećenju od 25 - 30 sati rada studenta. Na studiju „Sociologija“ 1 ECTS vrijedi 25 sati rada/opterećenja studenta.

Osiguranje kvaliteta

Ostvaruje se evaluacijom nastavnih planova i programa najmanje jednom tokom trajanja jednog ciklusa studija. Sadržaji nastavnih predmeta se redovno ažuriraju u skladu sa propisima Univerziteta u Sarajevu.

Studenti kroz semestralnu evaluaciju učestvuju u ocjenjivanju nastavnih sadržaja i primjenjenih metoda i tehnika u nastavnom procesu. Nastavnici i saradnici vode evidencije o održanoj nastavi.

Način dokumentovanja 30 ECTS praktične nastave

Odgovorni nastavnik za predmet na kojem je predviđena praktična nastava i izvršena distribucija sati u tu svrhu, samostalno ili sa saradnikom u nastavi, evidentira aktivnosti koje student/ica realizira u okviru praktične nastave.

OPIS PROGRAMA

Ishodi učenja na nivou studijskog programa

Ishodi učenja za prvi ciklus studija:

Znanje:

- Znati identificirati, te sveobuhvatno i koherentno objasniti kompleksne sadržaje glavnih pravaca u sociologiji.
- Demonstrirati sposobnost kontekstualiziranja specifičnih socioloških tema.
- Razumijevati kompleksnost odnosa između društvenih aktera.
- Biti osposobljeni da identificiraju, selektiraju i koriste relevantne podatke, literaturu i informacije potrebne za realizaciju analitičkih zadataka.

Vještine:

- Biti u stanju precizno i jasno prezentirati kompleksne sadržaje o glavnim pravcima sociologije i specifičnim društvenim temama.
- Pokazati sposobnost da identificiraju odgovarajuće metode istraživanja u sociologiji, obrazlože opravdanost njihovog korištenja i koriste ih prema potrebi.
- Biti u stanju da efikasno i efektivno djeluju i primjenjuju stečena znanja u radu u naučnim ustanovama i istraživačkim institutima, državnim institucijama, institucijama kulture, političkim strankama, interesnim grupama, međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama.

Kompetencije:

- Biti sposobni saradivati unutar interdisciplinarnih i multidisciplinarnih timova.
- Biti sposobni kompetentno preuzimati i realizirati istraživačke i analitičke zadatke.

Ishodi učenja za drugi ciklus:

Znanje:

- Znati identificirati i objasniti savremene, konceptualno složene teme iz područja sociologije.
- Demonstrirati dubinsko razumijevanje specifičnih tema u akademskoj sferi istraživanja sociologije, te njihove aplikacije u profesionalnom polju.
- Razumijevati dinamičnu prirodu odnosa između društvenih aktera.
- Biti osposobljeni da identificiraju i integriraju relevantne podatke, literaturu i informacije potrebne za realizaciju analitičkih zadataka.

Vještine:

- Efektivno prezentirati kompleksne, tematski specifične sadržaje vezane za različite društvene pojave.
- Pokazati sposobnost da kritički evaluiraju istraživački dizajn i metode istraživanja u sociologiji, te primjene odgovarajući istraživački dizajn i metode u skladu sa potrebama.
- Biti u stanju da efikasno i efektivno djeluju i samostalno primjenjuju stečena znanja u radu u naučnim ustanovama i istraživačkim institutima, državnim institucijama, institucijama kulture, političkim strankama, interesnim grupama, međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama.

Kompetencije:

- Biti sposobni da iniciraju saradnju i djeluju unutar interdisciplinarnih i multidisciplinarnih timova.
- Biti sposobni da kompetentno preuzimaju i upravljaju realizacijom analitičkih zadatka u svom profesionalnom okruženju.
- Samostalno pripremanje i izvođenje nastave iz predmeta koji pokrivaju oblast sociologije, kulture i religije.

Popis obaveznih i izbornih predmeta

Obavezni predmeti na prvom ciklusu studija „Sociologija“ su:

I SEMESTAR

Sociologija I

Uvod u filozofiju sa logikom

Historija Bosne i Hercegovine

Uvod u politologiju

Psihologija

Medijska i informacijska pismenost

II SEMESTAR

Sociologija II

Historija civilizacija

Politička ekonomija

Savremena filozofija

Akademsko pisanje

Retorika i kultura govora

III SEMESTAR

Sociologija obrazovanja i odgoja

Socijalna psihologija

Sociološke teorije

Demografija

Sociologija porodice

Sociologija roda I

IV SEMESTAR

Pedagogija
Sociologija bh. društva
Metodologija
Etika i socijalna pravda
Sociologija kulture
Historija socijalne i političke misli u BiH

V SEMESTAR

Sociologija politike
Sociologija mladih
Sociologija organizacije
Socijalna i kulturna antropologija
Sociologija nasilja
Sociologija religije

VI SEMESTAR

Sociologija jezika
Andragogija
Socijalna ekologija
Sociologija naselja
Metode i tehnike socioloških istraživanja
Sociologija prava

Obavezni predmeti na drugom ciklusu studija „Sociologija“ su:

I SEMESTAR

Bosanskohercegovačko društvo
Sociologija urbaniteta
Metodologija empirijskih istraživanja
Religije savremenog svijeta
Didaktika
Sociologija roda II

II SEMESTAR

Sociologija devijantnosti i društvene kontrole
Sociologija rada
Sociologija svakodnevnog života
Sociologija migracija
Sociologija nacije
Sociologija znanja

III SEMESTAR

Etnologija
Sociologija medija
Sociologija sporta
Sociologija cyber kulture
Sociologija siromaštva
Metodika nastave sociologije sa metodičkom praksom

IV SEMESTAR

IZRADA MASTER TEZE

Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar

Prvi ciklus studija „Sociologija“ se realizira u šest semestara. Studenti/ce su u svakom semestru ravnomjerno opterećeni sa 30 ECTS. Upis u treći i peti semestar je uslovljen zakonskom obavezom da se ne može prenijeti više od 12 ECTS bodova u narednu studijsku godinu.

Način dokumentovanja ECTS praktične nastave

Odgovorni nastavnik za predmet na kojem je predviđena praktična nastava i izvršena distribucija sati u tu svrhu, samostalno ili sa saradnikom u nastavi, evidentira aktivnosti koje student/ica realizira u okviru praktične nastave. Studenti su obavezni voditi dnevnik prakse.

Informacija o načinu završetka studija

Prvi ciklus studija „Sociologija“ se okončava uspješnim polaganjem posljednjeg ispita. Drugi ciklus studija se završava uspješnom odbranom master teze pred komisijom koju formira Vijeće Fakulteta političkih nauka Univerzitet u Sarajevu.

OPIS SVAKOG PREDMETA NA STUDIJU

**PRVI CIKLUS STUDIJA
SOCIOLOGIJA**

I SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA I		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: OBAVEZAN	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	NEMA		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje znanja iz osnova predmeta Sociologija. Razumijevanje i kritičko promišljanje najznačajnijih pojava, procesa i odnosa u društvu.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znanost sociologija 2. Pojedinac i društvo 3. Strukture moći 4. Društvene institucije 5. Društvene promjene u savremenom svijetu 		
Ishodi učenja:	Znanje: - Studenti će znati da kritički analiziraju i obrazlože petnaest definiranih tema. Vještine: - Studenti će samostalno istraživati pojave, odnose i procese u savremenom društvu (kako u našem domaćem kontekstu, tako i globalno). Kompetencije: - Studenti će biti osposobljeni da samostalno kritički pišu, da prezentiraju nalaze vlastitih istraživanja, te da ih korektno argumentiraju.		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja - 60% Vježbe – 40%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvo nastavi (5 bodova - 5%) Aktivnost (5 bodova - 5%) Midterm I (test) (30 bodova - 30%) Midterm II (esej zasnovan na tekstovima iz šire literature) (30 bodova - 30%) Završni usmeni ispit (30 bodova - 30%)		
Literatura:	Obavezna literatura: Giddens. 2005. Sociologija. Beograd. ILI 2007. Zagreb. Šira literatura: Durkheim, E. Pravila sociološke metode. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk. 1999.		

	<p>Đurić, M. Sociologija Maksa Vebera. Zagreb: Matica Hrvatska. 1964.</p> <p>Parsons, T. Društva. Zagreb: Biblioteka August Cesarec. 1991.</p> <p>Lukić, R. D. Formalizam u sociologiji. Zagreb: Naprijed. 1987.</p> <p>Mead, G. H. Um, osoba i društvo. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk. 2003.</p>
--	---

Šifra predmeta: PHI101	Naziv predmeta: UVOD U FILOZOFIJU SA LOGIKOM		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obvezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Seminarski rad: 15 Individualni rad: 35		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Kroz program predmeta i susret s izvornim filozofskim pitanjima student/ica se uvodi u različite tradicije i problematiku filozofskog/kritičkog mišljenja, te upoznaje s idejama nekih od najvažnijih filozofa i filozofskih pravaca koji su u bitnom smislu oblikovali ljudsko individualno i društveno-političko samorazumijevanje.</p> <p>Kroz naglasak na kritičkom ispitivanju ključnih filozofskih problema i argumentacije student/ica stječe širu naobrazbu i pretpostavke za kritičko promišljanje centralnih životnih, društvenih i političkih pitanja, te vrijedno iskustvo filozofskog načina propitivanja što će predstavljati značajan intelektualni kapital u daljem studiranju i usvajanju gradiva iz društvenih i humanističkih nauka.</p> <p>U strukturnom smislu koncept ovog kursa plod je križanja historijskog i problematskog pristupa uz samostalan studentski rad na izvornom filozofskom tekstu tokom vježbi.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<p>FILOZOFIJA I NJENA DRUŠTVENA FUNKCIJA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filozofija kao demitologizacija i konstrukcija svijeta – antička filozofija; 2. Filozofija kao kritika i rekonstrukcija; filozofija, emancipatorska imaginacija i demokratija – moderna filozofija. <p>FILOZOFIJA I NJENE DISCIPLINE:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Logika i teorija spoznaje; 4. Logika i teorija spoznaje – pojam, sud, zaključak 5. Logika i teorija spoznaje – analiza, sinteza, generalizacija 6. Logika i teorija spoznaje – apstrakcija, konkretizacija <p>FILOZOFIJA I NJENA POVIJEST:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Antička filozofija: Uvod u 'grčki' način razmišljanja; Homer i Hesiod – otkriće individuuma; Osnovni pojmovi: DIKE, ARETE, THEOS; Anaksimandrov fragment 		

	<p>8. Tri polja intelektualnog interesa: spekulativno il naučno, praktičko, kritičko; Jonjani i pitagorejci; Heraklit, Parmenid i pluralisti; Heraklitov fragment</p> <p>9. Okret k čovjeku: Sofisti i Sokrat; Ontološko razdoblje: Platon i Aristotel; Kinici i Stoici. Protagorin fragment</p> <p>10. Građanska filozofija: Utemeljenje subjekta i društvene zajednice: Descartes, Spinoza, Hobbes, Locke;</p> <p>11. Spor racionalizma i empirizma; prosvjetiteljstvo;</p> <p>12. Filozofija kao misao revolucije;</p> <p>13. Kritički projekt Immanuela Kanta; Hegel – 'filozofija kao njezino vrijeme obuhvaćeno duhom';</p> <p>14. Osnovni pravci razvoja savremene filozofije</p>
Ishodi učenja:	<p>Ovladavanje ključnim humanističkim pojmovima;</p> <p>Stjecanje navike intelektualne provokativnosti, stalne upitnosti i stalne otvorenosti za argumentiranu raspravu;</p> <p>Stjecanje uvida u nastanak i razvoj svojevrzne intelektualne povijesti Europe i njezinih vrijednosti;</p> <p>Razvijena senzibilnost za pluralitet interpretativnih obrazaca i njihovu otvorenost u savremenom dobu krize;</p> <p>Stjecanje navike rada na izvornom znanstvenom tekstu;</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Interaktivna predavanja 70%</p> <p>Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>R-RSF studentice i studenti:</p> <p>I Midterm (test) (40 bodova - 40%)</p> <p>Seminarski rad - vježbe (20 bodova – 20%)</p> <p>Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (40 bodova - 40%)</p> <p>V studentice i studenti:</p> <p>Seminarski rad – esej (20 bodova – 20%)</p> <p>Završni ispit (80 bodova – 80%)</p>
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <p><i>Boris Kalin, Povijest filozofije (bilo koje izdanje);</i></p> <p><i>Gajo Petrović, Logika (bilo koje izdanje);</i></p> <p>Obavezna literatura za rad na vježbama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Platon: Odbrana Sokratova (online); 2. Platon (2002): Država, Beograd: BIGZ -VI i VII knjiga; 3. Aristotel (1970): Politika, Beograd: Kultura - I knjiga; 4. R. Descartes (1998): Meditacije o prvoj filozofiji, Beograd: Plato - I-III; 5. I. Kant: Odgovor na pitanje: Šta je prosvećenost (online); 6. K. Marx, F. Engels: Manifest komunističke partije (online); 7. J. S. Mill (2007): O slobodi, Beograd: Pravni fakultet; 8. F. Nietzsche: Antihrist (online); 9. M. Foucault: Šta je prosvjetiteljstvo? (online). <p>Šira literatura:</p>

	1. Bertrand Russell, Mudrost Zapada (Split: Marjan Tisak, 2005) ili neki drugi udžbenik iz Historije filozofije;2. Nigel Warburton, Filozofija /Osnove (Zagreb: Kruzak, 1999);3. „Rječnik pojmova“ iz Branko Bošnjak, Filozofija / Uvod u filozofsko mišljenje i rječnik (Zagreb: Naprijed, 1985);4. Tomas Nejgel (Thomas Nagel), O čemu je zapravo reč? / Vrlo kratak uvod u filozofiju (Beograd: Službeni glasnik, 2005);5. Vodič kroz filozofiju, P. Kozlovski prir. (Beograd: Plato, 2003);6. Danilo Pejović, Veliki učitelji mišljenja (Zagreb: Naprijed, 2002);7. Filozofska hrestomatija I- IX (Zagreb: Matica Hrvatska, bilo koje izdanje);

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: HISTORIJA BOSNE I HERCEGOVINE		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Individualni rad studenta: 50		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj izučavanja nastavnog predmeta Historija Bosne i Hercegovine je da studenti steknu osnovna znanja o historiji Bosne i Hercegovine i njenoj državnosti. Nastavni predmet zahtijeva proučavanje historije Bosne i Hercegovine od prethistorije do njenog aktuelnog sadašnjeg dostignutog stepena društveno - historijskog razvoja i problema kao bitnih činilaca njegovog razvoja.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bosanskohercegovački prostor do dolaska Slavena i obrazovanja bosanske države. Ilirska plemena; ilirske države na prostoru Bosne i Hercegovine; dolazak Rimljana (rimsko – ilirski ratovi); Batonov ustanak; propast rimskog carstva i dolazak Slavena. 2. Srednjovjekovna bosanska država. Historijski izvori koji govore o srednjovjekovnoj bosanskoj državi; razvoj državnosti; ban Borić; Kulin ban; Crkva bosanska; teritorijalno širenje Bosne u 14. stoljeću; Stjepan drugi Kotromanić; Bosna za vrijeme Tvrtka prvog Kotromanića; propadanje srednjovjekovne bosanske države i prvi dolasci osmanlija u Bosnu. 3. Bosna i Hercegovina u sastavu Osmanskog carstva (1463 – 1878). Dolazak Osmalija; Proces širenja Islama; Teritorijalno – administrativna podjela Bosne; Ratovi za odbranu Bosne u 16 i 17. stoljeću.; Pokret za autonomiju Bosne 1831 – 32.; Omer paša Latas; Velika istočna kriza i Berlinski kongres; Okupacija Bosne i otpor okupaciji. 4. Bosna i Hercegovina za vrijeme Austro – Ugarske monarhije (1878- 1918). Uspostava austrougarske vlasti; Iseljavanje Bošnjaka u Osmansko carstvo; Razvoj gradova i industrije; Aneksiona kriza; Bosanski sabor i ustav; Balkanski ratovi; Sarajevski atentat i početak Prvog svjetskog rata; Bosna i Hercegovina u Prvom svjetskom ratu; formiranje prve zajedničke države. 5. Bosna i Hercegovina za vrijeme monarhističke Jugoslavije (1918 – 1941). 		

	<p>Položaj Bosne i Hercegovine i Bošnjaka u kraljevini SHS; JMO; Vidovdanski ustav; Šestojanuarska diktatura; Oktorisani ustav; Sporazum Cvetkoć – Maček i podjela Bosne.</p> <p>6. Fašistička okupacija i narodnooslobodilački rat (1941 – 1945) Pristupanje Trojnom paktu, Aprilski rat i okupacija; Uspostava NDH; Četnički pokret; Genocid nad Bošnjacima; NOP; Obnova bosanskohercegovačke državnosti; ZAVNOBIH; AVNOJ.</p> <p>7. Bosna i Hercegovina za vrijeme socijalističke Jugoslavije (1945 – 1991). Položaj Bosne i Hercegovine i Bošnjaka u FNRJ; Informbiro; Pokret nesvrstanih; Ustav iz 1974.; Titova smrt i počeci disolucije zajedničke države; Memorandum SANU; Velikodržavni projekti susjednih država.</p> <p>8. Fašistička Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu. Priprema, planiranje i izvršenje agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu; Referendum za nezavisnu i suverenu Bosnu i Hercegovinu; Međunarodno priznanje Republike Bosne i Hercegovine; Genocid i drugi oblici zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Republici Bosni i Hercegovini 1991 – 1995.; Odbrana Republike Bosne i Hercegovine; Daytonski mirovni sporazum.</p>						
Ishodi učenja:	<p>Znanja: Studenti će da steknu osnovna saznanja o bitnim činjenicama historijskog razvoja (države i društva) Bosne i Hercegovine i njene državnosti.</p> <p>Vještine: Studenti će biti osposobljeni da analiziraju historijske okolnosti razvoja bosanskohercegovačkog društva i države.</p> <p>Kompetencije: Studenti će biti u stanju da koherentno prezentiraju rezultate analize historijskih događaja.</p>						
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanja Vježbe</p>						
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Midterm: dvije pisane provjere znanja. 7. i 10. sedmica predavanja Ispiti: završni, popravni i septemabrski ispitni rok, pisana provjera znanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - procjena znanja studenata: pisana provjera znanja (midterm) i završna, popravna i septembarska pisana provjera znanja; - bodovanje po osnovu prisustva nastavnom procesu i aktivnosti na nastavnom procesu. - da bi student imao pravo pristupa završnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku obavezan je u toku semestra iz svih nastavnih aktivnosti osvojiti minimalno 25 bodova te biti prisutan na 80% predavanja i vježbi tokom semestra. <table border="0"> <tr> <td>1. I Midterm</td> <td>20 bodova</td> </tr> <tr> <td>2. II Midterm</td> <td>20 bodova</td> </tr> <tr> <td>3. Prisustvo na predavanjima i vježbama.</td> <td>5 bodova</td> </tr> </table>	1. I Midterm	20 bodova	2. II Midterm	20 bodova	3. Prisustvo na predavanjima i vježbama.	5 bodova
1. I Midterm	20 bodova						
2. II Midterm	20 bodova						
3. Prisustvo na predavanjima i vježbama.	5 bodova						

	<p>4. Aktivnost na nastavi 5 bodova</p> <p>5. Završni ispit 50 bodova</p> <p>6. Popravni ispit 50 bodova</p> <p>7. Septembarski ispit 50 bodova</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa autora, Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata, Sarajevo 1994. 2. Nada Klaić, Srednjovjekovna Bosna, Zagreb 1994. 3. Mustafa Imamović, Historija Bošnjaka, Sarajevo 1997. 4. Smail Čekić, Agresija na republiku Bosnu i Hercegovinu: planiranje, priprema, izvođenje, Sarajevo 2004. 5. Smail Čekić, Genocid i istina o genocidu u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2012. 6. Smail Čekić, Dejtonski (mirovni) sporazum – legalizacija genocida u Republici Bosni i Hercegovini, Sarajevo 2016. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Anto Babić, Diplomatska služba u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo, 1995. 8. Noel Malcolm, Bosna kratka povijest, Sarajevo, 2011. 9. Enes Pelidija, Banjalučki boj iz 1737; uzroci i posljedice, Sarajevo 2003. 10. Ahmed S. Aličić, Pokret za autonomiju Bosne od 1831. do 1932. godine, Sarajevo, 1996 11. Rasim Hurem, Bosna i Hercegovina u Drugom svjetskom ratu, Sarajevo – Zagreb, 2016.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: UVOD U POLITOLOGIJU		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 55		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa normativnom svrhom politologije kao nauke, relevantnim teorijama i kategorijalnim politološkim pojmovnikom.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Politička teorija, politička znanost i politika: Korelacije, tipologije i poimanja Razvoj političke misli Novi pravci u političkim naukama Pojam i predmet politologije: Temeljni politički pojmovi Proučavanje politike: Teorijski pristupi Politika moderne epohe Političke ideologije: pojmovno određenje, liberalizam, konzervativizam i socijalizam Političke ideologije: fašizam, nacionalizam, feminizam i ekologizam Konceptijska poimanja države Pojam i modeli demokratije Antidemokratski i autoritarni režimi vlasti Procesi globalizacije: uvod, globalna politika i pojam globalizacije Procesi globalizacije: teorije, sile/obilježja i vektori globalizacije		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će imati znanje o esencijalnim političkim pojmovima, praktičnim modelima, znanstvenim teorijama i konceptijskim tipologijama u politologiji. Vještine: studenti će biti u stanju identificirati relevantnost i objasniti značaj temeljnih teorija u politologiji. Kompetencije: studenti će biti u stanju primijeniti stečena teorijska znanja na bazična politološka istraživanja i političke analize.		
Metode izvođenja nastave:	ex katedra 70 % tematske diskusije 30 %		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Midterm – 50 % Završni ispit- 50%		
Literatura:	Obavezna literatura: Uvod u politologiju (Hrestomatija za internu upotrebu), Sarajevo, oktobar 2017., priredio dr. sc. Elvis Fejzić. Dopunska literatura:		

	<ol style="list-style-type: none">1. Beri, Norman (2007). Uvod u modernu političku teoriju. Beograd: Službeni glasnik.2. Fejzić, Elvis (2017). Referendum i demokratska vlast: plebiscitarna demokratija kao prijetnja. Sarajevo: časopis Pregled, god. 58, br. 1, str. 27-43.3. Hattich, Manfred (1996). Temeljni pojmovi političke znanosti. Osijek-Zagreb-Split: Panliber.4. Hejvud, Endru (2004) Politika, Beograd: Clio.5. Jameson, Frederic (2000). Globalizacija i politička strategija. Zagreb: časopis Politička misao, god. 37, br. 4, str. 89-104.6. Lowi, Theodore J. (2001). Naš milenij: politička znanost sučeljuje se s globalnom korporacijskom privredom. Zagreb: časopis Politička misao, god. 38, br. 3, str. 60-81.7. Plant, Raymond (2002). Suvremena politička misao. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: PSIHOLOGIJA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obvezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja. 45 sati Vježbe: 30 sati Praktična nastava: 10 sati Samostalni rad studenta: 40 sati		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastavnog predmeta je da studenti ovladaju znanjima o psihologijskim osnovama ljudskog doživljavanja i ponašanja sa posebnim naglaskom na razvojnu dimenziju i prepoznavanje specifičnosti individualnih razlika.		
Tematske jedinice:	Određenje psihologije; Biološki temelji psihologije; Psihički razvoj; Kognitivni procesi: senzori procesi; percepcija; svijest; učenje; pamćenje; govor, mišljenje; Kognitivni procesi u cjeloživotnom razvoju; Inteligencija; Motivacija; Emocije; Emocionalni i socijalni razvoj; Ličnost; Psihički poremećaji; Liječenje psihičkih poremećaja; Socijalni utjecaji; Socijalna kognicija		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Student/ica će moći definirati, opisati, usporediti i razlikovati: bazične pojmove i procese psihologije; razvoj psihičkih procesa i ponašanja;</p> <p>Vještine: Student/ica će moći analizirati prednosti i nedostatke različitih teorijskih objašnjenja psihičkih procesa i ponašanja; te prepoznati znakove odstupanja razvoja i simptome psihičkih poremećaja. Studenti/ica će također naučiti razlikovati znanstveni od neznanstvenog teksta; razvijat će se sposobnost iznošenja argumenata u grupnoj diskusiji; prezentacijske vještine.</p> <p>Kompetencije: Student/ica će moći identificirati potrebu za primjenom psihologije u rješavanju problemskih situacija; odrediti kako se psihologijska načela i znanja mogu upotrijebiti u objašnjenju svakodnevnih životnih prilika te socijalnih poteškoća;</p>		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja; Interaktivno učenje u grupi		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individualno/grupni rad (detaljne upute na nastavi) – 25 bodova 2. Polusestrialni ispit – 25 bodova 3. Završni ispit - 50 bodova 4. Popravni ispit – 50 bodova <p>Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova <u>za svaki oblik aktivnosti</u> i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom/popravnom ispitu.</p>		

	<p>Na završnom/popravnom ispitu student/ica mora osvojiti 50% od ukupnog broja bodova kako bi se moglo pristupiti izvođenju završne ocjene iz predmeta. Na završnom i popravnom ispitu je integralno gradivo za studente koji nisu postigli 55% na polusemestralnom ispitu.</p> <p>Polusemestralni ispit: pismena provjera znanja Ispiti: završni, popravni i septembarski/rujanski ispitni rok – pismena provjera znanja. Kolokviji i pismeni ispit sastoje se od različitih oblika pitanja kao što su pitanja višestrukog izbora (s 1 točnim odgovorom), pitanja točno-netočno, pitanja na nadopunjavanje i pitanja otvorenog tipa.</p>
Literatura:	<p>Obvezna literatura: Smith, E.E., Nolen-Hoeksema, S., Frederickson, B.L., Loftus, G.R., Bem i D.J. i Maren, S.; (2007). Atkinson/Hilgard Uvod u psihologiju; Jastrebarsko: Naklada Slap. (Nastavnik će definirati ključna poglavlja). Berk, L.E. (2008). Psihologija cjeloživotnog učenja. Jastrebarsko: Naklada Slap. (Nastavnik će definirati ključna poglavlja).</p> <p>Dopunska literatura: Vasta, R., Haith, M.M., Miller, S. A. (1997) Dječja psihologija. Poglavlja: Teorije dječjeg razvoja; Jastrebarsko: Naklada Slap Fulgosi, A. (1990) Psihologija ličnosti: teorije i istraživanja; Zagreb: Školska knjiga Hock, R. R. (2004) Četrdeset znanstvenih studija koje su promijenile psihologiju.; Jastrebarsko: Naklada Slap Lacković-Grgin, K. (2006) Psihologija adolescencije; Jastrebarsko: Naklada Slap Petz, B. (2005) Psihologijski rječnik; Jastrebarsko: Naklada Slap Rijavec, M., Miljković, D., Brdar, I. (2008) Pozitivna psihologija: znanstveno istraživanje ljudskih snaga i sreće; Zagreb: IEP Starc, B., Čudina-Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. (2004) Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi; Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga Materijali i PPT prezentacije sa predavanja</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: MEDIJSKA I INFORMACIJSKA PISMENOST		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status:	Ukupan broj sati: 125 interaktivna nastava: 50 vježbe, grupni rad i praksa: 25 Individualni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovima iz medijske i informacijske pismenosti (MIP). Studenti će kroz interdisciplinarni i interaktivni pristup, zasnovan na UNESCO MIP programu, učiti osnovne MIP-a i Studenti će razviti razumijevanje medija i informacija u kontekstu demokratskog diskursa i društvene participacije; razumijevanje medijskih sadržaja i njihove upotrebe; kritičku evaluacija informacija i izvora informacija; razumijevanje novih i tradicionalnih medijskih formi; te biti u stanju promovirati vještine medijske i informacijske pismenosti i koncept građanskog obrazovanja kroz MIP kao odgovornih učesnika u političkom životu. Studenti će usvojiti znanja o pronalaženju i potrošnji informacija, kao i o njihovoj produkciji, kao i da žene, muškarci i marginalizovane grupacije, kao što su osobe s invaliditetom ili etničke manjine, uživaju ravnopravan pristup informacijama i znanju. MIP se posmatra kao neophodno sredstvo za omogućavanje dijaloga među kulturama, uzajamno razumijevanje i razumijevanje kultura naroda.		
Tematske jedinice:	<ul style="list-style-type: none"> · Uvod u medijsku i informacijsku pismenost–integralni UNESCO koncept · Poznavanje uloge medija i informacija u demokratiji i građansko učešće · Građanstvo, sloboda izražavanja i slobodan pristup informacijama, demokratski diskurs i koncept cjeloživotnog učenja · Akademsko pisanje · Razumijevanje vijesti, medija i etike informisanja · Predstavljanje u medijima i izvorima informacija · Jezici u medijima i izvorima informacija – stilovi, metode, tehnike i taktike · MIP i oglašavanje - stilovi, metode, tehnike i taktike · Novi i tradicionalni mediji – konvergencija, izazovi i perspektive · Mogućnosti i izazovi interneta · Informacijska pismenost i bibliotečke vještine · Komunikacija, MIP i učenje · MIP i publika · Informacija, mediji, tehnologija, demokratija i globalno selo · MIP i sigurnosne i mirovne studije MIP, umjetna inteligencija, ljudska prava i sigurnost 		
Ishodi učenja:	Znanje: Studenti pokazuje znanje i razumijevanje u području predmeta, te znaju reproducirati ili prepoznati informacije, ideje, koncepte i principe iz oblasti medijske i informacijske pismenosti u skladu sa ciljevima predmeta. Vještine: Studenti stečenim vještinama pokazuju sposobnost da mogu primijeniti detaljno znanje i kritičko razumijevanje principa vezanih za dato područje predmeta, te steći spoznajne i socijalne vještine i biti u stanju da svoje znanje podignu na viši nivo, prodube razumijevanje svog područja studija i kontinuirano razvija		

	<p>vlastite vještine, kroz samostalno učenje i razvoj; Studenti će također steći interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene kontekstima učenja sigurnosnih i mirovnih studija u skladu sa ciljevima predmeta. · Kompetencije: Stečenim kompetencijama studenti imaju sposobnost da prikupljaju i tumače relevantne podatke unutar datog područja predmeta, na osnovu kojih donose sudove koji sadrže razmišljanja o relevantnim društvenim naučnim ili etičkim pitanjima. Stečenim kompetencijama studenti su izgradili vještine učenja neophodne za dalji studij, uz visok stepen autonomije i akademskih vještina i svojstava neophodnih za istraživački rad, shvatanje i procjenu novih informacija, koncepata i dokaza iz različitih izvora; posjeduje temelj za buduće samousmjeravanje i cjeloživotno učenje u skladu sa ciljevima predmeta; stekli su interpersonalne vještine i vještine timskog rada, primjerene za dalji studij.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. Interaktivna predavanja - 30 % 2. prezentacije i diskusije - 20 % 3. gosti predavači - 10 % 4. vježbe, grupni rad i praksa - 30 %</p> <p>· Interaktivna nastava sa elementima učenja kroz istraživanje i grupni rad. · Model: Samostalni rad kroz MIP.UNSA.BA · Grupni rad čitanja zadatih tekstova, pisanje sažetaka i prezentacija. · Vođeno istraživačko učenje na nastavi; grupne diskusije uz vođenje predmetnog nastavnika.</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>1. I Parcijalni test – 25% (25 bodova) 2. Prezentacije/seminarski/aktivnost – 20% (20 bodova) 3. II Parcijalni test – 25% (25 bodova) 4. Kvizovi (2 x 5 bodova) – 10% (10 bodova) 5. Završni usmeni ispit (+validacija testova) - 20 % (20 bodova) Kriterij ocjenjivanja: OCJENE: A (10) 95–100; B (9) 85–94; C (8) 75–84; D (7) 65–74; E (6) 55–64; F (5) 0-5</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>1. Vajzović, E., Hibert, M., Turčilo, L., Vučetić, V., & Silajdžić, L. (2021). Medijska i informacijska pismenost : dizajn učenja za digitalno doba (Vol. 2). Fakultet političkih nauka Univerziteta. https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2021/04/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-DIZAJN-UCENJA-ZA-DIGITALNO-DOBA_e-izdanje-1.pdf</p> <p>2. Vajzović, E. (2020). Digitalna transformacija sigurnosti i algoritamska demokratija. Sarajevo Social Science Review 9(2), 2020. (7-17)</p> <p>3. Vajzović, E. (2019). Medijska i informacijska pismenost u sistemu cyber sigurnosti. Posebno izdanje časopisa Kriminalističke teme. Međunarodna konferencija Savremeni izazovi u cyber sigurnosti. Kriminalističke teme. Zbornik radova. Godina XIX, Broj 5, 2019. (529-542). ISSN 1512-5505.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>1. Vajzović, E. (Ed.). (2020). Medijska i informacijska pismenost : istraživanje i razvoj. Fakultet političkih nauka Univerziteta.</p>

https://fpn.unsa.ba/b/wp-content/uploads/2020/12/MEDIJSKA-I-INFORMACIJSKA-PISMENOST-ISTRAZIVANJE-I-RAZVOJ_e-izdanje-1.pdf

2. Vajzović, E., Hibert, M. (2021). Odrastanje učenja : Društvo, kultura, religija u digitalnom dobu. (Vol. 4). Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.
3. Vajzović, E., Milojević, A., Ružić, N. (Ed.) (2021). Regionalni osvrt na razvoj i integraciju medijske i informacijske pismenosti. (Vol. 3). Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.
4. Hibert, M.: Digitalni odrast i postdigitalna dobra (2018) MaMa & IPE - Institut za političku ekologiju
5. Vajzović, E., Informacijsko društvo i demokratija: građanska pismenost za digitalno doba (2017) u D. V. Nedeljković & D. Pralica (Authors), Digitalne medijske tehnologije i društveno-obrazovne promene 7 (pp. 268-278). Novi Sad: Filozofski fakultet, Odsjek za medijske studije. UDC 321.7:004.738.
6. Turčilo, L., Medijska i informacijska pismenost (121-140) u (P)Ogledi o medijima i društvu: članci, eseji, istraživanja“(2017)
7. Dizdar, S., Turčilo, L., Rašidović, B.E., Hajdarpašić, L.: Informacijska pismenost : smjernice za razvoj inovativnih mrežnih modula. 2. izd. Sarajevo: Univerzitet, (2014)
8. Tajić, L.: Medijska pismenost u Bosni i Hercegovini (2013), Internews, Sarajevo

Sva literatura dostupna na: <http://fpn.unsa.ba/enastava/>

II SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA II												
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5										
Status: Obavezan	Broj sati sedmično: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 55												
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici												
Preduslov za upis:	-												
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje sa najvažnijim elementima razvoja društva nakon industrijske revolucije i nakon Francuske buržoaske revolucije. Cilj predmeta je sticanje znanja o razvoju kapitalističkog društva, a na teorijskom planu o idejama na kojima je ono utemeljeno i na kojima se ono razvija. Sadržaj predmeta čini: odnos nauke i industrije; organizacija i proizvodnja u modernom i postmodernom dobu; kultura i oblici integracija savremenog svijeta; razvoj društva kroz historiju; nauka i rad – agensi aktuelne faze razvoja modernog društva; rad i dokolica; savremeni integracijski procesi; kultura postindustrijskog društva.												
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Savremena sociologija. Osnovne karakteristike. Odnos savremene prema klasičnoj sociološkoj misli. Teorijski pravci u savremenoj sociologiji. Teorija sistema i teorija sukoba. Teme i perspektive savremene sociologije. Otuđenje u savremenom društvu. Ideologija i društvo. Tehnika i problem razvoja. Kultura i društvo. Totalitarizam i nacionalizam. Tendencije u razvitku savremenog društva. Naučno-tehnička revolucija i razvoj društva. Globalizacija društva - teorija i praksa. Demokratija i ljudska prava.												
Ishodi učenja:	Student će raspolagati pojmovima kao što je kapitalizam, građansko društvo, industrija, nauka, razvoj, moderna, postmoderna, tranzicija, društvene integracije i globalizacija.												
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja 70% Vježbe 30%												
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table> <tr> <td>1. Prisustvo nastavi</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>2. Esej (prikaz knjige)</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3. Midterm (test)</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>4. Aktivnosti i diskusija u nastavi</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>5. Završni ispit</td> <td>50%</td> </tr> </table>			1. Prisustvo nastavi	5%	2. Esej (prikaz knjige)	10%	3. Midterm (test)	25%	4. Aktivnosti i diskusija u nastavi	10%	5. Završni ispit	50%
1. Prisustvo nastavi	5%												
2. Esej (prikaz knjige)	10%												
3. Midterm (test)	25%												
4. Aktivnosti i diskusija u nastavi	10%												
5. Završni ispit	50%												
Literatura:	Literatura: Obavezna: Džafić, Adnan; Bakić, Sarina; Mujkić, Asim (ur.). 2021. Razumijevanje društva, Univerzitet u Sarajevu Fakultet političkih nauka. Sarajevo.												

	<p>Ricer, Džordž. 2009. Savremena sociološka teorija i njeni klasični koreni. Beograd, Službeni glasnik.</p> <p>Haralambos, Holborn. 2002. Sociologija: Teme i perspektive. Zagreb.</p> <p>Gurvič. 1966. Sociologija. I Tom. Zagreb. Str.231-250.</p> <p>Gidens. 2005. Sociologija. Beograd.</p> <p>Žiga i Đozić. 2007. Sociologija. Sarajevo, Tuzla.</p> <p>Šira literatura:</p> <p>Altermat. 1996. Etnonacionalizam u Evropi. Sarajevo.</p> <p>Beck. 2004. Moć protiv moći u doba globalizacije. Zagreb.</p> <p>From. 1982. Zdravo društvo. Zagreb.</p> <p>Pavlović. 2011,Država i društvo,Beograd.</p> <p>Turen. 1998. Postindustrijsko društvo. Beograd.</p>
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: HISTORIJA CIVILIZACIJA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni predmet	Broj sati sedmično: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Studenti će kroz program predmeta spoznati najznačajnije teorijske pristupe u definiranju pojmova (fenomen tvorevina) kulture i civilizacije. Kroz znanstvenu vizuru, hronološkim slijedom, sagledat će nastanak, razvoj, uspon, stagnaciju, kao i kompleksnost i specifičnost diferentnih kulturno – civilizacijskih krugova, te komparacijom uočiti sličnosti i razlike između njih, što će, prije svega, proširiti dosadašnje znjane studenata iz oblasti historije i dati adekvatnu podlogu za razumijevanje same biti ljudske egzistencije, njegove duhovne i materijalne intervencije u prirodi, društvu i mišljenju. Razumijevanje principa i paradigmi koji konstituiraju civilizaciju osposobljavaju studente da prate i suvremene civilizacijske tokove.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam civilizacije i kulture – konvergencija (podudarnosti i sličnosti osobina) i divergencija (razlikovanje i postupno uzajamno udaljavanje) osnovnih pojmova. 2. Rađanje civilizacije – prostornovremenski okviri nastanka i razvoja. 3. Najznačajnije kulturno – civilizacijske sfere početkom Starog vijeka (Sumer, Egipat, Indija, Kina, Japan). 4. Grad kao poligon civilizacijskih previranja i kulturnih kontakata (transakulturacija). 5. Iracionalni elementi u kulturno-civilizacijskim okvirima (promišljanje kulture sa relevantnim refleksijama na konkretna područja i socio-kulturne zajednice). 6. Helenska/starogrčka civilizacija (historijske i kulturne činjenice proizišle iz diferentnih vremenskih razdoblja u kojima su se stvarale i akumulirale duhovne i materijalne vrijednosti specifične za ovaj civilizacijski krug). 7. Rimska civilizacija. 8. Predkolumbovske civilizacije (civilizacija Maja, Asteka i Inka). 9. Srednjovjekovni civilizacijski tokovi (rani, razvijeni i pozni srednji vijek). 10. Svijet poslije industrijske revolucije. 11. Civilizacijski procesi u 20. stoljeću. 12. Značaj kompariranja civilizacija. 13. Bosna i Hercegovina u višestoljetnom kulturno - civilizacijskom prepletu. 14. Civilizacija u svjetlu postglobalizacije. 		

	15. 21. vijek - vrijeme tranzicije iz industrijske u kognitivnu civilizaciju. 16. Alternativna historija.
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Historija civilizacije očekuje se da će studenati usvojiti znanja i osposobiti se za samostalno ovladavanje osnovnim tematskim jedinicama predviđenim nastavnim programom. Činjenična ravan pristupa civilizacijama u historijskoj perspektivi upotpunjujući ranije stečeno znanje studenata iz ove oblasti. Rezultati učenja će biti zadovoljavajući ako studenti usvojeno znanje iz predmeta/oblasti Historija civilizacije iskoriste u svrhu adekvatnog pristupa razumijevanju materije iz drugih/ostalnih znanstvenih oblasti koje izučavaju u sklopu odabranog studija.
Metode izvođenja nastave:	1. ex katedra 70% 2. prezentacije 20% 3. gosti predavači 10%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Učešće u nastavi 5% 2. Test 20% 3. SeminarSKI rad 25% 4. Završni ispit 50%
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Braudel, Fernand. (1990). Civilizacije kroz povijest. Zagreb: Globus. 2. Berk, Piter. (2010). Osnovi kulturne istorije. Beograd: Clio. 3. Chaunu, Pierre. (2002). Vrijeme reformi – religijska historija i civilizacijski sistem. Zagreb: Antibarbarus. 4. Čamo, Merima. (2013). Urbana abeceda Bosne i Hercegovine. (Uvod), Sarajevo: Vlastita naklada. 5. Čamo, Merima. (2005). Kultura stanovanja u Sarajevu. Sarajevo: UG Semerkand. 6. Čamo, Merima (2019), Gradski način života u Bosni i Hercegovini. Sarajevo: Vlastita naklada. 7. Grupa autora. (1990) Povijest svijeta. Zagreb: Naprijed. 8. Hiti, Filip. (1973). Istorija Arapa od najstarijih vremena do danas. Sarajevo: Veselin Masleša. 9. Kale, Eduard. (1983). Povijest civilizacije. IRO, Zagreb: Školska knjiga. 10. Kale, Eduard. (1997). Uvod u znanost o kulturi. Zagreb: Školska knjiga. 11. Mamford, Luis. (1988). Grad u historiji – njegov postanak, njegovo mijenjanje, njegovi izgledi. Zagreb: Naprijed. 12. Repovac, Hidajet. (2003). Sociologija simboličke kulture. Sarajevo: Magistrat. 13. Repovac, Hidajet. (2014). Eseji o književnosti i umjetnosti. FPN Sarajevo: Sarajevo. 14. Vajs, Albert. (1965). Razvitak Civilizacija. Beograd: Narodna knjiga.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: POLITIČKA EKONOMIJA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 40		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborirati nastanak i razvoj političke ekonomije kao nauke i nastavne discipline, • Identificirati, sistematizirati, klasificirati i elaborirati ključne pravce politološke, sociološke i ekonomske misli od značaja za političku ekonomiju, • Elaborirati i analizirati teorijske i konceptualne osnove političke ekonomije, • Elaborirati i analizirati ključne političke procese: izbore, kreiranje, usvajanje i implementiranje politika, • Elaborirati i analizirati uzajamnu uvjetovanost političkih procesa i ekonomskog procesa, • Elaborirati i analizirati utjecaj političkih aktera i institucija političkog sistema na ekonomske performanse države, • Elaborirati i analizirati političke, socijalne i ekonomske dimenzija razvoj, • Elaborirati i analizirati međunarodne organizacije od značaja za političku ekonomiju, • Razviti istraživačke i analitičke vještine u okviru praktične političke ekonomije. 		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politička ekonomija kao naučna i nastavna disciplina 2. Ključni pravci politološke, sociološke i ekonomske misli od značaja za političku ekonomiju 3. Teorijske i konceptualne osnove političke ekonomije 4. Politički procesi: političke stranke, izbori, kreiranje, usvajanje i implementiranje politika 5. Ekonomski sistem i ekonomski proces 6. Politička, socijalna i ekonomska dimenzija razvoja 7. Međunarodne organizacije od značaja za političku ekonomiju 		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka nastave i evaluacije rada, studenti će razviti sljedeća znanja, vještine i kompetencije: Znanja: - Studenti će razumjeti političke, ekonomske i društvene okolnosti koje su dovele do nastanka i razvoja političke ekonomije kao nauke i nastavne discipline,		

	<ul style="list-style-type: none"> - Studenti će razumjeti uzajamnu povezanost osnovnih pravaca politološke, sociološke i ekonomske misli od značaja za političku ekonomiju, - Studenti će razumjeti teorijske i konceptualne osnove političke ekonomije, - Studenti će razumjeti uzajamnu uvjetovanost političkih procesa i ekonomskog procesa, - Studenti će analizirati i razumjeti kakav utjecaj imaju politički akteri i institucije političkog sistema na ekonomske performanse države, - Studenti će razumjeti političke, socijalne i ekonomske dimenzije razvoja, s posebnim osvrtom na faktore razvoja, - Studenti će razumjeti kako članstvo u međunarodnim organizacijama determinira donošenje odluka u sferi ekonomije. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U okviru praktične političke ekonomije studenti će ovladati tehnikama i metodama prikupljanja i analize relevantnih informacija u procesu pripremanja zadatih analiza, a što će doprinijeti razvoju njihovih istraživačkih i analitičkih vještina. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studenti će biti u stanju napraviti jasnu distinkciju između političke ekonomije kao subdiscipline političkih nauka i ekonomije, - Studenti će biti u stanju razumjeti uzajamnu uvjetovanost političkih procesa i ekonomskog procesa, - Studenti će temeljem analiza i istraživanja u okviru praktične političke ekonomije biti u stanju razumjeti utjecaj političkih aktera i institucija političkog sistema na ekonomske performanse države, - Studenti će temeljem analiza i istraživanja u okviru praktične političke ekonomije biti u stanju pripremiti strategije društvenog razvoja, - Studenti će temeljem analiza i istraživanja u okviru praktične političke ekonomije biti u stanju razumjeti poziciju država u međunarodnim organizacijama, - Studenti će biti u stanju pripremiti i sprovesti proces prikupljanja, analiziranja dokumenata od značaja za pripremanja zadatih analiza u okviru praktične političke ekonomije.
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> - ex katedra 40 % - istraživanje i analize 20 % - vježbe 20 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Redovni studij</p> <ul style="list-style-type: none"> Istraživanje i analize (Praktična politička ekonomija) 30 % Midterm (modul I-V) 40 % Završni ispit (moduli VI-VII) 30 % <p>Studij uz rad (vanredni studij)</p> <ul style="list-style-type: none"> Istraživanje i analize (Praktična politička ekonomija) 30 % Midterm test (modul I-V) 40 % Završni ispit (modul VI- VII) 30 %

Literatura:	<p>Obavezna literatura: Ehlimana Spahić (2021). POLITIČKA EKONOMIJA, Sarajevo: Fakultet političkih nauka. Ehlimana Spahić (2021). PRAKTIČNA POLITIČKA EKONOMIJA, Sarajevo: Fakultet političkih nauka.</p> <p>Dopunska literatura: Bjorn, Hettne (1990). DEVELOPMENT THEORY AND THE THREE WORLDS. New York: John Wiley & Sons. Inc. Brewer, Anthony (1990). MARXIST THEORIES OF IMPERIALISM. London & New York: Routledge & Kegan Paul. Cole, Ken., Cameron, John & Edwards, Chris (1983). WHY ECONOMISTS DISAGREE: THE POLITICAL ECONOMY OF ECONOMICS. London & New York: Longman. Ekelund, B. Robert & Hébert F. Robert (1997). POVIJEST EKONOMSKE TEORIJE I METODE. Zagreb: MaTe. Friedman, Milton (2001). KAPITALIZAM I SLOBODA. Novi Sad: Global books. Galbraith, K. John (1995). EKONOMIJA U PERSPEKTIVI. Zagreb: MaTe. Lakićević, M., Gavrilović, A. (2008): SOCIJALNI RAZVOJ I PLANIRANJE, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu, Beograd. Lakićević, M., (2001), SOCIJALNI RAZVOJ I PLANIRANJE, Fakultet političkih nauka i „Čigoja štampa“, Beograd. Milonakis, Dimitris and Fine, Ben (2009). FROM POLITICAL ECONOMY TO ECONOMICS METHOD, THE SOCIAL AND THE HISTORICAL IN THE EVOLUTION OF ECONOMIC THEORY. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group. Rohatinski, Željko & Guste Santini (1998). EKONOMSKA POLITIKA. Zagreb: Rifin. Stiglitz, E. Joseph (2004). EKONOMIJA JAVNOG SEKTORA. Beograd: Ekonomski fakultet Univerziteta u Beogradu. Strpić, Dag (2001). POLITIČKA EKONOMIJA-EKONOMIJA-POLITOLOGIJA. Politička misao: časopis za politologiju, Vol.38 No.1 Strpić, Dag (1997). FIELDS IN POLITICAL SCIENCE: AMERICAN DEVELOPMENT AND CROATIAN ISSUES. Politička misao: časopis za politologiju. Vol. XXXIV. pp. 130-151. Link: hrcak.srce.hr/file/155137 Veselinov, Dragan (2009). POLITIČKA EKONOMIJA. Beograd: Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu i Čigoja štampa.</p>
-------------	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SAVREMENA FILOZOFIJA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obvezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kritički studij temeljnih pojmova i problema sadržanih u najvažnijim pravcima savremene filozofije. Kroz pregled najvažnijih filozofskih pravaca u XIX i XX stoljeću studenti će se upoznati s ključnim konceptualizacijama samorazumijevanja savremenog čovjeka i mogućnostima suočavanja sa savremenim izazovima krize izazvane globalizacijskim procesima. Riječ je o pregledu toka novije intelektualne historije europskog civilizacijskog prostora koja je uvelike oblikovala ne samo njegove pravce razvoja nego i šire svjetske kulture i civilizacije.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Osnovne karakteristike savremene filozofije; Kritika vladavine uma; Karl Marx; Pozitivizam; Pragmatizam – stari i novi; Analitička filozofija; Fenomenologija i egzistencijalizam; Martin Heidegger, Hermeneutika; Filozofska antropologija; Filozofija jezika; Frankfurtska škola; Filozofija feminizma; Savremena politička filozofija; Poststrukturalizam, postmoderna;		
Ishodi učenja:	Znanje: - Stjecanje uvida u nastanak i razvoj svojevrzne intelektualne povijesti Europe; Susret i ovladavanje klasičnim tekstovima savremene filozofije kao dijela opće naobrazbe; Ovladavanje ključnim humanističkim pojmovima; - Stjecanje navike intelektualne provokativnosti, stalne upitnosti i stalne otvorenosti za argumentiranu raspravu; Vještine: - Ovladavanje osnovnim pojmovima i fundamentalnim i najrecentnijim teorijskim uvidima u problematiku globalne pravde; razvijen senzibilitet i kritička poliperspektivnost pristupa problematici; koherentno argumentiranje i kontekstualiziranje u savremene filozofskd rasprave; Kompetencije: - Razvijena senzibilnost za pluralitet interpretativnih obrazaca i njihovu otvorenost;		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja i rad na tekstovima na seminarima;		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	REDOVNI / RSF STUDENTI-CE: 1. MIDTERM - Pismena provjera znanja: Ispit iz Hrestomatije filozofskih tekstova: 20 2. MIDTERM - Pismena provjera znanja: Ispit iz Hrestomatije filozofskih tekstova: 20		

	<p>3. Prisustvo na nastavi i aktivnost: 5</p> <p>4. Rad na vježbama: 10</p> <p>5. Završni ispit: 45</p> <p>(IZ)VANREDNI STUDENTI-CE:</p> <p>1. Dvije pismene provjere znanja u vidu zadaće 25+25</p> <p>2. Prisustvo na instruktivnoj nastavi: 5</p> <p>3. Završni ispit: 45</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>1. Dewey, J. (2004.). <i>Rekonstrukcija u filozofiji</i>. Buybook.</p> <p>2. Horkheimer, M., Adorno, T. (1974.) <i>Dijalektika prosvjetiteljstva</i>, Sarajevo: Veselin Masleša – Svjetlost.</p> <p>3. Hrestomatija filozofskih tekstova FPN, 2023 (<i>interno izdanje</i>).</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: AKADEMSKO PISANJE		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 3+2 Opterećenje: 125 sati Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati Samostalni radi: 25 sati Grupni rad: 15 sati Terenski rad: 10 sati		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente i studentice prve godine (I ciklus) studija sociologije sa fundamentalnim znanjima i vještinama koje su potrebne za kvalitetan stručni i akademski razvoj i stavlajući fokus na čitanje, pisanje i izlaganje. Studentice i studenti na Odsjeku za sociologiju bit će osposobljeni za kvalitetan rad u toku cijelog studija te dobiti potrebne bazične vještine, znanja i kompetencije za kasnije profesionalno djelovanje.		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Čitanje u akademske svrhe: strategije + vještine 2. Vrste naučnih radova 3. Pojam i značaj sažetka u naučnom radu 4. Istraživačko (problemsko) pitanje 5. Internetski izvori i informacijske tehnologije 6. Izvori (literatura), načini pronalaženja – baze podataka 7. Tipovi publikacija 8. Pisanje – citiranje 9. Pisanje – citiranje 10. Plagijarizam 11. Korištenje informacionih tehnologija u pisanju 12. Korištenje informacionih tehnologija u pisanju 13. Tipovi vizualne prezentacije (kreirati najbolji design) 14. Ostali oblici akademske komunikacije 15. Evaluacija 		
Ishodi učenja:	Studenti će moći kompetentno učestvovati u nastavnom procesu studija sociologije. Studenti će steći bazične vještine i kompetencije o studentskim radovima i načinima njihove izrade i prezentacije. Studenti će savladati vještinu čitanja naučnih i stručnih radova. Studenti će savladati tri bazične vrste citiranja u vlastitim radovima.		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja 50% Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% Seminari 10% Terenska nastava 10%		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<p>Midterm (test) (30 bodova - 30%) Kviz 1 i 2 (20 bodova – 20%) Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (50 bodova - 50%)</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beglen, M. (2010) Akademsko pisanje: korak po korak: od haosa ideja do strukturisanog teksta. Novi Sad: Akademska knjiga: Budućnost. 2. Pupovac, V. (2021) Akademsko pisanje. Rijeka: Sveučilište u Rijeci. 3. Vujević, M. (2002) Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti. Zagreb: Školska knjiga. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gardner, P. S. (2006) Reading, writing and critical thinking. Cambridge: Cambridge University Press. 2. Zelenika, R. (2011) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela. Rijeka: Ekonomski fakultet; Kastav: IQ Plus.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: RETORIKA I KULTURA GOVORA		
Ciklus: I	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 25		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa osnovnim zahtjevima vještine i kulture komuniciranja uopće, posebno vještine govora i umijeća uvjeravanja. Proučavati i praktično savladavati najvažnije osobine uzornoga govornika i stjecati praksu dobrog govora. Naučiti o različitim vrednotama usmene komunikacije. Ukazati na važnost sociolingvističkih faktora - ko, kome, šta, kada, gdje, zašto, s kojim ciljem govori. Osloboditi se treme u javnom nastupu i steći znanja o zahtjevima raznovrsnih (a) komunikativnih diskursa i (b) interpretativnih i kreativnih diskursa. Ukazati na značaj neverbalnog i izvanjezičkog ponašanja kao pratećih elemenata verbalne komunikacije i potpore javnom obraćanju. Savladati strah od javnog nastupa pred kamerom.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Retorika / govorništvo / besjedništvo / vještina govora – uvod; Retoričke vrste i važnije retoričke figure; Govorni izraz (usmeno izražavanje); Govor; Priprema govora (klasično i moderno); Govorna poruka – osnovni zahtjevi u komunikaciji; Govor s povodom; Govorne vrednote (glas / intonacija / dikcija / pauze); Govornik; Trema; Asertivnost; Neverbalno ponašanje i izvanjezički kontekst; Javni nastup i prezentacijske vještine; Kultura govora i kultura dijaloga; Govorništvo u političkom / diplomatskom / poslovnom komuniciranju.		
Ishodi učenja:	Nakon uspješnog završetka nastave i ispita, studenti će: Znanje: - moći ponoviti povijesni i suvremeni značaj klasične retorike i modernog govorništva; - prisjetiti se i moći interpretirati osnovna znanja iz retorike i kulture govora, političkog govorništva, diplomatskog, poslovnog i slično; - identifikovati vrednote poželjnog govornika i dobrog govora; Vještine: - demonstrirati svoje prezentacijske vještine i vještine govorništva; - riješiti se straha od javnog nastupa; - razviti tehnike asertivne komunikacije u svakodnevnom privatnom i poslovnom okruženju; Kompetencije: - kritički analizirati i evaluirati uspješnost različitih „govora s povodom“;		

	- moći samostalno pripremiti i realizirati uspješan govorni nastup te nastup pred kamerom, u skladu sa svim verbalnim, neverbalnim i izvanjezičkim zahtjevima u komunikaciji.	
Metode izvođenja nastave:	ex katedra grupne prezentacije vježbe seminari	40% 10% 30% 30%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Redovni studenti: Aktivnost u nastavi i vježbama Vježba – praktičan rad Individualni analitički rad Grupni rad i prezentacije Midterm – pismena provjera znanja Završni ispit – pismena provjera znanja Vanredni studenti: Individualni analitički rad Završni ispit – usmena ili pismena provjera znanja	10% 10% 20% 10% 30% 20% 20% 80%
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Buljubašić, Belma i Čustović, Enita (priređivači): Retorika i kultura govora – hrestomatija.</p> <p>Dopunska literatura: Šipka, Milan (2006): Kultura govora, Institut za jezik, Sarajevo. Gračanin, Đuro (1968): Temelji govorništva, Vlastita naklada, Zagreb. Bellinger, Lionel (1992): Umijeće komuniciranja, Svjetlost, Sarajevo. Aristotel (1987): Retorika, Nezavisna izdanja 40, Beograd. Kvintilijan, Marko Fabije (1985): Obrazovanje govornika, Veselin Masleša, Sarajevo. Škarić, Ivo (2000): Temeljci suvremenoga govorništva, Školska knjiga, Zagreb. Vajzović, Hanka (2008): Jezik i nacionalni identiteti, FPN, Sarajevo. Radovanović, Milorad (1979): Sociolingvistika, Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd. Marković, Marina (2003): Poslovna komunikacija, Clio, Beograd. Veinrajt, G.R. (2001): Govor tela, Alnari & Puna kuća, Beograd. Hol, Edvard (1976): Nemi jezik, Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd.</p>	

III SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA OBRAZOVANJA I ODGOJA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Broj sati sedmično: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa predmetnim sadržajem sociologije obrazovanja, te društvenim značajem odgojno-obrazovne djelatnosti. Ovladavanje teorijsko-iskustvenim znanjima za prepoznavanje i kreiranje uspješnog odgojno-obrazovnog sistema.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastanak i razvoj sociologije odgoja i obrazovanja; Metode istraživanja u sociologiji odgoja i obrazovanja; 2. Odnos sociologije odgoja i obrazovanja i drugih disciplina (pedagogija, metodika, socijalna psihologija..); 3. Pojmovno određenje odgoja, obrazovanja, učenja, poučavanja, znanja, vještina; 4. Teorije obrazovanja (Funkcionalistička, Teorija kulturne deprivacije...); 5. Društvena uslovljenost odgoja i obrazovanja; Društveni i ekonomski značaj odgoja i obrazovanja; Društvena uslovljenost (artikulacija) profesionalnih zanimanja; 6. Obrazovanje, tržište radne snage i zapošljavanje; Principi i razlozi „cjeloživotnog učenja“; 7. Uloga škole i porodice u odgojno-obrazovnoj djelatnosti; Javne i privatne odgojno-obrazovne ustanove; 8. Obrazovanje kao osnov emancipacije čovjeka, 9. Kulturni obrasci i odgojna djelatnost; Odgoj i obrazovanje u multikulturalnom društvu; 10. Uloga medija, interneta, filma i sl. u odgojno-obrazovnoj djelatnosti; 11. Religije i odgojno-obrazovna djelatnost, 12. Uloga menadžmenta u obrazovnoj djelatnosti;Šta karakterizira dobar a šta loš obrazovni sistem?; 13. Mladi i obrazovni sistem u savremenom bosanskohercegovačkom društvu. 14. Globalizacijski procesi i promjene u obrazovnoj djelatnosti (obrazovne reforme 		
Ishodi učenja:	Student će biti osposobljen da: meritorno analizira karakter odgojno-obrazovnog sistema; na osnovu istraživačkih uvida adekvatno prosuđuje o kvalitetu (uspješnosti) odgojno-obrazovne djelatnosti; prepozna pozitivna iskustva u odgojno-obrazovnoj djelatnosti i sugerira primjenu istih u vlastitom društvu.		

Metode izvođenja nastave:	<p>1. Predavanja 36 sati (ex katedra) - 60%</p> <p>2. Vježbe (na vježbama će se prezentirati seminarski radovi, dijalozi o pitanjima iz nastavnog sadržaja) 24 sata - 40%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>1. Prisustvo nastavi i vježbama 5%</p> <p>2. Midterm 30 %</p> <p>3. Seminarski rad 10%</p> <p>4. Diskusije i učešće u nastavi 5%</p> <p>5. Završni ispit (pismeni) 50%</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Entoni Gidens, Sociologija, Ekonom. fak., Bgd, 2007, str. 492- 545; Šeron Gevirc i Alan Krib (2012): Razumevanje obrazovanja : sociološka perspektiva / Beograd, Fabrika knjiga, str 19-54 i 221-257. Žiga J. - Đozić A, Sociologija (IV dopunjeno izdanje), Off-Set, Tuzla, 2013., str. 113-124., 215-237., 323-341., 361-372. Žiga Jusuf ur (2015): Studija o mladima u Bosni i Hercegovini, str: 14-71., Sarajevo, Fakultet političkih nauka i Friedrich- Ebert-Stiftung.</p> <p>Dopunska literatura: Cifrić, I. , Ogledi iz sociologije obrazovanja, Školske novine, Zagreb, 1990, Čehić, E., Koje je zanimanje za mene, Kultura, Beograd, 1990, Grecne, B., Nove paradigme za stvaranje kvalitetne škole, Zagreb.1996, Lesourne, J., Obrazovanje i društvo, Educa, Zagreb, 1993. Slatina, M., Od individue do ličnosti-uvod u teoriju konfluentnog obrazovanja, Filozofski fakultet, Sarajevo, 2006. Žiga J., Kako harmonizirati oficijelnu i cjeloživotnu (kontinuirano – inovativnu) obrazovnu djelatnost?, Obrazovanje odraslih, 2/2013, str. 11-19</p>

Šifra predmeta	Naziv predmeta: SOCIJALNA PSIHOLOGIJA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obvezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja 45 sati Vježbe 15 sati Praktična nastava 15 sati Samostalni rad studenta 50 sati		
Učesnici u nastavi:	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj nastavnog predmeta je da studenti ovladaju znanjima iz područja socijalnog utjecaja, međuljudskih odnosa, psihologije malih grupa i međugrupnih procesa kako bi mogli steći uvid u socijalne uzroke, socijalnu determiniranost i socijalne posljedice čovjekova funkcioniranja		
Tematske jedinice:	Uvod u socijalnu psihologiju. Metodologija istraživanja u socijalnoj psihologiji. Socijalna spoznaja. Socijalna percepcija. Samopoimanje. Samoopravdanje i potreba za očuvanjem samopoštovanja. Stavovi i promjena stavova. Konformizam. Grupni procesi. Međusobna privlačnost. Prosocialno ponašanje. Agresija. Predrasude.		
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Student/ica će moći definirati, opisati, usporediti i razlikovati: temeljne konstrukte i probleme socijalne psihologije; procese u osnovi socijalne spoznaje; izvore pogrešaka u opažanju i procjenjivanju drugih; vrste stavova, te vezu stava i ponašanja; različite unutargrupne procese, neverbalnu komunikaciju, te agresivno i prosocialno ponašanje.</p> <p>Vještine: Student/ica će moći analizirati prednosti i nedostatke različitih psihologijskih objašnjenja u interpretaciji socijalne okoline. Studenti/ica će također naučiti razlikovati znanstvani od neznanstvenog teksta; razvijat će se sposobnost iznošenja argumenata u grupnoj diskusiji; prezentacijske vještine.</p> <p>Kompetencije: Student/ica će moći koristiti stečena znanja prilikom procjenjivanja i donošenja odluka u svakodnevnim životnim izazovima i profesionalnom radu; predložiti realne aktivnosti za smanjivanja predrasuda i rješavanja sukoba.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja; Interaktivno učenje u grupi		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Individualno/grupni rad (detaljne upute na nastavi) – 25 bodov 2. Polusemestralni ispit – 25 bodova 3. Završni ispit - 50 bodova 4. Popravni ispit – 50 bodova <p>Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom/popravnom ispitu. Na završnom/popravnom ispitu student/ica mora osvojiti 50% od ukupnog broja bodova kako bi se moglo pristupiti izvođenju završne ocjene iz predmeta. Na završnom i popravnom ispitu je integralno gradivo za studente koji nisu postigli 55% na polusemestralnom ispitu.</p>		

	<p>Polusemestralni ispit: pismena provjera znanja</p> <p>Ispiti: završni, popravni i septembarski/rujanski ispitni rok - pismena i usmena provjera znanja.</p> <p>Pismene provjere znanja sastoje se od različitih oblika pitanja: pitanja višestrukog izbora, pitanja točno-netočno, pitanja nadopunjavanja i pitanja otvorenog tipa. Usmeni ispit sastoji se od tri pitanja kojima se procjenjuje povezivanje i razumijevanje gradiva.</p>
Literatura:	<p>Obvezna literatura:</p> <p>Aronson, E. (2005). Socijalna psihologija. Mate, Zagreb</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Pennington, D. (2004). Osnove socijalne psihologije. Naklada Slap, Jastrebarsko.</p> <p>Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). Uvod u socijalnu psihologiju. Naklada Slap, Jastrebarsko</p> <p>Brown, R.(2004). Grupni procesi. Jastrebarsko:Naklada Slap</p> <p>Rot, N. (1994). Osnove socijalne psihologije. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd. (Socijalni motivi, str. 215-289).</p> <p>Havelka, N. (2001): Socijalna percepcija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva</p> <p>Rot, N. (2004) Znakovi i značenja:verbalna i neverbalna komunikacija.Beograd:Plato</p> <p>Materijali i PPT prezentacije sa predavanja</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOŠKE TEORIJE		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Broj sati sedmično: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa razvojem sociološke nauke preko njenih ključnih pravaca i protagonista. Ukazati na osnovne ideje i kategorije autora najznačajnijih socioloških djela, propitati aktualnost ponuđenih rješenja za probleme sa kojima se suočava savremeni čovjek. Kroz aktivno sudjelovanje studenata u nastavi osposobiti ih da uspješno koriste stečena znanja i vještine za uočavanja relevantnih društvenih činjenica i teorijskih postavki kako bi mogli otkriti spoznajne ciljeve i domete osnovnih pravaca u sociologiji.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje sa nastavnim planom i programom predmeta Sociološke teorije; Uvođenje u diskurs. Zbog čega je suvremena sociološka misao pred velikim izazovom? 2. Pozitivizam u sociologiji 3. Biologizam i evolucionizam u sociologiji – Herbert Spenser; Socijaldarvinizam i rasizam 4. Psihologizam u sociologiji i njegove varijante: Individualnopsihološka škola /Gabriel de Tard/; Instiktivistička teorija S. Freuda (Pojam libida, represije, sublimacije, psihoze i neuroze; represivni karakter civilizacije) 5. Sociometrijska teorija / Jacob Moreno; 6. Vilfredo Pareto – pojam i klasifikacija elita- masa; kruženje elita 7. Psihoanaliza u djelima E. Fromma I parcijalna provjera znanja / Esej/ 8. Sociologizam E. Durkheima; Društvo kao pojava «sui generis», pojam kolektivne svijesti; pojam individualne svijesti; O podjeli društvenog rada; Moralni aspekt podjele rada; Fenomen samoubistva i njegov tipovi 9. Socijalno psihološka teorija Georga Gurviticha: Revizija klasičnog poimanja determinizma u svjetlu kvantne fizike; Dubinska sociologija; Mikro i makro sociologija; Teorija klase / Gurvič; osnovni kriteriji Gurvičeve definicije klase i odnos prema K. Marksu. 10. Marksistička teorija o društvu /ključne odrednice 11. Sociologija M. Webera (Čovjek kao biće slobode i racionalnosti; Tipovi djelanja; Materijalni interesi i normativni poredak); Priroda i porijeklo kapitalizma; Pojam moći i vlasti; Tipologija vlasti; Birokratija) 12. Formalizam u sociologiji: Ferdinand Tennes, Georg Simmel, Leopold von Wiese; Kritička teorija društva; Funkcionalistička teorija o društvu: 		

	<p>T. Parsons, R. K. Merton, B.Malinowski, R.Braun; Strukturalističko učenje o društvu: K. L. Strauss, L. Althusser, M. Foucault</p> <p>13. Etnometodologija, H. Garfinkel, D.H. Zimmerman; Vježbe Seminarski radovi, Interaktivna nastava</p> <p>14. Teorija informacijskog društva; A. Touraine, M. Castells</p> <p>15. Savremeno društvo i procesi tehniziranja svijeta; Vježbe Seminarski radovi, Interaktivna nastava: Literatura: H. Sofradžija, Savremeno društvo i procesi tehniziranja svijeta, Sarajevo, 2015.</p> <p>16. Završna provjera</p>										
Ishodi učenja:	Nastavna disciplina osposobljava studente da uspješno mogu koristiti sociološke postavke klasičnih autora u proučavanju društva i pojava unutar njega.										
Metode izvođenja nastave:	<table> <tr> <td>1. Ex katedra</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>2. Prezentacije</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3. Gosti predavači</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4. Vježbe</td> <td>40%</td> </tr> </table>	1. Ex katedra	40%	2. Prezentacije	10%	3. Gosti predavači	10%	4. Vježbe	40%		
1. Ex katedra	40%										
2. Prezentacije	10%										
3. Gosti predavači	10%										
4. Vježbe	40%										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table> <tr> <td>1. parcijalni ispit</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>2. seminarski rad</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3. prezentacija</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>4. interaktivna nastava /dodatne aktivnosti</td> <td>5%</td> </tr> <tr> <td>5. finalni ispit</td> <td>50%</td> </tr> </table>	1. parcijalni ispit	30%	2. seminarski rad	10%	3. prezentacija	5%	4. interaktivna nastava /dodatne aktivnosti	5%	5. finalni ispit	50%
1. parcijalni ispit	30%										
2. seminarski rad	10%										
3. prezentacija	5%										
4. interaktivna nastava /dodatne aktivnosti	5%										
5. finalni ispit	50%										
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>Georg Ritzer: Savremena sociološka teorija, Globus, Zgb. 1997;</p> <p>R.Supek: H.Spenser i biologizam u sociologiji, MH, Zgb. 1965;</p> <p>M.Đurić: Sociologija M.Webera, MH, Zgb, 1960;</p> <p>M-.Lukić: Formalizam u sociologiji, Kultura, Bgd., 1969</p> <p>E. Fromm: Zdravo društvo,; Bjekstvo od slobode; Anatomija ljudske destruktivnosti (bilo koje izdanje)</p> <p>E. Durkheim: O podjeli društvenog rada, Prosvjeta, Bgd. 1973.</p> <p>G. Rizzer: Savremena sociloška teorija, Globus, Zgb.1997,</p> <p>J. Žiga, D., Đozić, Sociologija III Izdanje, OFF-SET Tuzla, 2007</p> <p>M. Đurić, Sociologija M. Vebera, Naprijed, Zgb., 1982</p> <p>M. Veber, Protestantska etika i duh kapitalizma, Logos, Sarajevo, 1989;</p> <p>Haralambos: Uvod u sociologiju, Globus, Zgb. 1989.</p> <p>J.Žiga- A.Đozić, Sociologija, 2007., sir. 90-91.</p> <p>Horkheimer M., Adorno T., Dijalektika prosvjetiteljstva</p> <p>M. Kastells, Uspon umreženog društva, Golden marketing, Zgb. 2000.</p> <p>J. Žiga, Vrijeme razljuđenih dvonožaca..., Sarajevo, 2007.</p> <p>H. Sofradžija, Savremeno društvo i procesi tehniziranja svijeta, Sarajevo, 2015.</p> <p>Žarko Paić: Posthumano stanje: Kraj čovjeka i mogućnosti druge povijesti, 2006.</p> <p>Pol Virilio: Informatička bomba, Novi Sad, 2000.</p> <p>Lewis Mumford: Mit o mašini I, II, Grafički zavod Hrvatske, 1986.</p>										

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: DEMOGRAFIJA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 40		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati studente s osnovnim demografskim pojmovima i relevantnim definicijama te izvorima podataka o stanovništvu; - Predstaviti i komparirati ključne demografske procese (rađanje, umiranje, migracije) u Bosni i Hercegovini i drugim zemljama, tipove i modele populacijske / porodične politike te strukture stanovništva; - Dati pregled najvažnijih teorijskih koncepcija o stanovništvu. 		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> - Demografija kao društvena nauka - Stanovništvo i njegov značaj - Izvori podataka o stanovništvu - Prirodno kretanje stanovništva - Mehaničko kretanje stanovništva (migracije) - Teorija demografske tranzicije - Populacijska / porodična politika - Strukture stanovništva - Projekcije razvoja stanovništva 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje - studenti će nakon uspješnog završetka nastave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ovladati pojmovno-kategorijalnim aparatom demografije; - razumjeti interakcijski odnos između demografskih procesa i struktura stanovništva, s jedne strane, i djelovanja kompleksa faktora (društveni, ekonomski, politički i ostali), s druge strane; - shvatiti specifičnosti demografskog razvoja Bosne i Hercegovine u odnosu na neke europske zemlje. <p>Vještine - studenti će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izračunati osnovne mjere i pokazatelje; - ispravno tumačiti i analizirati podatke o stanovništvu koji su dobiveni iz osnovnih izvora; - opisati demografske trendove i strukture stanovništva na temelju tablica i grafičkog prikaza; <p>Kompetencije - studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - istraživati populacijske procese konsultirajući relevantne izvore podataka o stanovništvu; 		

	- analizirati osnovne pokazatelje prirodnog i mehaničkog kretanja stanovništva i nekih parcijalnih struktura.										
Metode izvođenja nastave:	<table> <tr> <td>ex katedra</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>grupne prezentacije</td> <td>25 %</td> </tr> <tr> <td>vježbe</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td>seminari</td> <td>5%</td> </tr> </table>	ex katedra	40%	grupne prezentacije	25 %	vježbe	30%	seminari	5%		
ex katedra	40%										
grupne prezentacije	25 %										
vježbe	30%										
seminari	5%										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table> <tr> <td>Aktivnost u nastavi i vježbama</td> <td>5% (0-5 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Kviz</td> <td>5% (0-5 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Grupni rad i prezentacije</td> <td>10% (0-10 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Midterm – pisana provjera znanja</td> <td>30% (0-30 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Završni / popravni ispit</td> <td>50% (0-50 bodova)</td> </tr> </table>	Aktivnost u nastavi i vježbama	5% (0-5 bodova)	Kviz	5% (0-5 bodova)	Grupni rad i prezentacije	10% (0-10 bodova)	Midterm – pisana provjera znanja	30% (0-30 bodova)	Završni / popravni ispit	50% (0-50 bodova)
Aktivnost u nastavi i vježbama	5% (0-5 bodova)										
Kviz	5% (0-5 bodova)										
Grupni rad i prezentacije	10% (0-10 bodova)										
Midterm – pisana provjera znanja	30% (0-30 bodova)										
Završni / popravni ispit	50% (0-50 bodova)										
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Emirhafizović, Mirza i Zolić, Hasan (2018) Demografija (skripta).</p> <p>Dopunska literatura: Poston, Dudley L. and Bouvier, Leon F. (2010) Population and Society: An introduction to Demography. New York: Cambridge University Press. Lee, Ronald D. and Reher, David S. (eds.) (2011) Demographic Transition and Its Consequences. Population and Development Review, volume 37, Issue Supplement. New York: Population Council. Emirhafizović, Mirza i Zolić, Hasan (2017) "Dobna struktura i reprodukcija stanovništva Bosne i Hercegovine, str 11-26 u: Cvitković, I. (ur.) Demografske i etničke promjene u BiH. Posebna izdanja, knj. 172. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine Emirhafizović, M. (2013) Demografske i socio-ekonomske karakteristike bosanskohercegovačkih migranata u Austriji u: Emirhafizović, M., Ćosić. E., Osmić, A., Repovac-Pašić, V. (ur.) Migracije iz Bosne i Hercegovine. Sarajevo: Institut za društvena istraživanja, Fakultet političkih nauka / Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (Sektor za iseljništvo). Agencija za statistiku BiH (2018) Tematski bilten: Demografija. Sarajevo: Agencija za statistiku BiH (dostupno na: http://www.bhas.ba).</p>										

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA PORODICE		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati : 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici I saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identificirati i objasniti temeljne koncepte i pojmove iz discipline. 2. Razumjeti sociološki diskurs posmatranja porodice, braka i domaćinstva te društveno-historijske faze njihovog nastanka, razvoja i transformacije. 3. Kritički analizirati položaj i ulogu tradicionalne i savremene porodice u socijalnim okvirima, te složenost (ko)relacije između porodice i društva. 4. Osposobljavanje studenata da samostalno prosuđuju na temelju usvojenih znanja iz discipline i da ih pokušaju situirati u kontekst bosansko-hercegovačke porodice. 5. Upoznavanje studenata sa savremenim društvenim trendovima koji determiniraju preobrazbu porodice. 		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znanstveni dosezi u istraživanju porodice (konstituisanje Sociologije porodice kao zasebne discipline, teorijski i empirijski pristupi izučavanju porodice), 2. Razvoj porodice i tipovi, 3. Socio-prostorna organizacija egzistencije porodice (selo, grad), 3. Tradicionalne maksime u habitusu savremene porodice, 4. Brak, 5. Srodstvo 6. Domaćinstvo/ kućanstvo, 7. Dijete i djetinjstvo, 8. Roditeljstvo, majčinstvo, očinstvo, 9. Autoritet u savremenoj porodici (socijalizacija reprodukcije i nestajanje autoriteta), 10. Rod i spol, žena u porodici, 11. Porodica i novi trendovi u društvu, 12. Savremeni uzroci dezintegracije porodice, 13. Razvod braka i nove forme porodičnog života, 14. Nasilje u porodici i prevencija, 15. Bosanskohercegovačka porodica, sa posebnim osvrtom na rekonstrukciju ratom razorene bosansko-hercegovačke porodice 		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz ovog predmeta kao rezultat se očekuje je da će studenati usvojiti znanja i osposobiti se za samostalno ovladavanje nastavnom materijom. Imajući u vidu značaj koji porodica kao najstarija socijalna grupa ima u društvu za očekivati je da proučavanje i analiza		

	<p>ovog fenomena podstakne pozitivniji i svestraniji pogled na porodicu i njen su(odnos) sa širomom zajednicom. Znanja iz ovog predmeta će studentu omogućiti da sa dovoljno naučne osposobljenosti prati i druge izvedene predmete u svome usavršavanju kako kroz prvi ciklus studija tako i kroz drugi ciklus studija.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>1. ex katedra 70% 2. prezentacije 20% 3. gosti predavači 10%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>1. Učešće u nastavi - 5 2. Test - 25 3. Seminarski rad - 20 4. Aktivnost - 5 5. Završni ispit - 50</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>1. Milić, Anđelka: Sociologija porodice, Čigoja štampa Beograd, 2001. 2. Segalen, Martin: Sociologija porodice, Clio, Beograd, 2009. 3. Pašalić Kreso, Adila. Koordinate obiteljskog odgoja, JEŽ, Sarajevo, 2004. 4. Čamo-Hadžić Merima, Skripta, Sociologija porodice, Sarajevo, 2013.</p> <p>Dopunska:</p> <p>6. Michael Haralambos, Martin Holborn: Sociologija (teme i perspektive), Goldenmarketing, Zagreb, 2002. Poglavlja Spol i rod (126-198) Obitelji i kućanstva (502 – 587). 7. Entoni Gidens: Sociologija, Ekonomski fakultet Beograd 2005. (Rod i seksualnost (str 114 -151.) i Porodica i brak (str. 184- 206). Šira literatura:</p> <p>1. Alić Amel, Struktura i dinamika obiteljske kulture, Dobra knjiga: Centar za napredne studije, Sarajevo, 2012. 2. Čamo, Merima, Kultura stanovanja u Sarajevu, UG Semerkand, Sarajevo, 2005. Poglavlje Tradicija i kultura stanovanja u Sarajevu (str. 63-88). 3. Ibraković, Dželal, Agresija na BiH i destrukcija porodice, Znak Bosne, Zenica, juli 2004. 4. Milić, Anđelka, Rađanje moderne porodice, Sociološka hrestomatija (izbor tekstova), Beograd, 1998. 5. Mladenović, Marko, Osnovi sociologije porodice, Savremena administracija, Beograd, 1979. 6. Žiga, Jusuf, Porodica u bosanskohercegovačkom društvu sa posebnim osvrtom na stanje u Kantonu Sarajevo, http://www.porodicno.ba/index.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA RODA I		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obvezni	Ukupan broj sati: 125 sati Predavanja: 45 Vježbe 15 Seminar 20 Praksa on line komunikacija u parovima 10 Samostalni rad studenata: 35		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sociologija roda predstavlja najsuvremeniju oblast u kojoj se ispituju, propituju, upisuju i analiziraju savremene dileme rodnosti, pa se za cilj modula postavlja upoznavanje studenata/ica s problematikom definiranja i percepcije roda u savremenom demokratskom društvu, s ključnim teorijskim feminističkim perspektivama i njihovom odnosu prema feminističkim diskursima u svijetu, te ključnim elementima maskuliniteta. Osobit fokus će biti na mehanizmima socijalne konstrukcije roda i recentnim kritikama. Studenti/ice će također biti upoznati s ključnim aspektima rodnih identiteta u Bosni i Hercegovini i širem okruženju. Aktivno učešće studenata pokazaće rodno senzibilizirani osvrt na neko od djela iz oblasti feminističke književnosti i putem izrada istraživačkih intervjua posvećenih temi savremene dileme rodnosti.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Mary Jo Deegan i žene utemeljiteljice u sociologiji; Žene sociologinje na Fakultetu političkih nauka, te na Univerzitetu u Sarajevu, i regiji. Gender studije kao nova oblast društvenih nauka; Rod i spol; Feminiteti; Maskuliniteti; Seksualnost; Tradicionalni i savremeni pogledi na porodicu; Rod i pravo; Rod i religija; Rod i nacija; Rod i politika; Savremene dileme rodnosti;		
Ishodi učenja:	Razvijanje sposobnosti kritike antropocentričnih, mizogenih i neegalitarnih perspektiva, i diskursa kontrole i manipulacije . Fenomen opresije i diskursi opresivne kontrole i dominacije . Pisanje samostalnih kritičkih osvrtu o radovima autora/ica iz oblasti. Učenje korištenju web programa za komuniciranje poput ZOOM web conferencinga, te pisanje eseja u kolaboraciji sa studentima/icama naprednih akademskih američkih obrazovnih institucija.		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna nastava, upotreba PP prezentacija, dokumentarnih izvora, statistika, grafičkih prikaza. Rodna dimenzija analize fotografija i		

	prikaza, Disneyevih crtanih filmova. Zoom on line komuniciranje o temi Persepolis, autorice Marjane Satrapi.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pisanje biografskih prikaza, on line diskusije u parovima, workshopovi u grupama o temama sadržanim u silabusu, učešće u nastavi, završni ispit. Ocjena midterm 1:20, Midterm 2:20; Završni ispit:50, prisustvo na nastavi i aktivnost: 10 bodova.
Literatura:	<p>OBAVEZNA LITERATURA: Gledanje dokumentarnog filma baziranog na grafičkoj evokativnoj noveli Marjane Satrapi Persepolis 1 i 2, Pantheon Graphic Library, 2000, uz korištenje teksta knjige. 1.Prof.dr.Mujkić Asim, Doc.dr.Viđen Srebrenka, V.asst.Mušić Lejla(2010), Hrestomatija-Izbor tekstova iz oblasti Roda i rodnih odnosa, Maj., i up to date verzije, te dodatni tekstovi distribuirani na nastavi i vježbama. 2.Obavezan tekst: Musabegović, Nijaz. 2012. Development of Sociology Study at The faculty of Political Sciences, Sarajevo, in Pregled, Periodical for Social Issues, September/December, No.3, 147-175. 3. Prof.dr.Lejla Mušić, Sociologija roda, hrestomatija za internu upotrebu studenata FPN, studenti/ice dobijaju skriptu na email), Sarajevo, 2019.(za internu upotrebu studenata) 4.Prof.dr.Lejla Mušić, Sociology of Gender, collection of texts for MA students, selected chapters (in communication with advanced BA students level), Sarajevo, 2016.(za internu upotrebu studenata) 5.Prof.dr.Lejla Mušić, Hrestomatija predmeta Sociologija mladih, Fakultet političkih nauka , Sarajevo , 2015/16. / odabrana poglavlja. 6.Prof.dr.Lejla Mušić, Femina sociologica, TDP, Sarajevo, 2016. 7.Prof.dr.Mušić, Lejla, Femina xenologica, Lambert, Saarbrucken, 2018 (Xeno sociologija, Xeno feminitet). Materijali i handouts sa nastave uz detaljan spisak čitanja na modulu.</p> <p>DOPUNSKA LITERATURA: Joy Magezis(2001), Ženske studije, Sarajevo: Magistrat. Mujkić, Asim(2007), Mi građani etnopolisa, Šahinpašić, Sarajevo. Simone de Beauvoir.(1983)., Drugi spol, Beograd: BIGZ. Anthony Giddens. (2003): Sociologija, poglavlja 5 i 7 (Beograd: Ekonomski fakultet); Bakšić, Muftić, Jasna.(2005). Ženska prava u sistemu ljudskih prava, pravni centar i magistrat, Sarajevo. Lydia Sklevicky, Konji, žene, ratovi(1996), Druga, Zagreb. Sekundarna literatura-prikaz nekog od navedenih djela-prijedlog dopune Bećirbašić, Belma(2011), Žene, moć i tijelo, upisivanje patrijarhalnog diskursa u tijelo, sinopsis, Zagreb. Mršević, Zorica(1998), Rečnik feminističkih pojmova, Beograd.</p>

	<p>Amy Warthon.(2012). Sociology of gender, Wiley and Sons, Singapore.</p> <p>Chris Bealsey.(2006). Gender and sexuality. London: Sage.</p> <p>Papić i Sklevicky(2003). Antropologija žene. Drugo izdanje. Point.</p> <p>Geiger-Zeman, Marija(2005). Kulturalni ekofeminizam, S onu stranu monokulture i općenito svi tekstovi autora (izvor: Hrčak srce ili web stranice)</p> <p>Spade, Joan.Z. and Valentine G.Catherine. (2014). The Kaleidoscope of gender. London New York: Sage.</p> <p>Thompson , Martha, Armato, Michael.(2012). Investigating gender, Cambridge:Polity Press.</p> <p>Kimmel, Michael(2012), Manhood in America, Oxford : Oxford University Press.</p> <p>Kimmel, Michael(2014), Sexualities, Oxford Press: New York</p> <p>Connel, Raewyn(2012), Gender, Cambridge : Polity Press.</p>
--	---

IV SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: PEDAGOGIJA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Osnovni cilj: Upoznavanje studenata sa temeljnim značajkama pedagogije, sa osnovnim pedagojskim pojmovima i procesima iz ugla kako tradicionalne tako i suvremene pedagogije, razvijanje kritičkog promišljanja odgojnog fenomena, usvajanje i razvijanje stručno-pedagoške terminologije.</p> <p>Specifični ciljevi: Usvajanjem teorijskih znanja iz pedagoške znanosti stvarati kod studenata, budućih nastavnika pretpostavke za razumijevanje, analiziranje, unapređenje i inoviranje odgojne prakse; sistematski graditi lik savremenog odgajatelja i pomagati studentima u razumijevanju i razvoju njihove vlastite ličnosti; promovirati demokratske vrijednosti - afirmirati raznovrsnost, multikulturalnost i razumijevanje među ljudima; poticati i pomagati razvoj kritičkog mišljenja u analiziranju odgojne prakse kod nas i u svijetu; poticati i promovirati samostalnost u radu studenata, potrebu za samoučenjem i vlastitim razvojem.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata i eseja. 2. Šta je pedagogija? Pojam, predmet i zadaci pedagogije; Sistem pedagojskih disciplina; Odnos pedagogije i drugih znanstvenih disciplina; Historijski razvoj znanosti o odgoju - najznačajniji pedagozi i njihov doprinos. 3. Znanstveno određenje pedagogije. Pedagogija kao kritička i stvaralačka znanost o odgoju. 4. Osnovni pojmovi i procesi u pedagogiji: odgoj i obrazovanje; Aspekti odgoja: društveno-generacijski, individualni i interakcijsko-komunikacijski 5. Temeljna obilježja odgoja; Odnos odgoja prema nekim srodnim pojmovima; Intencionalni vs funkcionalni odgoj; Podjela odgoja. 6. O smislu odgoja. Odgojni ideal, odgojna svrha, odgojne zadaće 7. MIDTERM 8. Pedagoški razvoj ličnosti. Teorije razvoja- teorije na kojima se zasniva pedagoški optimizam /pesimizam, teorija konvergencije, multifaktorska teorija. 9. Međuljudski odnos: temelj odgojnog procesa. 10. Interakcija i komunikacija u odgoju. 		

	<p>11. (Re)definiranje i odnos osnovnih pedagoških pojmova – odgoj, obrazovanje, edukacija, izobrazba, osposobljavanje.</p> <p>12. Pedagogija kao znanost o osposobljavanju</p> <p>13. Društveno-povijesna dimenzija pedagogije.</p> <p>14. Teorije o školstvu i nejednakosti obrazovnih šansi</p> <p>15. Krićka pedagogija</p> <p>16. ZAVRŠNI ISPIT</p>
Ishodi ućenja:	<p>Oćekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Pedagogija mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisati, razumijeti, tumaćiti i analizirati temeljne pedagoške pojmove i procese; • razlikovati aspekte odgojnoga procesa; • objasniti jednostavnije odgojne probleme; • krićki prosuđivati fenomen odgoja; • razumijevati, analizirati i procjenjivati različite odgojne teorije i prakse; • predložiti postupke s ciljem unapređivanja i inoviranja odgojne prakse; • stručno raspravljati o različitim pedagoškim temama; • iskazati kolegijalnost i odgovornost u toku suradnje u timskom i individualnom radu; • pokazati sposobnost za praktićni odgojno-obrazovni rad, prvenstveno u osnovnoj i srednjoj školi, ali isto tako i sa djecom predškolskog uzrasta, kao i u radu sa odraslima.
Metode izvođenja nastave:	Ex catedra, razgovor i diskusija, prezentacije i seminari.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se mođe ostvariti maksimalno 40 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</p> <p>U konaćnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), i dodatne aktivnosti (individualni i grupni rad – seminarski radovi, eseji, referati, prezentacije, projekti i sl.) (5 bodova).</p> <p>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</p> <p>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 – 74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 – 100 = A.</p>

Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vukasović, A. (1998). Pedagogija. Zagreb: Hrvatski katolički zbor «Mi». 2. Bratanić, M. (1993). Mikropedagogija. Zagreb: Školska knjiga. 3. Milat, J. (2005). Pedagogija – teorija osposobljavanja. Zagreb: Školska knjiga. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Matijević, M., Bilić, V. i Opić, S. (2016). Pedagogija za učitelje i nastavnike. Zagreb: Školska knjiga. 2. Thomas, G. (2015). Kratak uvod u pedagogiju. Zagreb: Educa. 3. Vujičić, V. (2013). Opća pedagogija: Novi pristup znanosti o odgoju. Zagreb: Hrvatski pedagoško-književni zbor. 4. Pastuović, N. (1999). Edukologija: integrativna znanost o sustavu cjeloživotnog obrazovanja i odgoja. Zagreb: Znamen. 5. Gisecke, H. (1993). Uvod u pedagogiju. Zagreb: Educa. 6. Silov, M. (2003). Pedagogija. Velika Gorica: Persona. 7. Lenzen, D. (2002). Vodič za studij znanosti o odgoju. Zagreb: Educa. 8. Gudjons, H. (1994). Pedagogija - temeljna znanja. Zagreb: Educa. 9. König, E.& Zedler, P. (1998). Teorije znanosti o odgoju. Zagreb: Educa. 10. Bratanić M. (1996). Paradoks odgoja. Zagreb: Sveučilišna naklada. 11. Kreso, A. (2012). Koordinate obiteljskog odgoja. Filozofski fakultet: Sarajevo. 12. Alić, A. (2013). Struktura i dinamika obiteljske kulture. Sarajevo: Dobra knjiga. 13. Tufekčić, A. (2013). Osnove etnopedagogije. Sarajevo: Dobra knjiga.
-------------	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA BOSANSKOHERCEGOVAČKOG DRUŠTVA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa specifičnostima bosanskohercegovačkog društva, njegovom multilateralnosti koja se višestoljetno sedimentirala oblikujući ovdašnje, etnološki i kulturološki prepoznatljivo «jedinstvo različja», te otvorenost spram drugog i drugačijeg, uključujući i sociološke opservacije karaktera njegove aktuelne tranzicije, zasnovane na Dejtonskom mirovnom sporazumu. Kroz aktivno sudjelovanje studenata u nastavi osposobiti ih da uspješno koriste stečena znanja i vještina za sociološko proučavanje savremenog bosanskohercegovačkog društva.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Osnovne sociološke karakteristike bosanskohercegovačkog društva» 2. «Povijesno iskustvo u formiranju multilateralnosti bosanskohercegovačkog društva» 3. «Promjene u strukturi bosanskohercegovačkog društva kroz historiju – prema popisima i drugim relevantnim izvorima» 4. «Promjene u strukturi i karakteru bosanskohercegovačkog društva kroz jugoslovenske integracije i dezintegracije» 5. «Vrste i uzroci socijalne pokretljivosti u savremenom bosanskohercegovačkom društvu» 6. «Strukturalne promjene bosanskohercegovačkog društva izazvane ratom 1992- 1995; Karakter i razmjere ratnih zločina počinjenih u BiH; 7. „Integrirajuće i dezintegrirajuće snage savremenog bosanskohercegovačkog Društva“ 8. «Društvena kriza i socijalno raslojavanje u BiH: problem siromaštva; postratni sindrom; narastanje socijalnih patologija..» 9. «Promjene u karakteru proizvodnih odnosa u BiH» 10. «Socijalni problemi i protivriječja u transformaciji svojinskih odnosa u BiH» 11. «Moguće komparativne prednosti u razvoju savremenog bosanskohercegovačkog društva» 12. «Promjene karaktera političkih odnosa u BiH» 13. «Netipičnost pravno-političkog uređenja BiH zasnovanog na Dejtonskom mirovnom sporazumu» 14. «Ustavno-pravne nadležnosti Države-entiteta-kantona-lokalni nivo vlasti» 15. «BiH i integracijski procesi u Evropi i svijetu»; 		

Ishodi učenja:	Kroz stečena znanja i vještine studenti će se osposobiti da mogu kompetentno proučavati savremeno bosanskohercegovačko društvo i analizirati fenomene koji se unutar njega odvijaju.
Metode izvođenja nastave:	1. Predavanja (ex katedra) 45 sati – 60% 2. Vježbe (na vježbama će se prezentirati seminarski radovi, dijalozi o pitanjima iz nastavnog sadržaja) 30 sati - 40%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Parcijalni ispit (midterm) 30% 2. seminarski radovi 10% 3. aktivnost u nastavnom procesu 10% 4. Završni ispit 50%
Literatura:	Obavezna literatura: Udžbenik: Jusuf Žiga, Savremeno bosansko društvo (Hrestomatija II dopunjeno izdanje), FPN, 2007. Dopunska literatura: Muhamed Filipović, BiH – najvažnije geografske, demografske, historijske, kulturne i političke činjenice, Sarajevo, 1997. Nada Klaić, Srednjovjekovna Bosna, Eminex, Zagreb. 1994, Omer Ibrahimagić, Supremacija BiH nad entitetima, Sarajevo, Anto Babić, Bosanski heretici, Svjetlost, Sarajevo 1963. Vera Kržišnik Bukić, Bosanski identitet između prošlosti i sadašnjosti, Bosanska knjiga, Sarajevo, 1997. Ustavi BiH i entiteta FBiH i RS.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: METODOLOGIJA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 3+2 Opterećenje: 125 sati Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati Samostalni rad: 25 sati Grupni rad: 15 sati Terenski rad: 10 sati		
Odgovorni nastavnik	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • Studenti će moći kompetentno učestvovati u nastavnom procesu studija i spoznati ključne metodološke pristupe i probleme u znanosti. • Studenti će steći bazične vještine i kompetencije o istraživačkom procesu u društvenim istraživanjima. • Studenti će savladati osnove kvantitativnog i kvalitativnog istraživačkog pristupa. 		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ul style="list-style-type: none"> • Društvena znanost i znanstveno-istraživačka djelatnost • Osnovne epistemološko-metodološke crte u društvenim znanostima • Znanost, metoda i metodologija, znanstveno-teorijske osnove metodologije, dva društveno-znanstvena teorijska stava • Društvena teorija i empirijsko istraživanje. Važnost epistemologije i metodologije za znanstveno-istraživačku djelatnost. • Metode i metodologija znanstvenog istraživanja • Opća i posebna metodologija znanstvenog istraživanja. • Osnovne karakteristike znanstvene metode („objektivnost“, pouzdanost, preciznost, sistematičnost i općenitost). • Podjela znanstvenih metoda: induktivna i deduktivna, metoda analize i sinteze, metoda apstrakcije i konkretizacije, metoda generalizacije i specijalizacije, metoda dokazivanja i opovrgavanja, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, metoda kompilacije, metoda komparacije, primjena matematičko-statističkih metoda u društvenoj znanosti, metoda modeliranja, upotreba historiografskih podataka u društvenoj znanosti, eksperiment, metoda mozaika, kibernetička metoda, dijalektička metoda, genetička metoda, aksiomska metoda, metoda idealnih tipova, studija slučaja, anketa, intervju, test, metod posmatranja, metod brojenja, metoda mjerenja, Delfi-metoda... • Primjena specijaliziranih kompjuterskih programa u društveno-znanstvenim istraživanjima (SAS, SPSS, AQUAD, ATLAS, EXCEL...); Statističke tehnike za prikupljanje i obradu podataka: statistička masa, statistička jedinica, statističke klasifikacije (kvantitativna, kvalitativne, 		

	<p>hronološka i geografska); Statističke serije (statičke i dinamičke); Statistička analiza; Statistička jedinica i obilježje; Varijacija obilježja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mjerenje i mjerne skale u društvenoj znanosti • Mjerenje i vrste mjerenja: mjerenje zasnovano na pravilnostima koje određuju relacije raznih obilježja, mjerenje „na osnovu odluke“ i fundamentalno mjerenje; Vrste mjerenja i mjerne skale: nominalna, ordinalna, intervalna i omjerna skala; Semiintervalne skale (između ordinalne i intervalne): Thurstonova, Likertova i Osgoodova (ili semantički diferencijal) skala; • Mjerni instrument: mjerni mehanizam i mjerna skala; Mjerne karakteristike instrumenta: valjanost, pouzdanost, osjetljivost i objektivnost; Vrste mjernih instrumenata: test, upitnik ličnosti, skala procjene i anketni upitnik; Strukturirani i polustrukturirani interview; Otvorena i zatvorena pitanja u anketnom upitniku... • Postupak znanstvenog istraživanja • Vrste znanstvenih istraživanja: fundamentalna, aplikativna, razvojna i akcijska istraživanja; Longitudinalna, transverzalna i komparativna istraživanja, studija slučaja; Sadržaj istraživačkog projekta: problem istraživanja, ciljevi i hipoteze istraživanja, metode, očekivani rezultati i objavljeni radovi istraživača; • Faze znanstvenog istraživanja: identifikacija i formulacija problema istraživanja, pregled literature koja se bavi istim problemom (pravljenje literaturnog okvira za istraživanje), postavljanje hipoteza kao pokušaja odgovora na problemsko pitanje, izbor metoda za prikupljanje podataka, sakupljanje podataka, interpretacija i obrada prikupljenih podataka, predočavanje rezultata posredstvom znanstvenog izvještaja... • Upoznavanje s modelima i nacrtima istraživanja. Razlikovanje kvantitativnog i kvalitativnog pristupa u znanstvenom istraživanju... • Pisanje i obrađivanje znanstvenog i stručnog rada • Znanstveni članak, magistarski rad, doktorski rad; Citiranje literature, fusnota; Bilješke uz tekst; • Europski sistem citiranja i fusnota; Harvardsko-američki sistem citiranja i fusnota; Ilustracije u tekstu (tabele, grafikoni, crteži, mape, fotografije, sheme, slike...); • Pisanje teksta (koncept rukopisa i završi tekst ili čistopis); Jezičko-stilska i terminološka obrada rukopisa; Lektura i korektura; Recenzija, prikazi, osvrti...
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> • Studenti će razumjeti osnove znanstvenog pristupa istraživanju, poznavanje faza znanstvenog istraživanja te osposobit će se za primjenu istraživačkih rezultata u praksi. • Studenti će se upoznati sa svrhom znanstvenog istraživanja: opis, objašnjenje, predviđanje i kontrola istraživane pojave • Razumjeti i znati definirati istraživačke probleme, izbor istraživačkog nacрта te izbor uzorka i mjerenje

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna predavanja 50% • Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% • Seminari 10% • Terenska nastava 10%
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Midterm (test) (30 bodova - 30%) • Naučnoistraživački rad (20 bodova – 20%) • Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (50 bodova - 50%)
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lavić, Senadin, Metodološke rasprave, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2014. 2. Vujević, Miroslav, Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti, Informator, Zagreb, VI. dopunjeno izdanje, 2002. 3. Mesihović, Nijaz, Uvod u metodologiju društvenih nauka, Sarajevo, 2003. 4. Mejovšek, Milko, Metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, SLAP, Zagreb, 2007. godine 5. Filipović, Muhamed, Metodologija znanosti i znanstvenog rada, Svjetlost, Sarajevo, 2004. 6. Petz, Boris/Kolesarić, Vladimir/Ivanec Dragutin, Petzova statistika – Osnoovne statističke metode za nematematičare, Naklada Slap, Zabreb, 2012. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kukić, Slavo/Markić, Brano, Metodologija društvenih znanosti – metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski Fakultet Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2006. 2. Lavić, Senadin, Pluralistička racionalnost, DES, Sarajev, 2004. 3. Haralambos, Michael/Holborn, Martin, Sociologija – Teme i perspektive, Golden marketing, Zagreb, 2002. 4. Giddens, Anthony, Sociologija, Ekonomski fakultet Beograd, Beograd, 2003. 5. Ibrulj, Nijaz, Stoljeće rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu, Filozofsko društvo Theoria, Sarajevo, 2005. 6. Popper, Karl R., Logika naučnog otkrića, Nolit, Beograd, 1973. 7. Lakatos, Imre/Musgrave, Alan (eds.), Kritika i rast saznanja, Plato, Beograd, 2003. Zelenika, R. (2011) Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela. Rijeka: Ekonomski fakultet; Kastav: IQ Plus.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: ETIKA I SOCIJALNA PRAVDA		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obvezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kritički studij temeljnih moralnih pojmova i problema sadržanih u najvažnijim etičkim normativnim teorijama uz elemente njihove primjene. Pregled ključnih problema iz sfere primijenjene etike i njihove posljedice na društvene i političke procese. Ponuditi cjelovit pregled etičke problematike vezane za socijalnu pravdu u savremenom društvu. Zatim, ponuditi kritički povijesno-problematski prikaz najvažnijih etičkih teorija uz upoznavanje s ključnim izvornim tekstovima. Olakšati procjenu i primjenu moralnih vrijednosti koje društvo ili kultura prihvaćaju kao svoje norme. Ovladati osnovnim teorijskim obrascima etičkog prosuđivanja s ciljem uočavanja i određivanja modela rješavanja etički spornih situacija, kako na individualnom tako i na društvenom i političkom planu, kao i podizanja svjesnosti samog moralnog rasuđivanja kroz širenje moralne imaginacije.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	UVOD U ETIKU, NORMATIVNA ETIKA I NJENA PRIMJENA, OSNOVE BIOETIKE, SOCIJALNA PRAVDA.		
Ishodi učenja:	Student će moći: - javno opravdati svoj etički izbor na osnovu čvrstih etičkih premisa; - kontekstualizirati etički spornu situaciju unutar vodećih teorijskih obrazaca etičkog prosuđivanja provjerenih na nizu paradigmatičnih studija slučaja; - adekvatno kritički analizirati problem; - samostalno prosuđivati na temelju adekvatne argumentacije i rješavati etički sporne situacije kako u domeni svakodnevnice tako i u svom profesionalnom radu; - iznositi valjanu argumentaciju o ključnim bioetičkim, društvenim i političkim problemima;		
Metode izvođenja nastave:	1. Interaktivna predavanja 2. Interaktivan grupni rad na seminarima (vježbe);		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	REDOVNI / RSF STUDENTI-CE: 1. I MIDTERM - Pismena provjera znanja: Ispit iz Obaveznih izvornih tekstova: 20 2. II MIDTERM - Pismena provjera znanja: Ispit iz Obaveznih izvornih tekstova: 20		

	<p>3. Rad na vježbama: 10</p> <p>4. Prisustvo na nastavi i aktivnost: 5</p> <p>5. Završni ispit: 45</p> <p>(IZ)VANREDNI STUDENTI-CE:</p> <p>1. I MIDTERM - Pismena provjera znanja: Zadaća iz Obaveznih izvornih tekstova: 20 (2. Termin instrukcija)</p> <p>2. II MIDTERM - Pismena provjera znanja: Zadaća iz Obaveznih izvornih tekstova: 20 (3. Termin instrukcija)</p> <p>3. Istraživački rad: 10 (3. Termin instrukcija); Istraživački rad na odobrenu temu: 1000 riječi TN Roman 12, pror. 1,5.</p> <p>4. Prisustvo instruktivnoj nastavi: 5</p> <p>5. Završni ispit: 45</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>1. Etika: Obavezni izvorni tekstovi; Hrestomatija tekstova (FPN, <i>Interno izdanje</i> - PDF)</p> <p>Sadržaj hrestomatije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Opća deklaracija o ljudskim pravima“ - „Deklaracija o svjetskoj etici“ - Aristotel: „Nikomahova etika“, knjiga I - John Locke: „Nema urođenih praktičnih principa“; „Država jamac mira i bezbjednosti: društveni ugovor i prirodna prava pojedinaca“ - David Hume: „O vrlini i poroku uopće“ - Immanuel Kant: „Zasnivanje metafizike morala“ - J.S.Mill: „Šta je utilitarizam?“ - H. Jonas: „Teorija odgovornosti“ - Dž. Rols: „Osnovne slobode i njihovo prvenstvo“ - R. Nozik: „Distributivna pravda“ - R. Dworkin: „Sloboda, jednakost i zajedništvo“ - Dž. Raz: Liberalizam, Autonomnost i politika neutralnog obzira“ - S.M. Okin: „Pravda i polni sistem“ - M. Volzer: „Sigurnost i dobrobit“ - Č. Tejlor: „Nesporazumi: Rasprava između liberala i komunitarista“ <p>Dopunska literatura:</p> <p>2. J.B. Avdispahić, A.Mujkić, Etika (Zenica: Eidos, 2019); (PDF)</p> <p>3. Peter Singer, Primijenjena etika (Zagreb: Kruzak) (PDF).</p> <p>4. Adam Swift: „Socijalna pravda“ poglavlje iz A. Swift, Politička filozofija (Beograd: Clio, 2008); str.: 19-64. (PDF)</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA KULTURE		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Ovaj modul ima za cilj da obradi sve ključne teorijske postavke i predmete u modernoj sociološkoj teoriji koja se odnosi na kulturu i umjetnost kako bi se razumjelo šta zapravo jesu sociološka istraživanja u kulturi. Nakon što se obrade osnovne teorijske postavke o kulturi i glavnim procesima u kulturi, modul se fokusira na različite odnose između današnje kulture, umjetnosti i modernog društva. Kroz nekoliko refleksija na masovnu kulturu i estetičke ideje, modul će studente dovesti do osnovnih promišljanja o glavnim temama sociologije kulture i umjetnosti kao što su estetičke kategorije, umjetnički pokreti, kič, masovna kultura, ukus, itd. Glavni cilj jeste pružiti studentima osnovna znanja o teorijskim, posebno sociološkim istraživanjima i analizama sociologije kulture i umjetnosti i upoznati studente sa fenomenima današnje socio-kulturne stvarnosti i sa izazovima sa kojima se suočava ova sociološka disciplina danas.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> - Nastanak sociologije kulture – pitanje predmeta i metoda - Pregled razvoja nauke o kulturi - Pregled teorija kulture - Kulturni procesi - Kultura i potrošačko društvo - Sociologija ukusa - Sociologija umjetnosti - Sociologija književnosti, filma, slikarstva, fotografije, karikature, arhitekture, pozorišta, muzike - Sociologija masovnih medija - Globalizacija i kultura - Sociokulturne promjene i vrijednosti 		
Ishodi učenja:	Aktivnim učešćem na predavanjima, diskusijama i pisanjem eseja, studenti će imati priliku razumjeti većinu najvažnijih kulturnih fenomena i njihovim uticajem na društvo te steći sveobuhvatnija znanja o kulturnim procesima, umjetnosti i procesima i promjenama koje određuju bit savremenih društava danas.		
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. interaktivna predavanja 40% 2. diskusije i prezentacije radova 20% 3. studijske posjete 20% 4. vježbe 20% 		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. prisustvo nastavi - 10 bodova 2. aktivnost na nastavi - 10 bodova 3. parcijalna provjera znanja - 30 bodova 4. seminarski rad/prezentacija - 20 bodova 5. završni ispit – 30 bodova
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura: Repovac, Hidajet: Sociologija simboličke kulture, Magistrat, Sarajevo, 2003. Ilić, Miloš: Sociologija kulture i umjetnosti, Naučna knjiga, Beograd, 1980 Eagleton, Terry: Ideja kulture, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2002. Bakić, Sarina: Kontroverze recepcije kulture, Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, 2021.</p> <p>Dopunska literatura: Crespi, Franco: Sociologija kulture, NIZ Politička kultura, Zagreb, 2006. Hauser, Arnold: Sociologija umjetnosti, Školska knjiga, Zagreb, 1986. Gronow, Jukka: Sociologija ukusa, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2000. Gic, Ludvig: Fenomenologija kiča, BIGZ, Beograd, 1979. Moren, Edgar: Duh vremena, Kultura, Beograd, 1967. Markuze, Herbert: Kultura i društvo, BIGZ, Beograd, 1977. Burger, Peter: Teorija avangarde, Narodna knjiga, Beograd, 1998. Stojak, Rudi: Sjaj i bijeda masovne kulture, Centra društvenih aktivnosti RK SSO BiH, Sarajevo, 1982. Bastide, Roger: Umjetnost i društvo, Školska knjiga, Zagreb, 1981. Adorno, Theodor W.: Filozofija nove muzike, Nolit, Beograd, 1968. Lipovetsky, Gilles: Paradoksalna sreća – Oglad o hiperpotrošačkom društvu, Antibarbarus, Zagreb, 2008. Vukadinović, Maja: Zvezde supermarket kulture, Clio, Beograd, 2013. Dragičević – Šešić, Milena: Neofolk kultura, Beo-books, Beograd, 1994. Eko, Umberto: Kultura, informacija, komunikacija, BIGZ, Beograd, 1978. Divinjo, Žan: Sociologija pozorišta, BIGZ, Beograd, 1978. Kajoa, Rože: Igre i ljudi, Nolit, Beograd, 1965. Freud, Sigmund: Iz kulture i umjetnosti, Matica srpska, Novi Sad, 1976. Goldman Lisjen: Za sociologiju romana, Kultura, Beograd, 1967. Lukač, G.: Prilozi istoriji estetike, Kultura, Beograd, 1959. Sartre, Žan Pol: O književnosti i piscima, Kultura, Beograd, 1962. Šarčević, Abdulah: Iskon i smisao, Svjetlost, Sarajevo, 1971. Simmel, Georg: Kontrapunkti kulture, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2001. Dorfles, Gillo, Moda, Golden marketing, Zagreb, 1997. Todorović, Aleksandar: Sociologija mode, Gradina, Niš, 1980. Muzaferija, Sanja : Od kiča do Campa : strategije subverzije, Meandarmedia/Meandar, Zagreb, 2008. Mannheim, Karl: Eseji o sociologiji kulture, Stvarnost, Zagreb, 1980. Marcuse, Herbert: Estetska dimenzija, Eseji o umjetnosti i kulturi, Školska knjiga, Zagreb, 1981. Gadamer Hans-Georg: Pohvala teoriji, Oktoih, Podgorica, 1996.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: HISTORIJA SOCIJALNE I POLITIČKE MISLI U BIH		
Ciklus: I	Godina: II	Semestar: IV	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Praksa: 25 Samostalni rad studenata: 55		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa praksama srednjovjekovne Bosne u sferi države, prava i politike, kao i najznačajnijim misliocima koji su – svojim pisanim i publiciranim radovima – sudjelovali u oblikovanju bosanske socijalne i političke misli u doba osmanske i austrougarske vladavine, ali i u periodu Kraljevine Jugoslavije.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Država i pravo srednjovjekovne Bosne Društvena misao Hasana Kafije Pruščaka Socijalna misao Muhameda Emina Isevića Politička misao Huseina Gradašćevića Politička misao Antuna Kneževića Politička misao Gavre Vučkovića Društvena misao Mehmeda Šakira Kurtćehajića Politička misao u Bosni i Hercegovini u doba austrougarske vladavine Politička misao Safvet bega Bašagića Politička misao Alije Hotića Politička misao Vase Pelagića Politička misao Riste Radulovića Politička misao Josipa Štadlera Politička misao Ive Pilara Politička misao bh. socijaldemokrata u doba austrougarske vlasti Politička misao Huseina Čišića Politička misao Josipa Markušića		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će moći razumjeti relevantne pojmove, koncepcije i aspekte bosanskohercegovačke socijalne i političke misli, kao i povijesni politički individualitet države Bosne i Hercegovine. Vještine: studenti će biti u stanju identificirati relevantnost političkih praksi u različitim epohama bosanske politike te, uz to, kritički analizirati i evaluirati domete socijalne i političke misli u Bosni i Hercegovini. Kompetencije: studenti će biti u stanju primijeniti i kontekstualizirati stečena znanja o znanstvenom angažmanu pojedinaca, koji su profilirali javni život i sudjelovali u razvoju socijalne i političke misli u Bosni i Hercegovini, na nova naučna istraživanja i političke analize.		
Metode izvođenja nastave:	ex katedra	60 %	
	tematske diskusije	40 %	

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Midterm – pismena provjera znanja (tematske cjeline: 1-6 sedmica) 40% (max. 40 bodova) Participacija u diskusijama 10% (max. 10 bodova) Završni ispit – usmena ili pismena provjera znanja (tematske cjeline: 8-15 sedmica) 50% (max. 50 bodova)</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura: Historija socijalne i političke misli u Bosni i Hercegovini (hrestomatija za internu upotrebu), Sarajevo, februar 2016., priredio dr. Sc. Elvis Fejzić.</p> <p>Sadržaj hrestomatije:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zgodić, Esad (2008). Ideja bosanske nacije i druge teme. Sarajevo: Zalihica. (29-48, 58-65, 85-154) 2. Zgodić, Esad (1998). Bošnjačko iskustvo politike: osmansko doba. Sarajevo: Euromedia. (14-50, 278-293, 316-385) 3. Fejzić, Elvis (2012). Political Thought in Bosnia and Herzegovina During Austro-Hungarian Rule, 1878–1918*. East Central Europe. Budapest, Volume 39., Issue 2-3., pages 204-236. [Politička misao u Bosni i Hercegovini u doba austrougarske vladavine (1878-1918)] 4. Zgodić, Esad (2003). Bosanska politička misao: austrougarsko doba. Sarajevo: DES. (97-133, 219-253, 309-311, 315-316, 323-382, 411-482, 595-598, 600-601) 5. Fejzić, Elvis (2006). Nacionalno pitanje u poimanju bosanskohercegovačkih socijaldemokrata (1909-1918). Godišnjak Fakulteta političkih nauka. Sarajevo, godina I., br. 1., str. 156-164. 6. Fejzić, Elvis (2007). Rana bosanskohercegovačka ljevica i njene socijalno-političke preokupacije. Časopis Diwan. Gradačac, godina X., br. 21-22., str. 153-170. 7. Zgodić, Esad (2009). Husaga Čišić, Benjamin Kalaj i Avdo Humo – O bosanštini i Bosni. Bošnjačka pismohrana. Zagreb, svezak 8., br. 27., str. 44-50. 8. Oršolić, Marko (1981). Socijalno-politički pogledi fra Josipa Markušića. Udruženje katoličkih vjerskih službenika Dobri Pastir: Sarajevo. (str. 401-420) <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arnautović, Šerif (1913). Naše parlamentarne prilike, časopis Novi vakat, Sarajevo, br. 3. 2. Bašagić, Safvet (1907). Naš program, list Ogledalo, Sarajevo. 3. Begović, Mehmed (1938). Muslimani u Bosni i Hercegovini, Francusko-srpska knjižara A. M. Popovića, Beograd. 4. Behmen, Asim (1920). Inteligencija i parlament, Nova Evropa, Zagreb. 5. Božić, Josip Dobroslav (1886). Bosansko-hercegovačko agrarno pitanje i povlastice dane bosanskim franjevcem od pojedinih sultana, H. Luster, Senj.

	<ol style="list-style-type: none"> 6. Čokorilo, Prokopije; Pamučina, Joanikije; Skenderova, Staka (1976). Ljetopisi (priredili Vojislav Maksimović i Luka Šekara), Veselin Masleša, Sarajevo. 7. Ćiro, Truhelka (1918). Nekoliko misli o riješenju bosanskog agrarnog pitanja, Hrvatski dnevnik, Sarajevo. 8. Ćišić, Husein (1919). Agrarno pitanje i pojam o socijalnoj pravdi naše demokratije, Vlastito izdanje (Štamparija Daniel&A.Kajon), Sarajevo. 9. Dedijer, Jefto (1912). Demokratija s lica i naličja. Promatranje iz političke borbe u Srbiji, Pregled, Sarajevo, br. 4-5. 10. Fejzić, Elvis (2017). Ideološki radikalizam, politički autoritarizam i kolektivistička kultura u Bosni i Hercegovini. Godišnjak BZK Preporod, Sarajevo, god. XVII, str. 233-245. 11. Fejzić, Elvis (2018). Razvoj socijalne, političke i ideološke misli u Bosni i Hercegovini do kraja Prvog svjetskog rata. Zbornik radova – Naučno savjetovanje: Naučna misao u Bosni i Hercegovini /historijski razvoj do kraja XX stoljeća/, Knjiga 2, Mostar: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke, str. 559-576. 12. Glumac, Dušan (1918). Republika ili monarhija, Izdanje Glasa slobode, Sarajevo. 13. Humo, Avdo (1970). Istorijski i aktuelni aspekti nacionalnog položaja Muslimana, Pregled, Sarajevo, april 1970. 14. Jelavich, Charles (1992). Južnoslovenski nacionalizam, Globus; Školska knjiga, Zagreb. 15. Pilar, Ivo (1990). Južnoslovensko pitanje, Hrvatska demokratska zajednica, Varaždin. 16. Radulović, Risto (1913). Naši stranački odnosi, Narod, Mostar, br. 347.
--	---

V SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA POLITIKE		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sociologija politike predstavlja naučnu sociološku disciplinu koja istražuje i tematizira socijalne uvjete nastanka i strukturiranja političkih procesa, institucija i odnosa, upoznati studente sa osnovnim idejama kroz program predmeta. Socijalna uvjetovanost politike podrazumijeva istraživanje kulturnih, institucionalnih, socijalno-psihologijskih uvjeta oblikovanja politike. Kroz aktivno sudjelovanje studenata u nastavi osposobiti ih da uspješno koriste stečena znanja, prepoznaju i razumijevaju bitne društvene i političke procese.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> - Uvod u problematiku i određenje Sociologije politike - Sociologija političkih odnosa, odnos politike i društva - Politika, moć, vlast (Foucaultova analitika moći, Weber, Agamben) - Problem političkog autoriteta - Politika i psihoanaliza (Duverger, Freud, Kritička teorija društva) - Totalitarizam (H. Arendt...) - Političko nasilje - Politika i društvo rizika, društvene i političke promjene (Beck, Giddens) - Umreženo društvo i politika, društvena transformacija (Castells, Virillio) - Društvo znanja, tehnologizirano društvo i transformacija političkog 		
Ishodi učenja:	Nastavna disciplina osposobljava studente za uvid u klasične i savremene teorije iz ove oblasti, te daje bitna teorijska znanja i razumijevanja koja razvijaju kritičko mišljenje studenata.		
Metode izvođenja nastave:	1. ex katedra 40% 2. prezentacije 10% 3. gosti predavači 10% 4. vježbe 40%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. parcijalni ispit 30% (max. 30 bodova) 2. seminarski rad 10% (max. 10 bodova) 3. prezentacija 5% (max. 5 bodova) 4. interaktivna nastava 5% (max. 5 bodova) 5. finalni ispit 45% (max. 45 bodova) 6. prisustvo na nastavi 5% (max. 5 bodova)		
Literatura:	Obavezna literatura: Kate Nesh: Savremena politička sociologija, Glasnik, Beograd, 2006. H. Sofradžija: Hiperpolitika i savremeno društvo, Dobra knjiga, Sarajevo, 2015.		

	<p>A.Giddens: Posljedice modernosti, F.Višnjić, Beograd, 1998./ Odbjegli svijet</p> <p>M.Foucault: Nadzor i kazna, Politička misao, Informator, Zagreb, 1994.</p> <p>M.Đurić: Sociologija Maxa Webera</p> <p>Hana Arendth: Izvori totalitarizma, Fin, Beograd, 1998. (predgovor i treći dio knjige)</p> <p>Šira literatura:</p> <p>U. Beck: Rizično društvo, F.Višnjić, Beograd, 2001./ Pronalaženje političkog, Zagreb, 2001.</p> <p>M.Castells: Uspon umreženog društva, Golden marketing, Zagreb, 2000.</p> <p>Christopher Lash: Narcistička kultura, Naprijed, Zagreb, 1986.</p> <p>Paul Virillio: Informatička bomba, Novi Sad, Svetovi, 2000.</p>
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA MLADIH		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavajući i razumijevajući suštinu značajnih društvenih procesa i pojava koji su, u određenom vremenu i prostoru, oblikovali osnovna obilježja i karakter mladih/omladine kao društvene grupe i socio-kulturnog fenomena, studenti će razviti senzibilitet za različita, te po mnogo čemu delikatna pitanja, dešavanja i trendove koje savremena zbilja (de)aktualizira u skladu sa prioritarnim ciljevima šire antroposocijalne zajednice. Kroz znanstvenu vizuru sagledat će, i uočiti kompleksnost, njihovoj generaciji bliskih, nadasve važnih i dragocjenih kolektivnih iskustava, znanja i vještina čije akumuliranje i prakticiranje u široj vremenskoj distanci predstavlja put na kojem mladi grade svoj vlastiti identitet, preuzimaju na sebe društvenu odgovornost i dobijaju status aktivnog nosioca društvenih promjena.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociološko definiranje pojma mladi/omladina 2. Teorijsko - metodološke orijentacije u oblasti Sociologije mladih 3. Studentski pokreti – retrospektiva ideologije in praxi 4. Od djeteta do zrele ličnosti 5. Determinirajući značaj znanja i iskustava koja se usvajaju u djetinjstvu i mladosti 6. Mladi i kultura/subkultura 7. Virtualni svijet – socijalna mreža kao okvir specifičnog ponašanja i mišljenja mladih 8. Međugeneracijski jaz 9. Potrebe mladih u savremenom društvu 10. Mladi u bosanskohercegovačkom društvu (položaj i perspektiva) 11. Konceptualiziranje i realiziranje javnog interesa za mlade od strane države (savremena omladinska politika) 12. Životno opredeljenje mladih i njihov odnos prema radu 13. Mladi u ruralnoj sredini 14. Mladi u urbanoj sredini 15. Devijantno ponašanje mladih – uzroci i posljedice 		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Sociologija mladih očekuje se da će studenati usvojiti znanja i osposobiti se za samostalno ovladavanje osnovnim tematskim jedinicama predviđenim nastavnim programom. Rezultati učenja će biti zadovoljavajući ako studenti usvojeno znanje iz predmeta/oblasti Sociologije mladih iskoriste u svrhu adekvatnog		

	pristupa razumijevanju materije i ciljevima predmeta iz drugih znanstvenih oblasti koje izučavaju u sklopu studija.
Metode izvođenja nastave:	1. ex katedra 70% 2. prezentacije 20% 3. gosti predavači 10%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Učešće u nastavi /prisutnost 2 Test 25 Seminarski rad 20 Aktivnost 5 Završni ispit 50
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Žiga, Jusuf i dr., (2014): Studija o mladima u Bosni i Hercegovini, Friedrich Ebert Stiftung (FES), fakultet političkih nauka Sarajevo, Sarajevo. Osmić, A., i dr., (2019): Izgradnja povjerenja između studenata i profesora, Fakultet političkih nauka u Sarajevu (Institut za društvena istraživanja), Sarajevo.</p> <p>Dopunska literatura: Milić, Anđelka (1987), Zagonetka omladine, CID IDIS, Beograd, Zagreb. Milić, Anđelka; Čičkarić, Lilijana (1998), Generacija u protestu, ISI F, Beograd. Prpić, Katarina (2004), Sociološki portret mladih znanstvenika, Institut društvena istraživanja u Zagrebu, Zagreb. Leburić, Anči (1996), Mladi danas: drukčiji, ali isti, Društvena istraživanja, časopis za opća društvena pitanja, God. 5 (1996), br. 5-6(25-26), str. 96-975.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA ORGANIZACIJE		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja 40 sati Vježbe 15 sati Seminarski rad 15 sati Individualni rad 30 sati Praktična nastava 25 sati		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata sa predmetom i sadržajem sociologije organizacije, kroz prezentiranje aktualnih teorijskih trendova modernog organizacijskog fenomena, te ovladavanje teorijsko-iskustvenim znanjima o ključnim problemima organizacijskih elemenata, procesa i interakcija. Studenti/ce kroz studijske posjete steći empirijsko iskustvo sa različitim tipovima organizacija na kojima će potvrđivati i primjenjivati stečena teorijska znanja.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teorijsko-metodološki aspekt: Teorijske osnove i historijat organizacije – prednaučna i naučna etapa 2. Odnos sociologije organizacije i drugih naučnih disciplina (sociologija, antropologija, psihologija, socijalna psihologija, politologija...) 3. Pojmovno određenje organizacije i menadžmenta; Teorije organizacije: klasična teorija (Taylor, Fajol, Weber), Human relation teorija, sistemska teorija, racionalno-kontingencijske teorije, teorija resursa, populacijsko-ekološka teorija). 4. Elementi organizacije: neformalni i formalni: Neformalni: mjesto i uloga pojedinca u organizaciji- temelji individualnog ponašanja, razumijevanje motivacije i oblikovanje poslova koji motiviraju; 5. Mjesto i uloga grupe u organizaciji – temelji ponašanja grupe; Formalni: Organizacijska struktura (odnosi veličine, tehnologije i okoline) – temelji organizacijske strukture, dizajn organizacije, vrednovanje radnog učinka i sistemi nagrađivanja. 6. Procesi – inerakcije u organizaciji: Odlučivanje u organizaciji – individualno i grupno; Komunikacije u organizaciji 7. Vođenje – menadžment u organaizaciji; Moć i politika u organizaciji; Sukobi (konflikti) u organizaciji. 8. Organizacijska kultura i promjene. Selekcija i upravljanje ljudskim resursima: Ljudski resursi kao bitna pretpostavka svake organizacije; Regrutovanje ljudskih resursa; Izvori regrutovanja (interni, eksterni); Analiza posla; Struktura ljudskih resursa i njeni osnovni elementi; Analiza strukture ljudskih resursa (kvantitativna i kvalitativna) 		

	<p>9. Metode selekcije ljudskih resursa- definicija pojma; Metode selekcije ljudskih resursa (intervju, reference, antropološki status, vještine); Menadžment ljudskih resursa(socijalizacija, trening i doedukacija, ocjenjivanje, nagrađivanje i motivisanje)</p> <p>10. Stres menadžment i funkcionalnost organizacije; Tipologija stresa na radnom mjestu; Efekti stresa (subjektivni, bihevioralni, kognitivni, fiziološki); Organizacijski Efekti stresa (individualni i organizacijski)</p> <p>11. Mobing</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Studenti/ce će biti osposobljeni da meritorno analiziraju sadržaj i karakter organizacijskog fenomena te na osnovu istraživačkih uvida adekvatno prosuđivati o vrstama, sadržaju i karakteru organizacijske djelatnosti.</p> <p>Vještine: Primjenjivati osnovne pojmove sociologije organizacije u svom praktičnom i naučnom radu. Studenti će razviti sposobnost za uviđanje veza između sociologije kao nauke i organizacije – koje svako može identificirati u sopstvenoj privatnoj i društvenoj sferi.</p> <p>Kompetencije: Kompetencijama prepoznavanja elemenata, procesa i interakcija između pojedinaca, grupa i organizacije moći će da stečena iskustva i znanja primjenjuju u vlastitom radu i životu.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanje ex catedra</p> <p>Interaktivna predavanja</p> <p>Rad u grupama</p> <p>Studijske posjete</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Pismena provjera znanja</p> <p>Ispiti: završna provjera zvanja, popravni i septembarski ispitni rok, pismena/usmena provjera znanja</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>John Hassard, 2013. Sociology and Organization Theory, Cambridge</p> <p>Stephen P. Robbins, 1986. Bitni elementi organizacijskog ponašanja, Ma-Te, Zagreb</p> <p>Inge Perko-Šeparović, 1986. Teorije organizacije, Školska knjiga, Zagreb</p> <p>Tran, H. (2015). Personnel vs. strategic human resource management in public education. Management in Education, 29(3), 112-118.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Weber, 1976. Privreda i društvo, Prosveta, Beograd</p> <p>Gidens, Sociologija, Ekonomski fakultet, Beograd, 2005.</p> <p>Hugh Arnold, Daniel Feldmann, Gerry Hunt, 1992. Organizational Behaviour, Whitby, 1992 (Kanada)</p> <p>Nemčić. 2006. Stres na radnom mjestu, Zagreb</p> <p>Jacoby, S. M. (2004). Employing bureaucracy: Managers, unions and the transformation of work in the 20th century. Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates</p> <p>Šunje Aziz, Top-menadžer: vizionar i strateg, Tirada, Sarajevo, 2002.</p>

	York, L. (2005). Strategic human resource development. Mason, OH: Thomson/South-Western
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIJALNA I KULTURNA ANTROPOLOGIJA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici I saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>1.Uvid u ustrojstvo, razvoj, područja interesovanja, najznačajnije teorijske koncepcije i metode socijalne antropologije u svrhu analiziranja njenog doprinosa u proučavanju društva i kulture.</p> <p>2. Spoznavanje osnovnih metodoloških postavki socijalne antropologije: etnografija i rad na terenu, te osnovna teorijska polazištai - kulturni relativizma i etnocentrizma, radi razvijanja sposobnosti kritičkog promišljanja i formiranje vlastitih stavova studenata o temama iz oblasti socijalne antropologije, te njihovog osposobljavanja za uključivanje u projekte i naučna istraživanja</p> <p>3. Nivo zastupljenosti i prisutnosti etnološke (sociokulturne) misli i srodnih disciplina u Bosni i Hercegovini u cilju očuvanja i razvoja osobenosti tradicionalne kulture...</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<p>1. Antropologija (tradicionalna podjela, dualna nominacija, socio-kulturološki uklon). Metode i sadržaj. Arheologija, Etnolografija.</p> <p>2. Historijat razvoja, najvažniji teorijski pravci u razvoju i najznačajniji predstavnici</p> <p>3. Civilizacijski uspon čovjeka (fizičko, kulturno i društveno prilagođavanje i usavršavanje čovjeka u prirodnoj i vještačkoj sredini). Kultura kao odlučujući faktor posebnosti ljudske vrste. Jezik i oblici komunikacije.</p> <p>4.Egzistencija čovjeka i društvenost- tumačenja i različiti pristupi. Historijska dimenzija razvoja diverziteta ljudi, društava, ali i okoliša. Etnocentrizam i kulturni relativizam.</p> <p>5. Tradicionalna i moderna društva- porodica, principi veza, srodstva, etnicitet i rase, kulturološke razlike – Mi i Drugi</p> <p>6. Izučavanje kulturnih (društvenih) dodira i veza, načini i oblici difuzije i asimilacije tradicionalne kulture u konkretnom prostoru i vremenu.</p> <p>7. Socioantropološko razumijevanje tranzicijskih i postkonfliktnih društava – primjer Jugoistočna Evropa, sa posbnim naglaskom na i BiH.</p> <p>8. Socijalne mreže i strukture kroz prizmu tradicije i modernosti.</p> <p>9.Društvo, vlast, moć i institucije. Razumijevanje političke antropologije.</p> <p>10. Spol, dob, dobrovoljno udruživanje, društvene promjene.</p> <p>11.Društvene zajednice, ljudske potrebe, komunikacija, pravo, ekonomija, norme društvenog života.</p>		

	<p>12. Običaji, obredi, duhovnost, mitologija, magija i religijski obrasci u socijalnim mijenama.</p> <p>13. Umjetnost i društvena struktura. Odnos prema vlastitoj i tuđoj tradiciji i kulturno-historijskim tekuvinama.</p> <p>14. Novomilenijska tehnologija i njen utjecaj na stvaranje novih socijalnih prostora i odnosa, (drugačiji oblici socijalne i kulturne interakcije kreirani novim komunikacijskim medijima i dometima savremene tehnologije i nauke).</p> <p>15. Savremene teme socijalne antropologije (globalizacija, multikulturalizam, bioetika, virtuelne zajednice, konzumerizam, etnocentrizam i njegove forme, ljudska prava, migracije i slično) i Bosna i Hercegovina.</p>
Ishodi učenja:	<p>Nakon položenog ispita iz predmeta Socijalna antropologija studenti će usvojiti usvojiti znanja i osposobiti se za samostalno ovladavanje nastavnim sadržajem i ostvarivanjem kompletnosti i kompatibilnosti sa drugim srodnim naučnim disciplinama. Valorizacija teorijskih dostignuća u okviru savremene socijalne antropologije podstaknut će studente na širu antropološku percepciju društva u kojem žive i ostvarivanja njihovog doprinosa razvoju multilateralosti BiH društva i svijeta u cjelini.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 50% 2. prezentacije 15% 3. gosti predavači 15% 4. vježbe 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. prvi midterm 20% (max. 20 bodova) 2. seminarski rad 20% (max. 20 bodova u rasponu od 1 - 20) 3. prisustvo 5% (max. 5 bodova, od 1 - 5) 4. aktivnosti 5% (max. 5 bodova, od 0 - 5) 5. prezentacija seminarskog 5% (od 1-5) 6. Završni - finalni ispit 45% (max 45 bodova) <p>Maksimalan broj bodova 100, minimalan za prolaznu ocjenu 55</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bošković, Aleksandar (2010), Kratak uvod u antropologiju, Beograd: Službeni glasnik 2. Erikson, H., Tomas (2014), Šta je socijalna antropologija, Beograd: Karpos 3. Erlich, St. Vera (1978), U društvu s čovjekom, Zagreb: SNL 4. Haviland, A., William (2004), Kulturna antropologija, Zagreb: Naklada Slap. 5. Ibraković, Dželal (2014) BiH na klackalici između entocentrizma i multilateralosti, Sarajevo: FPN <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abeles, Mark (2001), Antropologija države, Beograd: XX vek 2. Čupić, Čedomir (2002), Politička antropologija (hrestomatija), Beograd: Čigoja

	<ol style="list-style-type: none">3. Fabijeti, Ugo, Roberto Maligeti i Vinčenco Matera, (2002), Uvod u antropologiju: od lokalnog do globalnog, Beograd: Clio4. Kulenović, Salih (2002), Kulturna antropologija (Uvod u kulturnu antropologiju i izbor tekstova), Tuzla, Filozofski fakultet <p>Preporučena klasična literatura za prikaz – uz teme seminarskih radova. (autori: Bronislav Malinovski, Margaret Mid, Klod Levi Stros i drugi)</p>
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA NASILJA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Kroz naučnu sociološku disciplinu koja istražuje i tematizira razumijevanje nasilja u društvu, osnovnih pojmova tradicionalne i savremene sociološke teorije nasilja i devijantnosti, te potaknuti prepoznavanje društvenih okolnosti koji pogoduju eskalaciji nasilja. Otvaranje pitanja nasilja kao društvenog fenomena i tretiranje nasilja podrazumijeva istraživanje kulturnih, institucionalnih, socijalno-psihologijskih uvjeta oblikovanja određenih socijalnih stanja upucivanje na razumijevanje, tumačenje i značenja. Razumijevanje društvene štetnosti i obima nasilja kao kolektivne stresne situacije i kako se to manifestira na pojedinačne ljudske egzistencije. Kroz aktivno sudjelovanje studenata u nastavi nakana je osposobiti ih da uspješno koriste stečena znanja, prepoznaju i razumijevaju bitne društvene procese i oblike pojave nasilja u njima.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasilje kao društveni fenomen 2. Historijske promjene i nasilje. 3. Doprinos drugih naučnih disciplina razumijevanju nasilja. 4. Klasične perspektive: socijalna patologija i socijalna dezorganizacija. 5. Sociološke teorije i tretiranje pitanja nasilja. 6. Savremeni sociološki pristupi razumijevanju devijantnog ponašanja. 7. Agresija i obilici ispoljavanja. 8. Destrukcija: pojedinačna i organizirana, slučajevi ekocida, kulturocida, urbanicida. 9. Kriminal i kriminalitet. 10. Socijalna konstrukcija nasilja- imajući u vidu izvore moći i modele odlučivanja. 11. Terorizam kao organizirano nasilje u službi politike ili politički zločin. 12. Institucionalizacija zla: agresija, holokaust, genocid. 13. Presuđeni slučaj genocida od strane Međunarodnog suda pravde u Hagu u zaštićenoj enklavi UN u Srebrenici 1995. 14. Sociologija genocida. 15. Društveno saniranje posljedica nasilja. 		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Sociologija nasilja student će steći sposobost razumijevanja osnovnih socioloških objašnjenja pojava		

	<p>nasilja, njihovog manifestacionog isopljanja, nosilaca i aktera, te i dodatnog uvida i razumijevanja uzročno posljedičnih veza ispoljavanja ljudske destruktivnosti koja se ogleda i u nadrastičnijim slučajevima kakvi su holokaust ili genocid kakav je bio u BiH u toku posljednje agresije na kraju XX stoljeća.</p>
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 40% 2. prezentacije 10% 3. gosti predavači 10% 4. vježbe 40%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. parcijalni ispit 30% 2. seminarski rad 10% 3. prezentacija 5% 4. interaktivna nastava 5% 5. finalni ispit 50%
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Arent, H. (1999). Eichman u Jerusalimu. Belgrade: Samizdat. Malešević, S. (2011). Sociologija rata i nasilja. Zagreb: Jesenski i Turk. Fromm, E. (1973). Anatomija ljudske destruktivnosti. Zagreb/Beograd: Naprijed/Nolit. Furedi, F. (2008). Politika straha: s onu stranu ljevice i desnice. Zagreb: Izdanja Antibarbarus. Žižek, S. (2007). O nasilju. Zagreb: Naklada Ljevak. Zgodić, E. (2005). Politike poricanja: O metapolitici i bosanskoj alterpolitici. Sarajevo: DES.</p> <p>Dopunska literatura: Fulbrajt, V. (2005). Arogancija moći. Beograd: Filip Višnjić. Fulbrajt: Arogancija moći Letica, B., & Letica, S. (1997). Postmoderna i genocid u Bosni. Zagreb: Naklada Jesinski i Turk. Agamben, Đ. (2006). Homo Sacer. Suverena moc i goli život. Zagreb: Multimedijalni institut.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA RELIGIJE		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: V	Broj ECTS kredita: 5
Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznavanje studenata/ca sa osnovama sociologije religije, odnosno sociološkim interpretacijama religije i problemima sociologije religije; studenti/ce će se upoznati i s osnovnim tipologijama u sociologiji religije, te suvremenim sociološkim aspektima odnosa društvo-religija; težište predmeta je na sociološkim interpretacijama fenomena religije i religioznosti, i studenti/ce će se upoznati s osnovnim učenjima religija u suvremenom svijetu.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> - Određenje pojma religije - Kontroverze o korijenima religije - Religija kao grupni fenomen - Povratak k religijama - Predmet i zadaci sociologije religije - Sociološke determinante religioznosti - Utjecaj religija u društvu - Metode sociološkog istraživanja religije - Tipologije u sociologiji religije (tipologija religija, tipologija religijskih organizacija, tipologija odnosa religijskih zajednica i države, tipologija religijskih vođa, tipologija vjernika) - Religija i politika - Religije i nacije - Religije, demokracija i ljudska prava - Religije i globalizacija - Sekularizacija – mit ili stvarnost - Religija i ekologija - Religije i žene - Religije i brak - Teorijske kontroverze o budućnosti religija - Ateizam kao pratilac religije - Uvod u religije suvremenog svijeta (religije u Indiji: hinduizam, džainizam, buddhizam; religije dalekog Istoka: konfucijanstvo, taoizam, lamaizam, kineski buddhizam; shintoizam; suvremene monoteističke religije: židovska religija, kršćanstvo, islam; sikhizam; religije u Africi; novi religijski pokreti) 		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će: <ul style="list-style-type: none"> - razumijevati ključne pojmove u oblasti religije 		

	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti interakciju između religije i drugih oblika društvene organizacije <p>Vještine: studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificirati relevantnost i važnost religije u suvremenom društvu - kritički analizirati ulogu religije u suvremenom društvu <p>Kompetencije: studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - primijeniti metodološki instrumentarij za razumijevanje religije u savremenom svijetu sa posebnim osvrtom na određene aspekte odnosa religija – društvo -
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. interaktivna predavanja 2. grupni rad na vježbama i 3. prezentacije seminarski radovi iz šire literature
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dvije pismene provjere znanja (midterm) 40 % 2. Pisani rad / esej 10% 3. Prisutnost i aktivnost na nastavi 5 % 4. Završni ispit 45 %
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cvitković, Ivan (2007.). SOCIOLOGIJA RELIGIJE. Sarajevo: «DES». 2. Cvitković, Ivan (2010.). RELIGIJE SUVRMENOG SVIJETA. Sarajevo: «DES» 3. Abazović, Dino – Škuljević, Željko (ur.) (2008). SOCIOLOGIJA RELIGIJE SA METODOLOGIJOM, Sarajevo, "TPO". <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Acquaviva, S. – Pace, E. (1966.). SOCIOLOGIJA RELIGIJA. Zagreb: Zavod za Sociologiju Filozofskog fakulteta. 2. Beznjuk, Dimitrij (2004.). UVOD U SOCIOLOGIJU RELIGIJE. Beograd: Institut za političke studije. 3. Cvitković, Ivan (1997.). DRUŠTVENA MISAO U SVETIM SPISIMA. Sarajevo: Vlastita naklada. 4. Davie, Grace (2007.). THE SOCIOLOGY OF RELIGION. London. 5. Eljajade, Mirča (1996.). VODIČ KROZ SVETSKE RELIGIJE. Beograd: «Narodna knjiga»/»Alfa». 6. Hamilton, Malkom (2003.). SOCIOLOGIJA RELIGIJE. Beograd: „Clio“. 7. Knoblauch, Hubert (2004.). SOCIOLOGIJA RELIGIJE. Zagreb: „Dereta“. 8. Pals, Daniel L. (1996.). SEVEN THEORIES OF RELIGION. Oxford: Oxford University Press, New York. 9. Woodhead Linda, ed. (2002.). RELIGIONS IN THE MODERN WORD. «Routledge», London and New York. 10. Vrcan, Srđan (2001.). VJERA U VRTLOZIMA TRANZICIJE. Split: “Dalmatinska akcija”.

	11. Weber, Max (2000.): SOCIOLOGIJA RELIGIJE, Zagreb, «KruZak».12. Zbornik, (2008.). USPON SOCIOLOGIJE RELIGIJE U BIVŠIM YU ZEMLJAMA. Niš: JUNIR.

Šifra predmeta:

Naziv predmeta: **SOCIOLOGIJA JEZIKA**

Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	1. Razumijevanje mjesta i uloge kategorije jezika i društva u kulturama srednjoistočne Evrope 2. Upoznavanje s nacionalno – identitetskim tokovima savremenog bosanskohercegovačkog društva sa aspekta značaja jezika, pisma, kulture i književnosti u formiranju kulturnih identiteta		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Definiranje sociologije jezika , odnosa sociologije i lingvistike 2. Određivanje odnosa jezika i društva 3. Upoznavanje sa teorijama Noama Chomskog, Ferdinanda de Sosira, Benedikta Andersona, Ernesta Gellnera, Joshue Fishmana i dr. teoretičara. 4. Sagledavanje diversifikacijskih procesa u bih društvu s aspekta jezika i nacionalne kulture.		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Sociologija jezika student će imati usvojeno znanje o odnosu jezika i društva, steći će uvid u mjesto i ulogu kategorije jezika u kulturama srednjoistočne Evrope, te će biti upoznat sa nacionalno – identitetskim procesima savremenog bosanskohercegovačkog društva.		
Metode izvođenja nastave:	1. ex katedra 40% 2. prezentacije 10% 3. gosti predavači 10% 4. vježbe 40%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Prisustvo nastavi i vježbama 5% (max. 5 bodova) 2. Midterm 25% (max. 25 bodova) 3. Diskusije i učešće u nastavi 5% (max. 5 bodova) 4. Kviz 15% (max. 15 bodova) 5. Završni ispit (pismeni) 50% (max. 50 bodova)		
Literatura:	Obavezna literatura: 1. Joshua A. Fishman, Sociologija jezika, Svjetlost, Sarajevo 1978 2. Benedikt Anderson, Nacija: Zamišljena zajednica, Palton, beograd 1988. godine. Dopunska literatura: 1. Endru Baruh Vahtel, Stvaranje nacije, razaranje nacije, Stubovi kulture, Beograd 2001.		

2. Banac Ivo, „Vjersko „pravilo“ i dubrovačka iznimka: geneza dubrovačkog kruga „Srba katolika“, u Raspad Jugoslavije, Durieux, Zagreb 2001.
3. Robert D. Greenberg, Jezik i identitet na Balkanu, Srednja Europa, Zagreb 2005. Godine
4. Filandra Šaćir, Bošnjačka politika u XX stoljeću, Sejtarija, Sarajevo 1997.
5. Ranko Bugarski, Jezik od rata do mira, Beograd 2005..
6. Muhsin Rizvić, Bosna i Bošnjaci: Jezik i pismo, BZK „Preporod“, 1999
7. Deklaracija o bosanskome jeziku
8. Godišnjak BZK „Preporod“ 2005. godine.
9. Milan Šipka, Jezik i politika, Beogradska knjiga, Beograd 2006.
10. Dubravko Škiljan, Govor nacije - Jezik, nacija, Hrvati, Golden marketing, Zagreb 2002.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: ANDRAGOGIJA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Osnovni cilj nastave je uvođenje studenata u područje andragogije kako bi im se omogućio uvid u osnovna saznanja i najnovije trendove u obrazovanju odraslih te ovladavanje andragogijskim pristupom i primjenom naučnih saznanja u praksi. Predmet je usmjeren na poticanje cjeloživotnog učenje studenata i razvoj kompetencije rada u područjima koji potiču aktivnosti učenja odraslih.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata i eseja. 2. Uvodni sat: Šta je andragogija? Andragogija kao naučna disciplina; Andragogija u sistemu nauka o odgoju; Andragogija i druge nauke; Potreba i značaj istraživanja učenja i podučavanja odraslih. 3. Ciljevi i funkcije različitih koncepcija obrazovanja odraslih. Ciljevi obrazovanja odraslih (humanistički, ekonomski, socijalni); Funkcije obrazovanja odraslih (kompenzaciona, adaptaciona, razvijajuća); Osnovna područja i sadržaji obrazovanja odraslih; Koncepcija cjeloživotnog (lifelong) učenja; Koncepcija općeživotnog (lifewide) učenja; Koncepcija «društva koje uči» 4. Formalno, neformalno i informalno obrazovanje odraslih. 5. Učenje u odrasloj dobi: Pojam odraslosti.; Mogućnosti i granice učenja odraslih (fizičko-fiziološke promjene i intelektualni kapaciteti u odrasloj dobi). 6. Principi učenja odraslih: Samostalnost i samousmjerenost; Životno iskustvo i znanje; Orijentiranost ka cilju; Praktičnost; Multi-senzorno učenje; Aktivno učenje; Repeticija; Recentnost; Primarnost; Povratna informacija. 7. MIDTERM 8. Važnost razvijanja komunikacijskih vještina u andragoškome radu. Pojam komunikacije. Laswellova paradigma komunikacije. Verbalna i neverbalna komunikacija. 9. Faze andragoškog ciklusa. Ispitivanje obrazovnih i odgojnih potreba i motiva; Planiranje obrazovnog i odgojnog rada; Programiranje obrazovnih sadržaja; Neposredno pripremanje i organiziranje obrazovno-odgojnih procesa; Izvođenje procesa obrazovanja i odgajanja; Vrednovanje vanjskih i unutrašnjih učinaka obrazovno-odgojnog procesa 		

	<p>10. Obrazovne potrebe i motivi odraslih. Različita gledišta o potrebama; Klasifikacija ljudskih potreba; Suvremena shvatanja obrazovnih potreba; Klasifikacije obrazovnih potreba; Utvrđivanje obrazovnih potreba.</p> <p>11. Planiranje i programiranje u obrazovanju odraslih. Sistemski pristup u planiranju i programiranju obrazovanja odraslih; Različiti modeli planiranja obrazovanja odraslih (tehnicistički modeli planiranja; politički modeli planiranja, konsenzualni modeli planiranja).</p> <p>12. Neposredno pripremanje i organiziranje obrazovnog procesa za odrasle. Važnost operacionaliziranja ciljeva i zadataka učenja u procesu obrazovanja za odrasle (SMART – Specific (specifični); Measurable (mjerljivi), Achievable (dostižni), Realistic (realni), i Timely (vremenski određeni)); Organizacija nastave za odrasle (redovna nastava, dopisno-konsultativna nastava (e-learning), multimedijalna nastava); Nastavne metode; Nastavna sredstva; Nastavno okruženje;</p> <p>13. Fasilitacija u obrazovnom procesu za odrasle. Vještine fasilitacije. Tehnike fasilitacije (atentivne tehnike, tehnike opservacije, tehnike slušanja, tehnike postavljanja pitanja);</p> <p>14. Evaluacija obrazovnog procesa za odrasle. Pojam evaluacije; Koje podatke može omogućiti evaluacija? Kada bi se trebala odvijati evaluacija? Kako se može voditi evaluacija?</p> <p>15. Pojedinač-grupe-organizacija. Vrste organizacija; Vrste grupa; Formiranje i održavanje grupe; Vođstvo i rukovođenje;</p> <p>16. ZAVRŠNI ISPIT</p>
Ishodi učenja:	<p>Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Andragogija mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • shvatiti smisao, značaj i mogućnosti naučne organizacije rada u oblasti obrazovanja odraslih; • razumijeti i primjeniti različite koncepcije obrazovanja odraslih; • ovladati metodologijom istraživanja učenja odraslih; • razviti sposobnosti kritičke recepcije suvremenih gledanja na koncepcije, tokove programiranja, izvođenja i vrednovanja različitih oblika obrazovanja odraslih.
Metode izvođenja nastave:	Ex catedra, razgovor i diskusija, prezentacije i seminari.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 35 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</p> <p>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), i pravovremeno izvršavanje i dostavljanje zadataka koje će dobijati u toku semestra (10 bodova).</p>

	<p>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</p> <p>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 – 74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 – 100 = A.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Kulić, R. i Despotović, M. (2005). Uvod u andragogiju. Zenica: Dom štampe.</p> <p>Dopunska literatura: Avdagić, E. (2016). Menadžment modeli u organizacijama za obrazovanje odraslih. Sarajevo : Institut za međunarodnu suradnju Njemačkog saveza visokih narodnih škola - DVV International. Alibabić, Š. (2002). Teorija organizacije i obrazovanja odraslih. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju. Milat, J. (2005). Pedagogija-teorija osposobljavanja. Zagreb: Školska knjiga. (IV poglavlje: Andragogija-osnovne karakteristike). Despotović, M. (1997). Znanje i kritičko mišljenje u odraslom dobu. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju. Gartenschlaeger, U. i Hinzen. dr. H. (2000). Perspektive i tendencije obrazovanja odraslih u Europi. Zagreb: Hrvatska zajednica pučkih otvorenih učilišta. Medić, S. (1993). Obrazovanje i socijalizacija odraslih. Beograd. Werner, M. i Wiegmann, S. (2000). Netradicionalne metode u obrazovanju odraslih. Zagreb: Hrvatska zajednica pučkih otvorenih učilišta.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIJALNA EKOLOGIJA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Da studenti ovladaju savremenim ekološkim spoznajama i aktivno učestvuju u edukaciji za ekologiju, propagiranju preventivnog djelovanja kroz ekološki zaštićene oblike proizvodnje (znakovi, okolišne dozvole, pokreti) i potrebi uvezivanja svih segmenata od pojedinca, porodice, lokalne zajednice, države, regije, do čovječanstva kao planetarne akcije opstanka i razvoja koncepta održivog razvoja, te da razumiju savremeno društvo kao društvo ekstremno visokih rizika; - da ovladaju metodološkim postupcima ispitivanja nivoa ekološke svijesti građana, da djeluju javno i aktivno u provođenju i izradi procjena standarda i aktivnosti koje se, obzirom na značaj ekologije, provode od nivoa UN-a do lokalnih zajednica u cijelom svijetu kroz koncept održivog razvoja bilo da je riječ o konferencijama i stavovima UN-a ili zahtjevnim standardima i projektima Evropske unije za utemeljenje nove etike (eko etika) čovječanstva 		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje sa globalnom ekologijom i socijalnom ekologijom kao posebnom naučnom disciplinom, ekološka historija ljudskog roda. - Razvoj humane ekologije i učvršćivanje mjesta socijalne ekologije, sociologije okruženja, kulturne ekologije, urbane ekologije, ekonomije okoliša, industrijske ekologije kao nezamjenjivih dijelova opće ekologije. - Čovjek i priroda, lažna podvojenost – paradigma osvjača i gospodara- antropocentrizam. Ekološke migracije kroz historiju. - Modernizacija i industrijalizacija - zagađenja okoliša i logika profita. - Društvena akcija u oblasti ekologije kao globalni, lokalni i lični angažman - Trajno održivi razvoj i međunarodna akcija. - Samit o Zemlji i Agenda 21, razrada lokalnih planova akcije (LEAP) - Uspostavljanje političke ekologije, ekološki pokreti od sekcije do važnog političkog faktora, ekologija ili ekologizam?. - Ekološki pokreti i organizirana edukacija kao zvono za uzbunu neodgovornog čovječanstva - Razvoj ekološke svijesti i ekološkog obrazovanja - Ekologija i religija- stav velikih svjetskih religija o odnosu čovjeka i okoliša - Industrijska zagađenja, komunalni otpad, prerada i reciklaža- koraci ka ekološkoj kulturi, bioetici i prijateljskom odnosu sa okolišem. 		

	<p>- Populaciona politika, ekonomska razvijenost, rodni i generacijski aspekti ekologije: siromaštvo i ekološke migracije i kriminal..</p> <p>- Okolišno zakonodavstvo, institucionalna pokrivenost EU i svjetski standardi: na primjeru BiH.</p> <p>- Najvažniji ekološki problemi savremenog doba: katastrofa ili šansa za razjedinjeno čovječanstvo.</p>								
Ishodi učenja:	<p>Nakon položenog predmeta studenti bi trebali da razumije situaciju u svijetu i Bosni i Hercegovini kada je u pitanju društveni i lični angažman u oblasti zaštite okoliša, te da se osposobiti i za aktivni angažman i u radnom i u nevladinom sektoru – za izražene probleme tranzicije i kroz ekološke probleme, prepoznavanja prisutnosti prljavih tehnologija, odlaganja opasnog otpada i neracionalnosti u raspolaganju sa otpadom, ekološkog kriminala, očuvanje nesumnjivog bogatstva ekoloških resura i aktivnosti koje se preduzimaju od državnog, entitetskog i kantonalnog nivoa na donošenju i provođenju vlastitih akcionih planova za provođenje međunarodnih obaveza BiH. Pridruživanje EU će zahtijevati primjenu izuzetno mnogo propisa, uredbi, direktiva i standarda iz oblasti ekologije.</p>								
Metode izvođenja nastave:	<table> <tr> <td>1. ex katedra</td> <td>50 %</td> </tr> <tr> <td>2. prezentacije</td> <td>10 %</td> </tr> <tr> <td>3. gosti predavači</td> <td>20 %</td> </tr> <tr> <td>4. vježbe</td> <td>20 %</td> </tr> </table>	1. ex katedra	50 %	2. prezentacije	10 %	3. gosti predavači	20 %	4. vježbe	20 %
1. ex katedra	50 %								
2. prezentacije	10 %								
3. gosti predavači	20 %								
4. vježbe	20 %								
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. parcijalni - 25 2. istraživački seminarski rad -15 3. prezentacija -5 4. Aktivnost /prisustvo na nastavi 5+5 - 10 5. završni ispit – 45 								
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cifrić Ivan (2012), Leksikon socijalne ekologije, Zagreb, Školska knjiga 2. Galović, Milan (2013), Kraj ekologije, Zagreb, Naklada Jasenski i Turk 3. Ibraković, Dželal; Alibegović, Abdel (2022), Socijalna ekologija, hrestomatija, Sarajevo 4. Žiga, Jusuf (2012), Vrijeme sve(politike) iluzije savremenog ekologizma, Sarajevo, KZB Preporod 5. Cifrić Ivan (1989), Socijalna ekologija, Globus, Zagreb 6. Hoesle, Vittorio (1996), Filozofija ekološke krize: moskovska predavanja, Matica hrvatska, Zagreb <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Geiger, Zeman Marija i Zeman, Zdenko (2010), Uvod u sociologiju (održivih) zajednica, Zagreb: Ivo Pilar 8. Glavač, Vjekoslav (2001), Uvod u globalnu ekologiju, Zagreb, Hrvatska sveučilišna naklada 								

	<p>9. Nadić, Darko (2010), Politička ekologija, prilog zasnivanju politikološke discipline, Beograd, Godišnjak FPN str. 175-192</p> <p>10. Ibraković Dželal (2010): Problemi socijalne ekologije u bosansko- hercegovačkom društvu, Zbornik Akademije nauka BiH, Posebna izdanja, Knjiga CXXXIII, Odjeljenje društvenih nauka, Knjiga 1, str. 81-95</p> <p>11. Pušić, Ljubinko (pr.) (2014), Sociologija okruženja. Novi Sad, Mediteran Publishing i Vojvođanska sociološka asocijacija</p> <p>12. Simmons G. Ian (2010), Globalna povijest okoliša, Zagreb: Disput</p> <p>13. Vetlesen, Arne Johan (2019), Nova klima: ekološka kriza u svjetlu društvene kritike, Minex, Zenica</p> <p>14. Eigliad, Eirik (ed.), (2015), Social Ecology and Social Change , New Compass Press, Norway</p> <p>15. De Žarden, R. Džozef (2006), Ekološka etika (Uvod u ekološku filozofiju), Beograd, Službeni glasnik</p>
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA NASELJA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Seminar: 5 Praksa: 20 Samostalni rad studenata: 40		
Učesnici u nastavi:	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje s teorijskim koncepcijama relevantnim za proučavanje fenomena koji konstituiraju sociologiju naselja; - Ražumijevanje i sociološka analiza naselja kao socijalnog i prostornog organiziranja ljudskog življenja; - Afirmiranje humanističkog pristupa urbanom i ruralnom načinu života. 		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ul style="list-style-type: none"> - Sociologija naselja kao posebna sociološka disciplina - Od grada do urbanog društva - Socijalna struktura grada - Oblici ponašanja i mišljenja u gradu; anomije u gradu - Suvremeni gradovi i perspektive urbaniteta - Ruralno društvo - Društvene promjene na selu - Transformacija socijalne strukture sela 		
Ishodi učenja:	<p>Znanje - studenti će nakon uspješnog završetka nastave:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kroz studije slučaja upoznati socijalnu strukturu grada i sela; - razumjeti procese koji dominantno određuju urbani razvoj; - usvojiti znanje o međuovisnosti, ali i o antagonizmima koji karakteriziraju odnos sela i grada. <p>Vještine - studenti će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stečeno znanje predstavlja temelj za istraživanje spektra fenomena i procesa povezanih s ruralnourbanom dihotomijom (transformacija ruralnog načina života kao posljedica prodora vrednota urbanog življenja na selo, deagrarizacija, ruralni egzodus, urbanizacija, ruralizacija grada itd.) <p>Kompetencije - studenti će biti u stanju problemski pristupiti istraživanju naselja.</p>		
Metode izvođenja nastave:	ex katedra 40% grupne prezentacije 25 % vježbe 30% seminari 5%		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<p>Aktivnost u nastavi i vježbama 5% (0-5 bodova) Prezentacija istraživačkog rada 15% (0-15 bodova) Prvi parcijalni ispit - pisani 15% (0-15 bodova) Drugi parcijalni ispit - pisani 15% (0-15 bodova) Završni/popravni ispit - pisani 50% (0-50 bodova)</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura: Musabegović, Nijaz (1997) Ruralno-urbani antagonizmi i moderni svijet. Sarajevo: FEB. Kostić, Cvetko (1973) Sociologija grada. Beograd: Centar za analizu i projektovanje prostornih sistema. (odabrana poglavlja) Šušteršič, Stipe (1988) Sociologija sela II i II. Zagreb: Školska knjiga. (odabrana poglavlja) Hodžić, Alija (2006) Selo kao izbor? Zagreb: Institut za društvena istraživanja. (odabrana poglavlja) Čamo, Merima (2016) Sociologija urbaniteta. Sarajevo: Vlastita naklada. (odabrana poglavlja) Kovačević, Leonardo et al. (ur.) (2008) OPERACIJA GRAD - priručnik za život u neoliberalnoj stvarnosti. Zagreb: Savez za centar za nezavisnu kulturu i mlade; Multimedijalni institut; Platforma 9,81 - Institut za istraživanja u arhitekturi; BLOK - Lokalna baza za osvježavanje kulture; SU Klubtura / Clubture. Jadžić, Miloš (2011) "Prostor, urbanizam, politika u postsocijalističkom gradu." str. 116–131. u: Izgubljeno u tranziciji: Kričička analiza procesa društvene transformacije. VESELINOVIĆ, A., ATANCKOVIĆ, P. I KLARIĆ, Ž. Beograd: Rosa Luxemburg Stiftung. Backović, Vera (2018) Džentifikacija kao socioprostorni fenomen savremenog grada. Beograd: Čigoja štampa. (odabrana poglavlja) Gottdiener, Mark, Hutchison, Ray (2011) The New Urban Sociology: Fourth Edition. Boulder: Westview Press.</p> <p>Dopunska literatura: Hillyard, Sam (2007) The Sociology of Rural Life. Oxford, New York: Berg. Mendras, Henri (1986) Seljačka društva. Zagreb: Globus. Bounds, Michael (2004) Urban Social Theory: City, Self, and Society. Melbourne, AU: Oxford University Press. Lefebvre, Henri (1974) Urbana revolucija. Beograd: Nolit. Mamford, Luis (2006) Grad u istoriji. Beograd: Book&Marso. Mamford, Luis (2010) Kultura gradova. Novi Sad: Mediterran Publishing Supek, Rudi (1987) Grad po mjeri čovjeka. Zagreb: Naprijed. Čaldarović, Ognjen (1985) Urbana sociologija. Zagreb: Globus. Vujović, Sreten, Petrović, Mina (priredili) (2005) Urbana sociologija. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Donia, Robert J. (2006) Sarajevo: Biografija grada. Sarajevo: Institut za istoriju</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: METODE I TEHNIKE SOCIOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati nastave: 125 sati Predavanja: 45 sati Vježbe: 15 sati Individualni rad: 45 sati Grupni rad: 20 sati		
Učesnici u nastavi:	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznati studente i studentice sa osnovnim pristupima i procesima u sociološkim istraživanjima. • Studentice i studenti na Odsjeku za sociologiju bit će osposobljeni da samostalno obavljaju manje zahtjevna istraživanja o društvenim fenomenima primjenjujući kvalitativni i kvantitativni pristup. 		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	Predmet i metoda sociološkog istraživanja Opći postupak u sociološkom istraživanju Kvalitativni pristup u sociološkim istraživanjima Kvantitativni pristup u sociološkim istraživanjima Statističke metode u sociološkim istraživanjima Unos i obrada podataka SPSS 1 SPSS 2 Kodiranje podataka Deskriptivna statistika Inferencijalna statistika SPSS 3 (Output) Interpretacija podataka Interpretacija podataka Pisanje istraživačkog izvještaja		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> • Studenti će moći kompetentno učestvovati u nastavnom procesu studija sociologije i istraživati manje kompleksne društvene fenomene. • Studenti će steći bazične vještine i kompetencije o studentskim radovima i načinima njihove izrade i prezentacije. 		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna predavanja 60% • Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 20% • Seminari 10% • Terenski rad 10% 		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene	<ul style="list-style-type: none"> • Midterm (test) (30 bodova - 30%) • Kviz 1 i 2 (20 bodova – 20%) • Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (50 bodova - 50%) 		

Literatura:	Obavezna literatura: Mejovšek, Milko, Metode znanstvenog istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima, SLAP, Zagreb, 2007. godine Petz, Boris/Kolesarić, Vladimir/Ivanec Dragutin, Petzova statistika – Osnoovne statističke metode za nematematičare, Naklada Slap, Zabreb, 2012. Coakes, Sheridan, SPSS – Analiza bez muke, Kompjuter biblioteka, Čačak, 2013.
-------------	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA PRAVA		
Ciklus: I	Godina: III	Semestar: VI	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja 45 Vježbe 15 Seminar 45 Terenski rad 20		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa osnovnim pojmovnim, teorijskim, problemskim i metodološkim znanjima o pravu kao društvenom fenomenu, odnosno o društvenoj stvarnosti prava. Osnovna ambicija predmeta je osposobljavanje studenata za otkrivanje, analiziranje i kritičko preispitivanje pravnih kao društvenih pojava, te kontekstualno razumijevanje pravnih koncepata, institucija, izvora i oblika prava u vezi sa nepravim društvenim pojavama i procesima. Razvijanje analitičkog i kritičkog načina mišljenja i poimanja fenomena pravo kao društvenog fenomena, skupa sa savladavanjem osnovnih ideja sociologije prava te problematikom kojom se ova disciplina bavi, pomoći će studentima u opserviranju, istraživanju i refleksivno-kritičkom preispitivanju pravno-dogmatskih ali i pravno-popularnih iskaza o pravu, pravnih pojava (normativnost i regulacija, interne operacije prava, institucionalna dimenzija prava te pravo u svakodnevnom životu), te općenito pozitivnog prava iz sociološke, odnosno sociološko-pravne perspektive.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	I Uvod: predmet, metod i opća pitanja sociologije prava II Nastanak i razvoj sociologije prava III Klasične i savremene sociološko-pravne perspektive IV Norme i normativnost V Društvene promjene i pravo V Pravna kultura VI Pravo i institucije u društvenom kontekstu VII Pravo i domeni regulacije VIII Pravne profesije		
Ishodi učenja:	Nakon apsolviranja predmetne materije, studenti će moći: <ol style="list-style-type: none"> Ishodi učenja u kognitivnom području: <ul style="list-style-type: none"> - Navesti i opisati ključna teorijska gledišta u sociologiji prava. - Navesti i objasniti ključne pojmove u sociologiji prava. - Razumijeti dualnu prirodu sociologije prava kao discipline. - Objasniti strukturu sociološko-pravnog pristupa. - Identificirati pravne pojave i odnose, te njihovu povezanost sa društvenim pojavama i odnosima. - Identificirati i objasniti društvenu stvarnost prava. - Razumijeti pojam i klasifikaciju društvenih i pravnih normi. - Evaluirati funkcije sociologije prava. 		

	<ul style="list-style-type: none"> - Kritički prosuđivati probleme sociologije prava. <p>2. Ishodi učenja u psihomotoričkom području:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prepoznati različite tipove normi u društvu. - Primjenjivati strukturu sociološko-pravnog pristupa. - Odgovoriti na pitanje o povezanosti između društvenih i pravnih pojava i odnosa. - Dizajnirati istraživanje sociološko-pravnih problema služeći se metodama sociologije prava. - Primjeniti sociologiju prava u svrhu otkrivanja društvene stvarnosti prava. - Problematizirati pozitivno-pravna rješenja primjenom sociologije prava. <p>3. Ishodi u afektivnom području:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Refleksivno-kritički reinterpetirati ključne društvene probleme i njihove implikacije na pravo. - Refleksivno-kritički reinterpetirati povratni utjecaj prava na društvo. - Dekonstruirati normativno-pravne diskurse prisutne van pravnog sistema. - Integrirati stečena znanja i vještine s epistemološko-metodološkim i vrijednosnim postulatima sociologije.
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja 2. Interkativan grupni rad i prezentacije 3. Vježbe
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Midterm pismeni ispit (25 bodova) 2. Seminarski rad (15 bodova) 3. Aktivnosti na nastavi (10 bodova) 4. Završni ispit (50 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Danilo Vuković, „DRUŠTVO I PRAVO: UVOD U SOCIOLOGIJU PRAVA“, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu: Beograd, 2021. 2. Siniša Zrinščak et al., „OPĆA SOCIOLOGIJA SA UVODOM U SOCIOLOGIJU PRAVA“ (2. izdanje), Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu: Zagreb, 2021, str. 49-204. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duško Vrban, „SOCIOLOGIJA PRAVA: UVOD I IZVORIŠNE OSNOVE“, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2006. 2. Žorž Gurvič, „SOCIOLOGIJA PRAVA“, CID: Podgorica, 1997. 3. Milovan Mitrović i Saša Bovan, „OSNOVI SOCIOLOGIJE I SOCIOLOGIJE PRAVA“, Pravni fakultet, Beograd, 2009. (str. 229-323). 4. Samir Forić, „NORMATIVNO RAZMATRANJE DRUŠTVA I PRISTUP ZASNOVAN NA NORMAMA: PRIMJER NORDIJSKE

	<p>ŠKOLE SOCIOLOGIJE PRAVA“, u: Čamo Merima i Osmić Amer, „POLA STOLJEĆA SOCIOLOGIJE U BOSNI I HERCEGOVINI“, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2020, str. 90-125.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. A. Javier Trevino, „THE SOCIOLOGY OF LAW: CLASSICAL AND CONTEMPORARY PERSPECTIVES“, Routledge, London and New York, 2017. 6. Reza Banakar, „NORMATIVITY IN LEGAL SOCIOLOGY“, Springer International Publishing Switzerland, 2015. 7. Roger Cotterrell, „THE SOCIOLOGY OF LAW: AN INTRODUCTION“, Butterworths, London, 1992. 8. Ivo M. Tomić, „PRAVNO-LOGIČKE I ETIČKE STUDIJE“, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2009. 9. Žan Karbonije „PRAVNA SOCIOLOGIJA“, Izdavačka knjižica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci/Novi Sad, 1992. 10. Eugen Ehrlich, „FUNDAMENTAL PRINCIPLES OF THE SOCIOLOGY OF LAW“, Transaction Publishers, New Brunswick/London, 1962. 11. Braco Kovačević, „DRUŠTVENA ULOGA PRAVA: UVOD U SOCIOLOGIJU PRAVA“, Defendologija centar za bezbjednosna, sociološka i kriminološka istraživanja, Banja Luka, 2010. 12. Ivan Šijaković i Dragana Vilić, „SOCIOLOGIJA ZA PRAVNIKE“, Udruženje sociologa, Banja Luka, 2013. 13. Montesquieu, „O DUHU ZAKONA“, Demetra, Zagreb, 2003. 14. Emil Dirkem, „O PODELI DRUŠTVENOG RADA“, Prosveta, Beograd, 1972. (str. 51-89, 105-240 i 345-392). 15. Samir Forić, „JUDICIAL PROFESSIONS IN CONTEMPORARY BOSNIA AND HERZEGOVINA – OVERVIEW AND ANALYSIS OF THE SELECTED FEATURES“, Bosnian Studies, God. VI, Br. 1., 2022, str. 50-72. 16. Maks Veber, „PRIVREDA I DRUŠTVO“, Prosveta, Beograd 1976. (Tom II, str. 251-322 i 531-714). 17. Franc Nojman, „VLADAVINA PRAVA“, Filip Višnjić, Beograd, 2002. 18. Samir Forić, „SOCIOLOGIJA PRAVA I PROBLEM NORMATIVNOG ZATVARANJA PRAVNOG DISKURSA“, Sociološki diskurs, God. IV, Br. 7, 2014, str. 49-64. 19. Deflem, Mathieu, „SOCIOLOGY OF LAW: VISIONS OF A SCHOLARY TRADITION“, Cambridge University Press, Cambridge, 2008.
--	--

**DRUGI CIKLUS STUDIJA
SOCIOLOGIJA**

I SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: BOSANSKOHERCEGOVAČKO DRUŠTVO		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente sa specifičnostima bosanskohercegovačkog društva, njegovom multilateralnosti koja se višestoljetno sedimentirala oblikujući ovdašnje, etnološki i kulturološki prepoznatljivo «jedinstvo različja», te otvorenost spram drugog i drugačijeg, uključujući i sociološke opservacije karaktera njegove aktuelne tranzicije, zasnovane na Dejtonskom mirovnom sporazumu. Kroz aktivno sudjelovanje studenata u nastavi osposobiti ih da uspješno koriste stečena znanja i vještina za sociološko proučavanje savremenog bosanskohercegovačkog društva.		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne sociološke karakteristike bosanskohercegovačkog društva 2. Povijesno iskustvo u formiranju multilateralnosti bh. društva 3. Promjene u strukturi bh društva kroz historiju – prema relevantnim izvorima 4. Promjene u strukturi i karakteru bh društva kroz jugoslovenske integracije i dezintegracije 5. Vrste i uzroci socijalne pokretljivosti u savremenom bh društvu 6. Strukturalne promjene bh društva izazvane ratom 1992-1995: Obim i vrste ratnih zločina u BiH; Integrirajuće i dezintegrirajuće snage savremenog bh društva“ 7. Društvena kriza i socijalno raslojavanje u BiH: problem siromaštva; porast socijalnih patologija; urušavanje društvenog sistema vrijednosti; postratni sindrom..; 8. Promjene u karakteru proizvodnih odnosa u BiH 9. Socijalni problemi i protivriječja u transformaciji svojinskih odnosa u BiH 10. Moguće komparativne prednosti u razvoju savremenog bh društva 11. Promjene karaktera političkih odnosa u BiH 12. Atipičnost pravno-političkog uređenja BiH zasnovanog na Dejtonskom mirovnom sporazumu 13. Ustavno-pravne nadležnosti Države-entiteta-kantona-lokalni nivo vlasti 14. BiH i integracijski procesi u Evropi i svijetu»; «Globalizacija i nacionalni identiteti u BiH 		

Ishodi učenja:	Predmetni sadržaj pomaže studentima da uspješno koriste stečena znanja i vještine za sociološko proučavanje savremenog bosanskohercegovačkog društva.
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra – 80% 2. vježbe, prezentacije, seminarski radovi – 20%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene	<ol style="list-style-type: none"> 1. parcijalni (pismeni) 30 % (max. 30 bodova) 2. seminarski rad 10 % (max. 10 bodova) 3. prezentacija 5 % (max. 5 bodova) 4. interaktivna nastava 5 % (max. 5 bodova) 5. finalni ispit (pismeni) 50 % (max. 50 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jusuf Žiga, Savremeno bosansko društvo (Hrestomatija II dopunjeno izdanje), FPN, 2007. 2. Vera Kržišnik Bukić, Bosanski identitet između prošlosti i sadašnjosti, Bosanska knjiga, Sarajevo, 1997. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Ljubović, Esad, Sociologija i društvo: (razvoj sociološke misli u Bosni i Hercegovine), DES, Sarajevo, 2005. 4. Muhamed Filipović, BiH – najvažnije geografske, demografske, historijske, kulturne i političke činjenice, Sarajevo, 1997. 5. Muhamed Filipović, „Suvremena misao u Bosni i Hercegovini (opći pogled na vladajuće ideje i duhovne pojave)“, „Svjetlost“, Sarajevo, 2004. 6. Nada Klaić, Srednjovjekovna Bosna, Eminex, Zagreb. 1994.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA URBANITETA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>1. Prije nego se naznače osnovna obilježja urbaniteta – gradskog načina života te ustanove polazne premise za njegovu širu sociološku opservaciju, studenti će biti upoznati sa prirodom najznačajnijih društvenih procesa i pojava, njihovom međusobnom uslovljenošću i povezanošću u objektivnoj socijalnoj stvarnosti, što će doprinijeti boljem razumijevanju kompleksije urbanog ambijenta, a time i načina života u njemu.</p> <p>2. Urbanitet je u biti dragocjena tvorevina nasljeđena od predhodnih generacija koje su spoznale moduse očuvanja, održivosti ali i prihvatanja novogeneracijskog obogaćivanja grada i gradskog načina života, te će se u tom smislu studentima skrenuti pažnja na važnost humaniziranja i oplemenjivanja urbaniteta respektiranjem njegovih socijalnih konstituenti (solidarnosti, čovjekoljublja, otvorenosti, poštovanja drugog i drugačijeg, suosjećanja, spremnosti na dijalog).</p> <p>3. Kulturni kontakti (transakulturacije) čije je dijalektičko jedinstvo iznjedrilo specifičnosti bosanskohercegovačkog grada i gradskog načina života omogućit će studentima jedan novi uvid u nastanak i razvoj urbanog načina života na našim prostorima.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<p>1. Lokocesija selo-grad (transponiranje rurističke prostorne forme u složenu urbanu strukturu).</p> <p>2. Historijske etape razvoja grada i gradskog načina života – urbaniteta.</p> <p>3. Duštvene pretpostavke za razvoj i održivost grada i gradskog načina života.</p> <p>4. Kultura – okosnica gradskog načina života</p> <p>5. Urbanosociološko teorijsko nasljeđe i novi analitički pristupi gradu i gradskom načinu života.</p> <p>6. Ruralno-urbana dihotomija (različitost ruralnog i urbanog društva, kulture, oblika privređivanja, stanovanja i načina života).</p> <p>7. Karakter ruralno-urbane interaktivnosti (suptilni antagonizmom – istovremeno ga objašnjava međuzavisnost i suprotstavljenost i temporarnost – u cjelini se može sagledati samo u kontekstu određeno vremena i konkretnih socijalnih prilika).</p> <p>8. Od periferije ka centru (duh urbaniteta nasuprot filozofije palanke, ruralizacija, transurbanizacija, rurbanizacija).</p> <p>9. Stvaralački (anabolički) i razaralački (katabolički) procesi u društvenom tkivu grada.</p> <p>10. Urbanitet, tranzicija i globalizacija.</p> <p>11. Gradovi kao vitalna središta bosanskohercegovačke kulture i civilizacije.</p> <p>12. Sumrak grada.</p>		

	<p>13. Perspektive bosanskohercegovačkog urbaniteta.</p> <p>14. Ekspazivni tehnološki univerzum (transformacija grada, superponiranje postmodernizacijskih agenasa u postojeće obrasce urbaniteta, redefinisane mnogih prostorno-funkcionalni i društvenih struktura grada; obilježja socijalne interaktivnosti: alijenacija, individualizacija, marginalizacija, učtiva nezainteresiranost itd.).</p> <p>15. Grad budućnosti.</p>
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Sociologija urbaniteta očekuje se da će studenati usvojiti znanja i osposobiti se za samostalno ovladavanje osnovnim tematskim jedinicama predviđenim nastavnim programom. Rezultati učenja će biti zadovoljavajući ako studenti usvojeno znanje iz Sociologije urbaniteta iskoriste u svrhu adekvatnog pristupa razumijevanju materije i ciljevima predmeta iz drugih znanstvenih oblasti koje izučavaju u sklopu studija.
Metode izvođenja nastave:	<p>1. ex katedra 70%</p> <p>2. prezentacije 20%</p> <p>3. gosti predavači 10%</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Učešće u nastavi / prisutnost - 5</p> <p>Test - 25</p> <p>Seminarski rad - 20</p> <p>Aktivnost - 5</p> <p>Završni ispit - 50</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <p>1. Čamo, Merima (2016): Sociologija urbaniteta, Vlastita naklada, Finansijska pomoć Fakulteta političkih nauka u Sarajevu, Sarajevo.</p> <p>2. Čamo, Merima (2013): Urbana abeceda Bosne i Hercegovine, Vlastita naklada, Sarajevo.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>3. Mamford, Luis (2001): Grad u historiji, Book: Marso, Beograd.</p> <p>4. Spasić, Ivana (2004): Sociologije svakodnevnog života, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.</p> <p>5. Pušić, Ljubinko (1997): Grad društvo prostor, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.</p> <p>6. Vujović, Sreten, Petrović, Mina (2005): Urbana sociologija, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd.</p> <p>Šira literatura:</p> <p>7. Kamberović, Husnija (2000): Prema modernom društvu, Tešanj.</p> <p>8. Lavić, Senadin (2006): Između periferije i centra, DES, Sarajevo.</p> <p>9. Bublin, Mehmed (1999): Gradovi Bosne i Hercegovine: Milenijum razvoja i godine urbicida, Sarajevo Publishing, Sarajevo.</p> <p>10. Bošković; Aleksandar (2005): Etnologija svakodnevnog života, Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji, Zagorac, Beograd.</p> <p>11. Giddens, Anhtony (2005): Odbjegli svijet: Kako globalizacija oblikuje naše živote, Klub studenata sociologije, Diskrepancija i Naklada Jesenski i Turk, Zagreb.</p> <p>12. Gottdiener, Mark, Hutchison, Ray (1994): The new urban sociology, (Neighborhoods, the public environment and theories of urban life), McGraw – Hill.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: METODOLOGIJA EMPIRIJSKIH ISTRAŽIVANJA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati Samostalni rad: 25 sati Grupni rad: 15 sati Terenski rad: 10 sati		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> • Studenti će moći kompetentno učestvovati u nastavnom procesu studija i spoznati ključne metodološke pristupe i probleme u znanosti. • Studenti će steći ključne vještine i kompetencije o istraživačkom procesu u društvenim istraživanjima i pisanju projektnih prijedloga. • Studenti će savladati osnove kvantitativnog i kvalitativnog istraživačkog pristupa. 		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Znanost, istraživanje, društvo. 2. Odabir i definiranje PROBLEMA istraživanja 3. Izbor područja znanstvene analize 4. Rad na literaturi; Pitanja interdisciplinarnosti istraživanja 5. Određivanje ciljeva znanstvenog istraživanja 6. Pragmatičko-društveni ciljevi; 7. Spoznajno-znanstveni ciljevi: znanstvena deskripcija, klasifikacija, eksplanacija i prognoza 8. Design (nacrt) istraživanja (Važnost nacрта istraživanja, proces istraživanja, istraživački krug, tipovi nacрта istraživanja...) 9. Komparativni design (nacrt) istraživanja - Longitudinalni, transverzalni, komparativni, eksperiment, studija slučaja, ex post facto istraživanje... 10. Rad na terenu i prikupljanje podataka 11. Terenski rad istraživača, Feldforschung/fieldwork; 12. Prikupljanje podataka: posmatranje, ispitivanje, analiza sadržaja 13. Unos podataka i stvaranje Data base (baze podataka) 14. Obrada podataka. 15. Interpretacija podataka i pisanje znanstvenog izvještaja 		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> • Uspješnom obradom predmeta student će biti u stanju da učestvuje u definisanju bitnih metodoloških pravila, učestvuje i samostalno obradi istraživačke probleme manjeg kapaciteta i složenosti. • Student će moći da razumije razvoj informacijskih tehnologija u metodologiji, način analiziranja podataka u bazama podataka i pisanje analitičkih interpretacija. 		

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna predavanja 50% • Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% • Seminari 10% • Terenska nastava 10%
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivnost na nastavi i rad u grupama (20 bodova - 20%) • Midterm (test) (30 bodova - 30%) • Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (50 bodova - 50%)
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura:</p> <p>Lavić, S., Metodološke rasprave, Fakultet političkih nauka, Sarajevo, 2014. Petz, B./Kolesarić, V./Ivanec D., Petzova statistika – Osnovne statističke metode za nematematičare, Naklada Slap, Zabreb, 2012. Michon, F./ Mesihović, N./Les-Wieczorek, D., Metode i tehnike društvenih/ekonomskih istraživanja, Sarajevo, 1991. Burnham, P./Gilland, K./Grant, W./Layton-Henry, Z., Metode istraživanja politike, Zagreb, 2006. Kuba, L./Koking, J., Metodologija izrade naučnog teksta, Podgorica, 2003. Van Evera, S., Guide to Methodology for Students of Political Science, 1997. Goode, W./Hatt, P., Metodi socijalnog istraživanja, Vuk Karadžić, Beograd, 1966.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Vujević, M., Uvođenje u znanstveni radu području društvenih znanosti, Zagreb, 2006. Filipović, M., Metodologija znanosti i znanstvenog rada, Svjetlost, Sarajevo 2004. Gilli, G.A., Kako se istražuje, Zagreb, 1994. Ritsert J., Einführung in die Logik der Sozialwissenschaften, WDB, Münster, 1996, Diekmann A., Empirische Sozialforschung, Rowohlt, Reinbeck bei Hamburg, 2001 Atteslander P., Methoden der empirischen Sozialforschung, Berlin, 1995. Kukić, S./Markić, B., Metodologija društvenih znanosti – metode, tehnike, postupci i instrumenti znanstvenoistraživačkog rada, Ekonomski Fakultet Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2006. Lavić, S., Pluralistička racionalnost, DES, Sarajev, 2004. Haralambos, M./Holborn, M., Sociologija – Teme i perspektive, Golden marketing, Zagreb, 2002. Giddens, A., Sociologija, Ekonomski fakultet Beograd, Beograd, 2003. Ibrulj, N., Stoljeće rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu, Filozofsko društvo Theoria, Sarajevo, 2005. Popper, K. R., Logika naučnog otkrića, Nolit, Beograd, 1973. Lakatos, I./Musgrave, A. (eds.), Kritika i rast saznanja, Plato, Beograd, 2003.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: RELIGIJE SAVREMENOG SVIJETA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi:	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj ovog predmeta je upoznavanje studenata/ica sa suvremenim monoteističkim, ali i s ostalim najpoznatijim i najrasprostranjenijim religijama suvremenog svijeta. Bit će upoznati s nastankom, naučavanjem, rasprostranjenošću tih religija; njihovim običajima, obredima i blagdanima; etičkom naučavanju i suvremenoj situaciji.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> • Religije u Indiji (hinduizam, džainizam, buddhizam) • Religije dalekog Istoka (Kineske religije: konfucijanstvo, taoizam, lamaizam, kineski buddhizam; Japanske religije: shintoizam) • Suvremene monoteističke religije (židovska religija, kršćanstvo, islam) • Sikhizam, • Religije u Africi: stare religije u Africi, religije zapadne Afrike, istočnoafričke religije, religije središnje Afrike, religije južne Afrike, religije sjeverne Afrike • Amerike religije: religije američkih Indijanaca, središnja Amerika, crnačke religije, hinduizam u Americi, buddhizam u Americi, južnoameričke religije • Religije Oceanije • Novi religijski pokreti 		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će: - razumijevati ključne pojmove u oblasti religije - objasniti interakciju između religije i drugih oblika društvene organizacije Vještine: studenti će biti u stanju - identificirati relevantnost i važnost religije u suvremenom društvu - kritički analizirati ulogu religije u povjesnoj perspektivi i suvremenim društvu Kompetencije: studenti će biti u stanju - primjeniti metodološki instrumentarij za razumijevanje religije u suvremenom svijetu sa posebnim osvrtom na određene aspekte religijskog života sljedbenika religija savremenog svijeta		
Metode izvođenja nastave:	1. Interaktivna predavanja 2. Grupni rad na vježbama i prezentacije seminarskih radova iz šire literature		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Dvije pismene provjere znanja (midterm) 40 % 2. Pisani rad 10% 3. Prisutnost i aktivnost na nastavi 5 %		

	<p>4. Dodatni vidovi nagrađivanja za aktivnosti u toku semestra 5%</p> <p>5. Završni ispit 40 %</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Cvitković, Ivan (2010.). RELIGIJE SUVREMENOGA SVIJETA. Sarajevo: «DES». Cvitković, Ivan (2005.). RJEČNIK RELIGIJSKIH POJMOVA. Sarajevo: «DES» ili Colledge, Ray (1999): MASTERING WORLD RELIGIONS: Macmillan Master Series, Macmillan Press Ltd, London. Allan, John et al. (1999): RELIGIJE SVIJETA: ENCIKLOPEDIJSKI PRIRUČNIK. Kršćanska sadašnjost: Zagreb. 1999</p> <p>Dopunska literatura: Izvori: BHAGAVAD-GITA BIBLIJA KUR'AN TALMUD (1982.), Rijeka, «Otokar Keršovani».</p> <p>Enciklopedije: ENCIKLOPEDIJA ŽIVIH RELIGIJA (1990.), Beograd, «Nolit».</p> <p>Knjige: Elijade, Mirča (1996.): SVETSKE RELIGIJE, Beograd, «Narodna knjiga»/»Alfa». Eliade, Mircea (2003): ISTORIJA VEROVANJA I RELIGIJSKIH IDEJA. Bardfin/Romanov: Beograd. Smailagić, Nerkez (1990.): LEKSIKON ISLAMA, Sarajevo, «Svjetlost». Espozito, Džon /ur./ (2002.): OKSFORDSKA ISTORIJA ISLAMA. Beograd: "Clio". Ruthven, Malise (2003): ISLAM. Sarajevo: «Šahinpašić». Da-Don, Kotel (2004.): ŽIDOVSTVO. Zagreb: "Profil". Hamvas, Bela (2003.): KRŠĆANSTVO. Zagreb: "Naklada Jesenski i Turk". Benz, Ernst (1985.): DUHOVNI ŽIVOT ISTOČNE CRKVE, Sarajevo, «Svjetlost» Braun, F. Stiven (2000.): HRIŠĆANSTVO, Beograd, «Čigoja štampa». Kolarić, Juraj (1985.): PRAVOSLAVNI, Zagreb, «Veritas». Šušnjić, Đuro (1998a.): RELIGIJA I, Beograd, «Čigoja štampa». Šušnjić, Đuro (1998b): RELIGIJA II, Beograd, «Čigoja štampa». Belinger, G. (2004): VELIKI LEKSIKON RELIGIJA: 670 religija, crkvi i kultova, pokreta sa religioznim pogledima na svet i drustvo, kao i religijsko-filozofskih skola. Lento: Beograd. Wangu, M. H. (2002): BUDIZAM (Svetske religije). Cigoja: Beograd. Wangu, M. H. (2002): HINDUIZAM (Svetske religije). Cigoja: Beograd. Hartz, Paula R. (2002): INDIJANSKE RELIGIJE (Svetske religije). Cigoja: Beograd. Hoobler, Dorothy and Thomas (2002): KONFUCIJANIZAM (Svetske religije). Cigoja: Beograd. Singh, Nikki-Guninder Kaur SIKIZAM (Svetske religije). Cigoja: Beograd. Hartz, Paula R. (2002): SHINTO (Svetske religije). Cigoja: Beograd.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: DIDAKTIKA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Odgovorni nastavnik/ci	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet je u funkciji obrazovanja/formiranja sposobnosti i umijeća podučavanja i učenja drugih. Osnovni cilj ove nastave je da studentima omogući uvid u temeljna nastavna umijeća (teaching skills) koja predstavljaju rezultat najnovijih znanstvenih dostignuća kako bi se stekle osnovne nastavne kompetencije.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata i eseja. 2. Osnovni pojmovi (Nastava, didaktika, metodika, didaktički trokut, didaktički pentagon, nastavni plan, nastavni program, kurikulum) 3. Učenje (Pojam učenja, prikaz i interpretacija najpoznatijih teorija učenja, stilovi učenja - VAK teorija, stilovi učenja prema Kolbu) 4. Tradicionalna nastava vs Nastava usmjerena na učenika 5. Nastavni plan i program (Pojam nastavnog plana i programa, vrste nastavnih planova i programa, nastavni predmet i naučna disciplina, raspored predmeta u nastavnom planu, raspored sadržaja u nastavnom programu, teorije o sadržajima u nastavnom programu) 6. Određivanje nastavnih ciljeva, zadataka i ishoda (Formulacija nastavnih ciljeva i zadataka; materijalni, funkcionalni i odgojni zadaci; Bloomova taksonomija nastavnih ciljeva i zadataka; Ishodi učenja u planiranju nastavnog procesa) 7. MIDTERM 8. Nastavne metode i oblici rada u nastavi (Pojam i klasifikacija nastavnih metoda i oblika rada u nastavi) 9. Suvremene nastavne metode (Metode koje potiču aktivnu ulogu učenika u nastavnom procesu, interaktivna nastava) 10. Nastavna sredstva (tekstualna, vizualna, auditivna, audio-vizualna, elektronska) 11. Planiranje i programiranje nastave (Vrste planiranja i programiranja: godišnje, periodični, dnevno; aspekti pripreme za neposredan nastavni rad; modeli za makro i mikro planiranje i 		

	<p>programiranje nastave; najvažnija pitanja o planiranju i programiranju nastave)</p> <p>12. Artikulacija nastavnog procesa (Mikroartikulacija i makroartikulacija; pretpostavke za artikulaciju nastavnog procesa; faze procesa nastave i učenja; faza preparacije, faza realizacije i faza evaluacije)</p> <p>13. Programirano učenje i problemska nastava</p> <p>14. Procjenjivanje i ocjenjivanje znanja učenika (Temeljne pretpostavke i svrha vrijednovanja; karakteristike metoda vrijednovanja; upute za formiranje ocjene)</p> <p>15. Vannastavne i vanrazredne aktivnosti</p> <p>16. ZAVŠNI ISPIT</p>
Ishodi učenja:	<p>Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Didaktika mogu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasniti odnos didaktike i metodika, - definirati i objasniti temeljne didaktičko-metodičke pojmove, - razumijeti procese učenja i poduke, - objasniti i usporediti različite pristupe nastavi, - razlikovati tipove nastavnika i objasniti njihov utjecaj na nastavni proces, - nabrojati i opisati faze nastavnog procesa, - definirati i formulirati ciljeve i ishode učenja, - objasniti i usporediti različite teorije izbora sadržaja nastave, - opisati faze, pristupe i aspekte procesa planiranja i programiranja, - izraditi i analizirati pisanu pripremu za nastavni sat, - klasificirati i opisati metode nastave i učenja - razlikovati socijalne oblike rada u nastavi i učenju - izraditi programirane materijale za učenje, - klasificirati i vrijednovati nastavnu sredstva i pomagala, odnosno nastavnu tehnologiju i medije, - identificirati i opisati faktore koji utječu na stvaranje odgojno-obrazovne klime, - razviti umijeće pripreme, izvođenja i evaluacije nastave i - pokazati sposobnost za praktični odgojno-obrazovni rad u nastavi.
Metode izvođenja nastave:	Ex cathedra, razgovor i diskusija, prezentacije, seminari, metodička praksa.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 30 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</p> <p>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), individualni i grupni rad – seminarski radovi, eseji, referati, prezentacije, projekti, izvođenje oglednih sati i sl. (15 bodova)</p>

	<p>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</p> <p>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 -74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 -100 = A.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Slatina, M. (1999). Nastavni metod - Prilog pedagoškoj moći suđenja. Sarajevo: Filozofski fakultet. 2. Muminović, H. (2013). Osnovi didaktike. Sarajevo: DES i CNS. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cerić, H. (2019). O edukativnom potencijalu stripa: prilozi etabliranju stripovne metode u nastavi. Sarajevo: Perfecta. 2. Cerić, H. (2013). Skandalon u oblačićima – Kako koristiti strip u nastavi?. Sarajevo: CNS. 3. Matijević, M. I Radovanović, D. (2011). Nastava usmjerena na učenika. Zagreb: Školske novine. 4. Glaser, dr. W. (2001). Svaki učenik može uspjeti. Zagreb: Alinea. 5. Grupa autora (2001). Uspješno učenje i podučavanje. Zagreb: Educa. 6. Kyriacou, C. (1995). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA RODA II		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: I	Broj ECTS kredita: 5
Status: obvezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sociologija Roda kao suvremena, i postmoderna subdisciplina sociologije, ispituje recentne promijene unutar rodnih stereotipa, u politickom, politickim kampanjama(Amerika: Utjecaj rodnih uloga Prvih dama u politici: Hillary Clinton, Melania Trump, Michelle Obama, Jill Biden) Biti feminista/nistkinja , maskuliniteti i feminiteti, , globalna kampanja protiv patrijarhata. Studenti/ice ce moci da implementiraju rodno ravnopravne prakse unutar razlicitih intersticija poput rase, medija, kulture, klase, politike. Gledanje dokumentaraca, i rodno osvjestena analiza medija. Uvid u feministicku sociologiju, multiple, interdisciplinarne koncepte unutar Sociologije roda. Promocija radova MA/BA studenata/ica sa prerecorded video Simpozijuma studenata/ica Sociologije roda.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	Gender, Medija, Gender Stereotipi Mary Jo Deegan, Sestre utemeljiteljice u sociologiji Feministicka teologija: Njena prica, matrijarhat i Boginja Gledanje dokumentaraca uz pomoc eksperata: Hands On strategy kao metod za Feministicke studije , i Maskuline studije, kao agenti jednakosti u suvremenosti Femina Xenologica, Transwomanism, Transspecizam, Transteresstrijal (transferrestrial) Online video Nastava (praksa), prerecorded video seminari, breakout rooms, polling.		
Ishodi učenja:	Razumijevanje diskusija, uz koristenje apple edukativne platforme i zoom video conferencing metode, breakout rooms, polling		
Metode izvođenja nastave:	Gledanje dokumentarca Persepolis Marjane Satrapi		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Parcijalni rad 1:20, Parcijalni rad II:20, Prisustvo na nastavi/ucesce u nastavi:10, Zavrсни ispit:50.		
Literatura:	Obavezna literatura: Gledanje dokumentarnog filma baziranog na grafičkoj evokativnoj noveli Marjane Satrapi Persepolis 1 i 2, Pantheon Graphic Library, 2000, uz korištenje teksta knjige. Hrestomatija Sociologija roda(BHS, online), ed. Mušić, Lejla, za internu upotrebu studenata/ica, Sarajevo. (dostupno u e virtualnoj biblioteci, predmet Sociologija roda, e nastava Sociologija roda I.(2023) Spahic, Siljak, Zilka. 2020. Sociologija roda, Don stampe, Zenica.		

	<p>Musabegović, Nijaz. 2012. Development of Sociology Study at The faculty of Political Sciences, Sarajevo, in Pregled, Periodical for Social Issues, September/December, No.3, 147- 175.</p> <p>Mušić, Lejla, Sociologija roda, TDP, Sarajevo, 2013.</p> <p>Mušić, Lejla, Sociology of Gender, collection of texts for MA students, selected chapters (in communication with advanced BA students level), Sarajevo, 2023.(za internu upotrebu studenata)</p> <p>Mušić, L. Hrestomatija predmeta Sociologija mladih, Fakultet političkih nauka , Sarajevo , 2015/16. / odabrana poglavlja.</p> <p>Mušić, L. Femina sociologica, TDP, Sarajevo, 2016.</p> <p>Mušić, Lejla, Femina xenologica, Lambert, Saarbrucken, 2018 (Xeno sociologija, Xeno feminitet).</p> <p>Materijali i handouts sa nastave uz detaljan spisak čitanja na modulu. Sve dostupne Sociologija roda, na svim jezicima, univerzitetska izdanja(u konsultaciji sa nastavnicom)</p> <p>Dopunska:</p> <p>Joy Magezis(2001), Ženske studije, Sarajevo: Magistrat.</p> <p>Mujkić, Asim(2007), Mi građani etnopolisa, Šahinpašić, Sarajevo.</p> <p>Simone de Beauvoir.(1983)., Drugi spol, Beograd: BIGZ.</p> <p>Bakšić, Muftić, Jasna.(2005). Ženska prava u sistemu ljudskih prava, pravni centar i magistrat.</p>
--	---

II SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA DEVIJANTNOSTI I DRUŠTVENE KONTROLE		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja 45 Vježbe 15 Seminar 45 Terenski rad 20		
Učesnici u nastavi:	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	/		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Fenomeni normalnosti i devijantnosti predstavljaju efekte strukturacijskih i diferencijacijskih procesa u društvu koji oblikuju društveni poredak. Normativnu osnovu ovog poretka čine različite društvene konvencije, običaji, te societalne, prvenstveno društvene i pravne norme. Odstupanje ili kršenje ovih normi razumijevamo kao devijantnost, odnosno devijantno ponašanje, dok se njihova primjena obezbjeđuje kroz mehanizme društvene kontrole. Nastavni predmet kombinira dvije sociološke discipline: sociologiju devijantnosti – u čijem fokusu je ponašanje kojim se krše norme; te sociologiju društvene kontrole – u čijem fokusu su mehanizmi i procesi usmjereni ka prevenciji devijantnog ponašanja.</p> <p>Fenomeni normalnosti i devijantnosti predstavljaju efekte strukturacijskih i diferencijacijskih procesa u društvu koji oblikuju društveni poredak. Normativnu osnovu ovog poretka čine različite društvene konvencije, običaji, te societalne, prvenstveno društvene i pravne norme. Odstupanje ili kršenje ovih normi razumijevamo kao devijantnost, odnosno devijantno ponašanje, dok se njihova primjena obezbjeđuje kroz mehanizme društvene kontrole. Nastavni predmet kombinira dvije sociološke discipline: sociologiju devijantnosti – u čijem fokusu je ponašanje kojim se krše norme; te sociologiju društvene kontrole – u čijem fokusu su mehanizmi i procesi usmjereni ka prevenciji devijantnog ponašanja.</p> <p>Cilj predmeta je da upozna studente za ključnim pojmovima, teorijskim objašnjenima, perspektivama i paradigmatiskim uporištima u okviru devijantnosti i društvene kontrole.</p> <p>Cilj predmeta je da osposobi studente za kritičko-reflektivno promišljanje odnosa „normalnost – devijantnost“, te korelacije između devijantnosti i društvene kontrole sa sistemom društvene stratifikacije.</p> <p>Cilj predmeta je da promovira epistemološko-metodološke i vrijednosne postulate sociologije, prvenstveno one koje se odnose na vrijednosnu neutralnost i auto-refleksivnost sociologa, a u svrhu objektivizacije u uslovima vrijednosne heterogenosti društava pozne modernosti unutar kojih sociolozi operiraju.</p> <p>Također, cilj predmeta je da osposobi studente za iznalaženje praktičnih rješenja za aktuelne i eventualne probleme u vezi devijantnog</p>		

	ponašanja ali i za kritičku prosudbu postojećih oblika, mehanizama, procesa i agensa društvene kontrole.
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	I Uvod: predmet i opća pitanja sociologije devijantnosti i društvene kontrole II Normalnost i društveni poredak III Devijantnost i devijantno ponašanje: teorijska objašnjenja, perspektive i paradigmska uporišta IV Devijantnost i devijantno ponašanje: uzroci i pojavni oblici V Društvena kontrola: teorijska objašnjenja VI Društvena kontrola: oblici, mehanizmi, instrumenti i agensi VII Društvena kontrola kao uzrok i prevencija devijantnog ponašanja VIII Normalnost, devijantnost i društvena kontrola u društvima pozne modernosti
Ishodi učenja:	Nakon apsolviranja predmetne materije, studenti će moći: 1. Ishodi učenja u kognitivnom području: - Navesti i opisati teorijska gledišta o devijantnom ponašanju. - Pružiti teorijska objašnjenja o uzrocima i pojavnim oblicima devijantnog ponašanja. - Objasniti perspektive i paradigmska uporišta o fenomenu devijantnosti. - Objasniti mehanizme, instrumente, oblike, procese i agense društvene kontrole. - Identificirati uzroke i pojavne oblike devijantnog ponašanja. - Identificirati mehanizme, instrumente, oblike, procese i agense društvene kontrole. - Interpretirati sastavnice normativne strukture društva. - Analizirati fenomen normalnosti kao ishoda strukturacijskih procesa u društvu. - Analizirati fenomen normalnosti kao ishoda institucionalizacije društvenih konvencija i klasifikacija. - Argumentirati korelaciju između uzroka i pojava oblike devijantnog ponašanja te sistema društvene stratifikacije. - Evaluirati normativne procese oblikovanja devijantnosti i društvene kontrole. - Evaluirati mehanizme, instrumente, oblike, procese i agense društvene kontrole kao mjere prevencije devijantnog ponašanja. - Kritički prosuđivati fenomene normalnosti, devijantnosti i društvene kontrole u kontekstu društava pozne modernosti. 2. Ishodi učenja u psihomotoričkom području: - Prepoznati mehanizme, instrumente, oblike, procese i agense društvene kontrole.

	<ul style="list-style-type: none"> - Prepoznati normativne procese oblikovanja devijanosti i društvene kontrole. - Odgovoriti na pitanja o povezanosti između normalnosti, devijantnosti i društvene kontrole sa sistemom društvene stratifikacije. - Problematizirati javne politike čiji je cilj suzbijanje devijantnog ponašanja. - Dizajnirati istraživanje normativnih procesa. oblikovanja devijanostnosti i društvene kontrole. - Predložiti praktična rješenja za prevenciju devijantnog ponašanja. <p>3. Ishodi učenja u afektivnom području:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kritički reflektirati na vlastita shvaćanja o normalnosti i devijantnosti tako što će ta shvaćanja dovesti u vezu sa ustaljenim društvenim konvencijama i klasifikacijama. - Dekonstruirati ustaljene društvene narative o odnosu između normalnosti i devijantnosti. - Kritički revalorizirati fenomen društvene kontrole u uslovima vrijednosne heterogenosti kao bitne karakteristike društava pozne modernosti. - Kvalificirati normativne procese oblikovanja devijantnosti i društvene kontrole. - Integrirati stečena znanja s epistemološko-metodološkim i vrijednosnim zahtjevima sociologije.
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interaktivna predavanja 2. Interkativan grupni rad i prezentacije 3. Vježbe 4. Terensko istraživanje
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Učešće u dijaloškim sesijama (20 bodova) 2. Referat (20 bodova) 2. Seminarski rad (10 bodova) 5. Završni ispit (50 bodova)
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aleksandar Jugović, „TEORIJA DRUŠTVENE DEVIJANTNOSTI: PARADIGME I IMPLIKACIJE“, Službeni glasnik, Beograd, 2009. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Michelle Inderbitzin, Kristin A. Bates & Richard R. Gainey, „PERSPECTIVES ON DEVIANCE AND SOCIAL CONTROL“, SAGE, London, 2019. 2. Aleksandar Jugović, „DRUŠTVENA PATOLOGIJA I NORMALNOST: TEORIJSKE I PRAKTIČNE PERSPEKTIVE“, Službeni Glasnik, Beograd, 2002.

	3. Marshall B. Clinard & Robert F. Maier, „SOCIOLOGY OF DEVIANT BEHAVIOR“, Wandworth Cengage Learning, Belmont, 2011. 4. Ronald Weitzer, „DEVIANCE AND SOCIAL CONTROL: A READER“, McGraw-Hill, Boston, 2002. 5. Martin Innes, „UNDERSTANDING SOCIAL CONTROL“, Open University Press, Berkshire, 2013. 6. Andrew von Hirsch, „DOING JUSTICE: THE CHOICE OF PUNISHMENTS“, Northern University Press, Boston, 1986. 7. Howard S. Becker, „OUTSIDERS: STUDIES IN THE SOCIOLOGY OF DEVIANCE“, The Free Press of Glencoe, New York, 1966. 8. Michael Haralambos i Martin Holborn, „SOCIOLOGIJA: TEME I PERSPEKTIVE“, Golden Marketing, Zagreb, 2002, str. 348-429. 9. Anthony Giddens, „SOCIOLOGIJA“, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 2007, str. 200-240. 10. Slavo Kukić, „SOCIOLOGIJA: TEORIJE DRUŠTVENE STRUKTURE“, Sarajevo Publishing, Sarajevo, 2004, str. 255-280, 381-427. 11. „KRIMINALISTIČKE TEME“, godina XVII, poseban broj, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Sarajevo, 2017. 12. Erving Gofman, „STIGMA: ZABELEŠKE O OPHOĐENJU S NARUŠENIM IDENTITETOM“, Mediterran publishing, Novi Sad, 2009. 13. Mišel Fuko, „NADZIRATI I KAŽNJAVATI; NASTANAK ZATVORA“, Izdavačka knjižica Zorana Stojanovića, Sremski Karlovci / Novi Sad, 1997. 14. Borislav Petrović i Gorazd Meško, „KRIMINOLOGIJA“, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2008. 15. Hrvoje Makvić „DEKRIMINALIZACIJA I LEGALIZACIJA LAKIH DROGA“, Kriminologija i socijalna integracija, vol 11, br. 1, 2003. 16. Barbara Misztal, „MULTIPLE NORMALITIES“, Palgrave MacMillan, Basingstoke, 2015.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA RADA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Seminar: 5 Praksa: 20 Samostalni rad studenata: 40		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata s predmetom i sadržajem sociologije rada kroz prezentiranje aktualnih teorijskih trendova iz ove oblasti; - Osposobljavanje studenata za sociološko istraživanje ljudskog rada u njegovom totalitetu; - Ovladavanje teorijsko-iskustvenim znanjima o ključnim problemima sociologije rada 		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ul style="list-style-type: none"> - Teorijske osnove i historijat sociologije rada – društveni uvjeti i uzroci nastanka sociologije rada kao posebne naučne discipline; - Predmet i metoda sociologije rada; - Podjele rada kroz ljudsku povijest; - Ljudska djelatnost i potrebe; - Otušenje rada - rad kao prinuda; - Radna sredina i radna organizacija; - Naučno-tehnički progres i društveni razvoj; - Industrijsko društvo i masovna proizvodnja - Postindustrijsko društvo i automatizacija; - Konflikti na radu – uzroci, karakter i vrste; - Rad i slobodno vrijeme; humanizacija rada i motivacija za rad; - Aktualne tendencije i perspektive rada; - Tranzicija i globalizacija – neki aspekti preobražaja sadržaja i karaktera rada. 		
Ishodi učenja:	Znanje - studenti će nakon uspješnog završetka nastave: <ul style="list-style-type: none"> - ovladati teorijsko-iskustvenim znanjima o ključnim problemima sociologije rada - razumjeti suvremene tendencije na tržištu rada i njihove implikacije Vještine - studenti će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none"> - na temelju istraživačkih uvida adekvatno prosuđuje o podjelama, vrstama, karakteru i sadržaju rada kroz različite epohe ljudske povijesti 		

	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje elemente, procese, interakcije organizacije rada te pozitivna iskustva i znanja primjenjivati u vlastitom radu i životu. <p>Kompetencije - studenti će biti u stanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - meritorno analizirati sadržaj i karakter fenomena rada 										
Metode izvođenja nastave:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">ex katedra</td> <td style="text-align: right;">40%</td> </tr> <tr> <td>prezentacija</td> <td style="text-align: right;">25 %</td> </tr> <tr> <td>vježbe</td> <td style="text-align: right;">30%</td> </tr> <tr> <td>seminari</td> <td style="text-align: right;">5%</td> </tr> </table>	ex katedra	40%	prezentacija	25 %	vježbe	30%	seminari	5%		
ex katedra	40%										
prezentacija	25 %										
vježbe	30%										
seminari	5%										
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">Aktivnost u nastavi i vježbama</td> <td style="text-align: right;">5% (0-5 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Prezentacija istraživačkog rada</td> <td style="text-align: right;">15% (0-15 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Prvi parcijalni ispit - pisani</td> <td style="text-align: right;">15% (0-15 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Drugi parcijalni ispit - pisani</td> <td style="text-align: right;">15% (0-15 bodova)</td> </tr> <tr> <td>Završni/popravni ispit - pisani</td> <td style="text-align: right;">50% (0-50 bodova)</td> </tr> </table> <p>Bodovna struktura odnosi se samo na redovne/rsf studente, dok će vanredni studenti polagati integralni ispit, koji nosi do 100 bodova.</p>	Aktivnost u nastavi i vježbama	5% (0-5 bodova)	Prezentacija istraživačkog rada	15% (0-15 bodova)	Prvi parcijalni ispit - pisani	15% (0-15 bodova)	Drugi parcijalni ispit - pisani	15% (0-15 bodova)	Završni/popravni ispit - pisani	50% (0-50 bodova)
Aktivnost u nastavi i vježbama	5% (0-5 bodova)										
Prezentacija istraživačkog rada	15% (0-15 bodova)										
Prvi parcijalni ispit - pisani	15% (0-15 bodova)										
Drugi parcijalni ispit - pisani	15% (0-15 bodova)										
Završni/popravni ispit - pisani	50% (0-50 bodova)										
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Musabegović, Nijaz (priredio) (2008) Sociologija rada - hrestomatija (za internu upotrebu). 2. Standing, Guy (2011) The Precariat: The New Dangerous Class. London: Bloomsbury Academic. [Knjiga online dostupna] 3. Starčević, Morana (2014) Prekarni rad i nemogućnost prekarne klase. Diskrepancija: studentski časopis za društveno-humanističke teme, 13(19), 37-57. [Rad online dostupan] 4. Zuboff, Shoshana (2019) The age of surveillance capitalism. Profile Books. (odabrana poglavlja) [Knjiga online dostupna] <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Taylor, Rebecca F. (2004) Extending conceptual boundaries: work, voluntary work and employment Work, Employment and Society, 18, (1), pp. 29-49. 2. Markuse, Herbert (1989) Čovjek jedne dimenzije: rasprave o ideologiji razvijenog industrijskog društva. Sarajevo: Veselin Masleša – Svjetlost. 										

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA SVAKODNEVNOG ŽIVOTA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sadržaj kursa organiziran je u četiri tematska kruga: 1. Svakodnevni život, sociologija i savremenost (odnos sociologije prema svakodnevici nekad i sad; teorije i metodologije specifično namijenjene proučavanju svakodnevnog života); 2. Posebne teme sociologije svakodnevnice (vrijeme, prostor, interakcija, identitet, porodica, privatnost itd.); 3. Svakodnevna kultura (stilovi života, popularna kultura, svakodnevna kreativnost); 4. Svakodnevica «tranzicije» (prekidi i kontinuiteti u svakodnevnom životu u uslovima korjenite društvene promjene).		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Elementi sociologije svakodnevice: svakodnevni život kao predmet društvenih nauka, posebno sociologije, nekad i sad; mnogostruka značenja pojma „svakodnevni život“; pregled pristupa; osnovne kategorije Literatura: Spasić, „Uvod“, 9-21 i „Konstruisanje pojma“, 21-52 2. Svakodnevne interakcije: sopstvo i drugi, preuzimanje uloga, pripisivanje identiteta, interaktivni prostor Literatura: Gidens, «Društvena interakcija i svakodnevni život», 86-113 3. Dijalektika svakidašnjice u djelu Anrija Lefevra: sociologija kao kritika svakodnevnog života; marksistički humanizam i obećanje slobode Literatura: Lefevr, 25-37, 247-251 4. Stil života: potrošnja, identiteti i simboličke strategije između klasne uslovljenosti i ličnog izbora Literatura: Spasić, „Svakodnevni život i stil života“, 169-177 5. Sociologija banalnog: istraživanja svakodnevnih pojava Žan-Kloda Kaufmana Literatura: Kaufmann, „Uvod“ 5.-9. i poglavlje“ Biografski i neposredni identitet“, 109.-125 5. Retorika potrošnje		
Ishodi učenja:	Cilj predmeta je razviti sposobnost za uviđanje veza između sociologije kao nauke i svakodnevnih pojava – događaja, situacija i iskustava, koje svako može identificirati u sopstvenoj društvenoj okolini ako nauči da upražnjava odgovarajući tip «sociološke imaginacije». Jedan naglasak kursa biće na različitim teorijskim okvirima koji omogućavaju sociološku analizu svakodnevice, a drugi na praktičnom bavljenju svakodnevnom građom – na analiziranju raznolikih empirijskih materijala u svjetlu usvojenih teorijskih pristupa.		

Metode izvođenja nastave:	1. Ex katedra 40% 2. Prezentacije, seminarski radovi 30% 3. Vježbe 30%
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. Parcijalni ispit (pismeni) 30% 2. Prezentacija, seminarski radovi 15% 3. Interaktivna nastava 5% 4. Finalni ispit (pismeni) 50%
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Spasić, Ivana, Sociologije svakodnevnog života, Zavod za udžbenike, Beograd 2004, poglavlja «Uvod» (9-52), «Usidranje» (167-177 i 202-213), «Idolatrija» (216-255) i «Politika svakodnevnog života» (338-343). Gidens, Entoni, Sociologija, Ekonomski fakultet, Beograd 2003, poglavlje «Društvena interakcija i svakodnevni život», str. 86-113. Lefebvre, Henri, Kritika svakidašnjeg života, Naprijed, Zagreb 1988, str. 25-37, 247-251. Kaufmann, Jean-Claude, Iznažanje sebe, jedna teorija identiteta, Antibarbarus, Zagreb, 2006, str:109.-125.- poglavlje Biografski i neposredni identitet Sulima Roh(2005): Antropologija svakodnevnic, Beograd, Biblioteka XX vek, poglavlje „Supermarker. Uvod u retotiku potrošnje“ str 177-259 Mihalesku Vintila(2007): Svakodnevica nije više ono što je bila.“, Beograd, Biblioteka XX vek, poglavlje „Ko nas i zašto nas voli“, str 225-251.</p> <p>Dopunska literatura: Bauman Zigmunt, Fluidni život, Mediterran publishing, Novi Sad, 2009- poglavlja Pojedinac pod opsadom, str 25-53 i Potrošači u fluidnom modernom društvu, str 96-141. Gofman, Erving, Kako se predstavljamo u svakodnevnom životu, Geopoetika, Beograd, 2000. (i druge knjige istog autora) Simmel George, Kontrapunkti kulture, Naklada Jesenski i Turk, Hrvatsko sociološko društvo, Zagreb, 2001- poglavlje Konkurencija i saradnja, str113-165. Moran, Džo, Čitanje svakodnevica, XX vek, Beograd 2011. Tomić-Koludrović, I. i A. Leburić, Sociologija životnog stila, Jesenski i Turk, Zagreb 2002.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA MIGRACIJA		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 sati Vježbe: 30 sati Samostalni rad: 25 sati Grupni rad: 15 sati Terenski rad: 10 sati		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Tokom predavanja i vježbi upoznati studente Fakulteta političkih nauka u Sarajevu s osnovnim pojmovima iz oblasti sociologije migracija. Naznačiti povezanost sociologije migracija sa geografijom (ekonomskom geografijom), antropologijom, demografijom, historijskom demografijom, sociologijom (urbanom i ruralnom), političkim naukama, socijalnom politikom, historiografskim istraživanjima, ekonomijom i drugim znanstvenim disciplinama.		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ol style="list-style-type: none"> 1. DEFINIRANJE POJMOVA SOCIOLOGIJE MIGRACIJA 2. SOCIOLOGIJA MIGRACIJA 3. TRADICIONALNI PRISTUP PITANJU MIGRACIJA 4. SAVREMENI PRISTUPI PROBLEMU MIGRACIJA 5. INTERNACIONALNE MIGRACIJE 6. STUDIJE O PROGNOZAMA I IZBJEGLIMA 7. KRIZA MULTIKULTURALIZMA 8. TRADICIONALNE MIGRACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI 9. PREGLED ETNOLOŠKIH ISTRAŽIVANJA MIGRACIJA I PORIJEKLA STANOVNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE 10. DEMOGRAFSKI INŽINJERING I MIGRACIJE 11. ISELJAVANJE BOŠNJAKA U TURSKU, ZAPADNU EVROPU I PREKOMORSKE ZEMLJE 12. INTEGRACIJA I ASIMILACIJA 13. DEMOGRAFSKE POSLJEDICE RATA U BOSNI I HERCEGOVINI 1992-1995. 14. SAVREMENE MIGRACIJE U BOSNI I HERCEGOVINI 15. ZAKLJUČAK: MIGRACIJE I INTERDISCIPLINARNA ISTRAŽIVANJA 		
Ishodi učenja:	<ul style="list-style-type: none"> • Studenti nakon sticanja osnovnih znanja iz ovog modula mogu razumijevati procese, sadržaje, stanja i razloge migracija u svijetu (geografski i temporalno) i u Bosni i Hercegovini. • Ishodi učenja rezultiraju u razvijanju samostalnog, odgovornog i kritičkog mišljenja kod studenta o pitanjima migracija kao bitno znanstvenog, interdisciplinarnog područja mišljenja i istraživanja. 		

<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna predavanja 50% • Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% • Seminari 10% • Terenska nastava 10%
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prisustvo u nastavi (5 bodova - 5%) • Rad u grupama na času i aktivnost (15 bodova - 15%) • Midterm (test) (30 bodova - 30%) • Završni usmeni ispit (razgovor) ili pismeni ispit (50 bodova - 50%)
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mesić, Milan, Međunarodne migracije. Tokovi i teorije, Societas, Zavod za sociologiju, Zagreb, 2002. 2. Šehić, Nusret (ed.), Migracije i Bosna i Hercegovina, Institut za istoriju, Institut za proučavanje nacionalnih odnosa, Sarajevo 1990. 3. Bošnjović, Ilijas, Demografska crna jama. Nova zamka industrijskog društva, Veselin Masleša, Sarajevo, 1990. 4. McCarthy, Justin, Death and Exile. The Ethnic Cleansing of Ottoman Muslims 1821–1922, The Darwin Press Inc., Princeton, New Jersey, 1995. 5. Karčić, Fikret (priredio), Muslimani Balkana: „Istočno pitanje“ u XX vijeku, Behram-begova medresa, Tuzla, 2001. <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Han, Petrus, Theorien zur internationalen Migration, Lucius & Lucius, Stuttgart, 2006. 2. Haug, Sonja, Klassische und neuere Theorien der Migration, Arbeitspapiere, Mannheimer Zentrum für Europäische sozialforschung, No. 30, Mannheim, 2000. 3. Oswald, Ingrid, Migrationssoziologie, UVK, Konstanz, 2007. 4. Nuscheler, Franz, Internationale Migration: Flucht und Asyl, 2. Auflage, VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2004. 5. Mirdita, Zef, Vlasi. Starobalkanski narod (Od povijesne pojave do danas), Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2009. 6. Vego, Marko, Naselja bosanske srednjovjekovne države, Svjetlost, Sarajevo, 1957. 7. Cabanes, Pierre, Iliri od Bardileja do Gencija, Svitava, Zagreb, 2002. 8. Dinić, Mihailo, Humsko-trebinjska vlastela, SANU, Posebna izdanja, Odjeljenje društvenih nauka, Naučno delo, Beograd, 1967. 9. Bandžović, Safet, Iseljavanje Bošnjaka u Tursku, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava, Sarajevo, 2006. 10. Bandžović, Safet, Iseljavanje Muslimana iz Sandžaka, Biblioteka "Ključanin", Sarajevo 1991. 11. Bandžović, Safet, Iseljavanje muslimanskog stanovništva iz Srbije i Crne Gore tokom XIX stoljeća, El-Kalem, Sarajevo 1998.

	<ol style="list-style-type: none"> 12. Agić, Senad, Imigracija i asimilacija. Iskustvo Bosanskih muslimana u Čikagu, Fakultet islamskih nauka, Sarajevo, 2005. 13. Dervišević, Alaga, Bošnjaci u dijaspori. Historijat, problemi, analize i perspektive, Bosanska riječ, Sarajevo – Wuppertal, 2006. 14. Todorova, Marija, Imaginarni Balkan, XX vek, Beograd, 1999. 15. Bös, Mathias, Migration als Problem offener Gesellschaften. Globalisierung und sozialer Wandel in Westeuropa und in Nordamerika, Leske + Budrich, Opladen, 1997. 16. Spohn, Willfried / Triandafyllidou, Anna, Europeanisation, National Identities and Migration. Changes in boundary constructions between Western and Eastern Europe, Routledge, London, New York, 2003. 17. Spellman, W. M., Uncertain identity. International migration since 1945, Reaktion Books, London, 2008. 18. Petrić, Mario, O migracijama stanovništva u Bosni i Hercegovini – Doseljavanje i unutrašnja kretanja, Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, nova serija, etnologija XVIII, Sarajevo 1963, 1-16.
--	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA NACIJE		
Ciklus: II	Godina: I	Semestar: II	Broj ECTS kredita: 5
Status: OBAVEZAN	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi:	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	NEMA		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje znanja o klasičnim i savremenim sociološkim teorijama nacije. Razumijevanje etniciteta, nacije, nacionalizma, ideologije, rasizma, multikulturalizma, kozmopolitizma u kontekstu aktualnih procesa globalizacije. Propitivanje položaja i suvereniteta nacije-države u odnosu na postnacionalne konstelacije.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo, etnicitet, nacija 2. Ideologije 3. Antinacionalizam 4. Nadnacionalni sistemi 5. Nacija i nacionalizam: teorijska gledišta (klasična i primordijalna) 6. Nacija i nacionalizam: teorijska gledišta (klasična i primordijalna) – nastavak 7. Nacija i nacionalizam: savremena teorijska gledišta (moderna) 8. Nacija i nacionalizam: savremena teorijska gledišta (moderna) - nastavak 9. Nacija i nacionalizam: savremena teorijska gledišta (postmoderna) 10. Nacija i nacionalizam: savremena teorijska gledišta (postmoderna) - nastavak 11. Nejednakost, diskriminacija, rasizam 12. Globalizacija 13. Pitanje suvereniteta 14. Postnacionalne konstelacije 15. Sociologija kozmopolitizma 		
Ishodi učenja:	Studenti će moći: prepoznati, analizirati i kritički raspravljati o različitim društvenim i političkim teorijama o naciji i nacionalizmu (klasičnim, primordijalnim, modernim i postmodernim). Pristup studiranju predmeta je interdisciplinaran sa primarno sociološkim uklonom. Studenti će moći primijeniti stečena znanja o teoretskim perspektivama u razumijevanju međunacionalnih odnosa u Bosni i Hercegovini, regionu, i svijetu, kao i u kontekstu savremenih procesa integracija. Studenti će istraživati i prezentirati pojave, odnose i procese u savremenom društvu (kako u našem domaćem kontekstu, tako i šire). Studenti će biti osposobljeni da samostalno kritički pišu, da prezentiraju nalaze vlastitih istraživanja, te da ih argumentiraju.		

Metode izvođenja nastave:	- ex katedra 60 % - vježbe 40 %
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Prisustvo nastavi (5 bodova - 5%) Aktivnost (5 bodova - 5%) Midterm I (test) (30 bodova - 30%) Midterm II (esej) (30 bodova - 30%) Završni usmeni ispit (30 bodova - 30%)
Literatura:	Obavezna literatura: Katunarić. 2003. Sporna zajednica. Zagreb. Malešević. 2021. Zašto je nacionalizam tako moćan? Zagreb. Dopunska literatura: Anderson. 1998. Nacija: zamišljena zajednica. Sarajevo. Hastings. 2003. Gradnja nacionaliteta. Sarajevo. Rijeka. Malešević. 2009. Sociologija etniciteta. Beograd. Mouffe. 2016. O političkom. Zagreb. 2019. Za levi populizam. Novi Sad. Smith. 1998. Nacionalni identitet. Beograd.

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA ZNANJA
-----------------	---

Ciklus: II	Godina: I	Semestar II	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta je: sticanje znanja o klasičnim i savremenim teorijama iz oblasti sociologije znanja. Potom, razumijevanje ideja i ideologije, svijesti, društvene konstrukcije zbilje, kozmopolitizma, ali i antagonizama i konflikata u kontekstu proizvodnje i diseminacije znanja. Konačno, studenti/ce će biti upoznati sa različitim pristupima problemu znanja i spoznaje i biti potaknuti na promišljanje veze između različitih oblika znanja i društvenog konteksta u kojem znanje nastaje, institucionalizira se i prenosi na sljedeće generacije.		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	Sociologija znanja – razvoj discipline: Tri tradicije: Njemačka, Francuska, Angloamerička. Klasični autori i teme iz sociologije znanja Odnos znanosti i religije Svijest, savjest, samosvijest, spoznaja Mišljenje i svjetonazor Ideje i ideologija Širenje znanja Socijalna konstrukcija zbilje Struktura znanstvenih revolucija Društvena odgovornost znanosti		
Ishodi učenja:	Znanje: nakon uspješnog završetka nastave i ispita studenti će: - razumijevati ključne pojmove u oblasti sociologije znanja - objasniti interakciju između spoznaje i znanja Vještine: studenti će biti u stanju - identificirati relevantnost i važnost znanja u savremenom društvu - kritički analizirati ulogu spoznaje i znanja u suvremenim društvima Kompetencije: studenti će biti u stanju - primjeniti metodološki instrumentarij za razumijevanje stvaranja, utjecaja i širenja znanja u savremenom društvu		
Metode izvođenja nastave:	1. Interaktivna predavanja 2. Grupni rad na vježbama i prezentacije seminarskih radova iz šire literature		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<p>Midterm I: Pismena provjera znanja: 30 % Midterm II: Prikaz jedne od predloženih knjiga u dodatnoj literaturi (3.000 riječi) ili Istraživački rad (do 3.000 riječi): 15 % Seminar: Prezentacija: 5 % Prisustvo i aktivnosti nastavi: 5 % Završni ispit: 45 %</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Knjige: Berger, P. i Lukman, T. (1992): SOCIJALNA KONSTRUKCIJA ZBILJE. Zagreb: Naprijed. Bourdieu, Pierre (2013.). DISTINKCIJA. Podgorica: CID (str.411-448 i 452-465). Cvitkovic, Ivan (2001.). SOCIOLOGIJA SPOZNAJE. Sarajevo: DES (str. 43-53, 73-86) Kuhn, T. (2002) STRUKTURA ZNANSTVENIH REVOLUCIJA. Zagreb: Jesenski i Turk (str. 63-167) Manhajm, Karl (2009). ESEJI O SOCIOLOGIJI ZNANJA. Novi Sad: Meditteran. (str. 51-94) Šic, Alfred (2012): PROBLEM DRUŠTVENE STVARNOSTI. Novi Sad: Meditteran. (str. 95-114)</p> <p>Odabrani tekstovi: Abazović, Dino. (2013) "Odnos znanosti i religije". Dijalog (Časopis za filozofiju i društvenuteoriju), No 1 i 2, Sarajevo. (str. 84-89) Šic, Alfred (2012): PROBLEM DRUŠTVENE STVARNOSTI. Novi Sad: Meditteran. (str. 47-95, 149-203) Manhajm, Karl (2009). ESEJI O SOCIOLOGIJI ZNANJA. Novi Sad: Meditteran. (str. 192-221) Cvitkovic, Ivan (2001.). SOCIOLOGIJA SPOZNAJE. Sarajevo: DES (str. 78-82, 131-139) Manhajm, Karl (1978.). IDEOLOGIJA I UTOPIJA. Beograd: Nolit. (str. 259-307) Curtis, James A., Petras, John W. (ur.) (1972.) THE SOCIOLOGY OF KNOWLEDGE: A READER. New York: Praeger Publishers. (str. 282-307, 403-422, 649-661) Marx, Karl, Engels, Friedrich. (1964.) NJEMAČKA IDEOLOGIJA. Beograd: Kultura. (str. 35-51) Burdije, Pjer. (2013.) DISTINKCIJA. Podgorica: CID. (str. 179-233)</p>

III SEMESTAR

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: ETNOLOGIJA		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: Obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>-Usvojiti analitički pristup i proširena znanja iz oblasti etnologije i razumjeti sve bitne aspekte kompleksne i široke problematike usko vezane za lokalnu i globalnu scenu na kojoj se smjenjuju raznovrsni socio – kulturološki procesi i pojave inherentni dvijema, međusobno uslovljenim objektivnim stvarnostima – tradiciji i modernizmu;</p> <p>-Kritički analizirati aktualna dešavanja unutar savremenog društva, kulturnološke tokove, te ulogu pojedinca i etnosa sagledavajući mogućnosti prepoznavanja i zaštite tradicijskih vrijednosti i znanja;</p> <p>-Samostalno prosuđivati na temelju usvojenih znanja iz discipline i ovladati vještinom njihove primjene na bosansko- hercegovačku zbilju uz lični angažman.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastanak i razvoj naučne discipline Etnologije i pojmovne kontroverze: Etnologija i Socijalna i Kulturna antropologija, Etnografija. 2. Teorijski pravci u razvoju etnologije, razvoj u BiH. 3. Etnos, narod, nacija, identitet. 4. Porodica i srodstvo, oblici udruživanja. 5. Grupisanje prema polu,dobi, interesima. 6. Tradicionalni oblici privređivanja, narodna ishrana i narodna medicina. 7. Običaji, običajno pravo, norma i regule. Prvi midterm 8. Tradicija, životni ciklus, odijevanje i narodna znanja. 9. Duhovni svijet čovjeka i kulturna promjena, duhovna kultura i čuvanje tradicije, religija i njen uticaj na kulturu. 10. Narodi Evrope sa posebnim osvrtom Jugoistočnu Evropu 11. Etnička slika i historija naroda BiH i karakteristike kulture etničkih grupa. 12. Tradicijska materijalna i nematerijalna kultura sa posebnim osvrtom na BiH. 13. Karakteristike BiH etnologije: kulturne raznolikosti, bosansko plemstvo kao „rodni list Bosne“. 14. Kulturno naslijeđe - Evropska ideja i zaštita kulturnog diverziteta, multikulturalizam i njegove perspektive. 15. Globalizacija svijeta i perspektive etnoloških tendencija u svijetu i BiH 		
Ishodi učenja:	Nakon položenog ispita iz predmeta Etnologija student će steći sposobnost uočavanja bitnih segmenata društva i da pravi adekvatne planove i odgovore za očite bitne promjene globalizirajućeg društva i		

	na planu etničkog , te da se osoposobi da u ovoj oblasti može da učestuje u izradi projektnih zadataka za istraživanja.
Metode izvođenja nastave:	<ol style="list-style-type: none"> 1. ex katedra 50 2. prezentacije 10 3. gosti predavači 20 4. vježbe 20
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. parcijalni - 20 2. istraživački rad - 20 3. prezentacija - 5 4. Aktivnost /prisustvo na nastavi – 10 (5+5) 5. finalni ispit - 45
Literatura:	<p>Obavezna literatura: Osnovna: Haviland, A., William (2004), Kulturna antropologija, Zagreb, Naklada Slap Ibraković, Dželal (2008), Bosna islam - Bošnjaci, (Etnološko- povijesne skice), Sarajevo, Fakultet političkih nauka Imamović, Enver (2018), Korijeni i život bosanskog plemstva kroz historiju, vlastito izdanje autora, Sarajevo Malešević, Siniša (2009), Sociologija etniciteta, Beograd: REČ Poarije, Žan (1999), Istorija etnologije, Beograd: Plato i XX vek</p> <p>Dopunska literatura: Bauzinger, Herman (2002), Etnologija (od proučavanja starine do kulturologije) Beograd, XX vek Kiznije, Žan (1996), Etnologija Evrope, XX vek , Beograd Martine, Segalen (2002), Drugi i sličan (Pogledi na etnologiju suvremenih društava) , Zagreb, Naklada Jesenski i Turk Muhić, Ferid (2015), Islamski identitet Evrope, Centar za kulturu i obrazovanje, Tešanj</p> <p>Studije slučaja – istraživački rad: Bart Frederik (1997), Etničke grupe i njihove granice u: Putinja, Filip i Dref- Fenar, Žoslin, Teoreije o etnicitetu, Beograd: XX vek Bringa, Tone (1997), Biti musliman na bosanski načina, Sarajevo, DANI Čapo, Jasna i Gulin Zrnić, Valentina (ur.) (2011), Mjesto, nemjesto interdisciplinarna promišljanja prostora i kulture, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb Inštitut za antropološke in prostorske studije, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana EVROPSKE konvencije i preporuke u oblasti kulturnog nasljeđa / [prevod Vesna Leković] (2005)- Kotor : EXPEDITIO - Centar za održivi prostorni razvoj, (Herceg Novi : Biro-konto). dostupno na: http://www.bastina.eu/wp-content/uploads/2013/05/88556605-Evropske-konvencije-i-preporuke-u-oblasti-kulturnog-naslje%C4%91a.pdf</p>

	<p>Mesić, Milan (2006), <i>Mulkulturalizam (odabrana poglavlja)</i>, Zagreb: Školska knjiga</p> <p>Павићевић, Александра (2006), <i>На удару идеологија - брак, породица и полни морал у Србији у другој половини XX века</i>, Београд:, Посебна издања ЕИ САНУ 57 dostupno na: http://www.etno-institut.co.rs/cir/monografije/57.php</p> <p>Van Genene, Arnold (2005), <i>Obredi prelaza (Sistematično izučavanje rituala)</i>. Beograd: Srpska književna zadruga</p> <p>Žmegač, Čapo Jasna (ur.) <i>Etnologija bliskoga</i>, Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku i Naklada Jasenski i Turk</p>
--	---

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA MEDIJA		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	NE		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Kroz naučnu sociološku disciplinu koja istražuje i tematizira uvjete nastanka i strukturiranja medija i društvenih procesa, institucija i odnosa, upoznati studente sa osnovnim idejama kroz program predmeta. Socijalna uvjetovanost medija i medijske kulture podrazumijeva istraživanje kulturnih, institucionalnih, socijalno-psihologijskih uvjeta oblikovanja i prenošenja informacije, njenog formiranja, uloge i značenja. Spoznavanje i kritička analiza medija i informacije/slike koju prenosi, distribucije, programa i programskih sadržaja, sagledani iz ugla medijskih stručnjaka i ujedno njenog utjecaja na javnu sferu. Kroz aktivno sudjelovanje studenata u nastavi nakana je osposobiti ih da uspješno koriste stečena znanja, prepoznaju i razumijevaju bitne društvene procese i ulogu medija.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	1. Uvod u problematiku i određenje sociologije medija 2. Sociološke teorije i mediji, društvo i mediji 3. Kritička teorija društva 4. Mediji i posmodernost 5. Spektakularizacija društvenog svijeta, medijska konstrukcija spektakla 6. Umreženo društvo, tehniziranje svijeta i mediji 7. Društvo znanja i medijska kultura 8. Mediokracija 9. Povijesna transformacija društva, globalizacija i mediji 10. Društvo rizika (Beck) i kultura slike		
Ishodi učenja:	Nastavna disciplina osposobljava studente za uvid u klasične i savremene teorije iz ove oblasti, te daje bitna teorijska znanja i razumijevanja koja razvijaju kritičko mišljenje studenata. Nakon položenog ispita kao rezultat očekuje se da će studenti usvojiti znanja i osposobiti se za samostalno ovladavanje i razumijevanje materije iz ove oblasti.		
Metode izvođenja nastave:	1. ex katedra 40% 2. prezentacije 10% 3. gosti predavači 10% 4. vježbe 40%		
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	1. parcijalni ispit 30% 2. seminarski rad 10% 3. prezentacija 5% 4. interaktivna nastava 5% 5. finalni ispit 45% 6. prisustvo nastavi 5%		

Literatura:	<p>Obavezna literatura: A.Brigs: Uvod u studije medija Noam Čomski: Mediji, propaganda i sistem Fejzić Čengić, Fahira; Sofradžija, Halima: Uvod u studije medija: priručnik za predmete Filozofija medija i Sociologija medija H.Hromadzić: Mediji i spektakularizacija društva</p> <p>Šira literatura: Nenad Vertovšek Drveno željezo medija M.Castells: Uspon umreženog društva Guy Debord. Društvo spektakla M.Edelman: Konstrukcija političkog spektakla S.Alić: Masmediji, zatvor bez zidova P.Virillio: Informatička bomba</p>
-------------	--

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA SPORTA		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 30 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Upoznati studente i studentice druge godine (II ciklus) studija sociologije sa društvenim fenomenom sporta koji je kako direktno tako i indirektno povezan sa najbitnijim područjima društvenog života kao što su porodica, religija, mediji, politika i ekonomija. Sociologija sporta proučava utjecaj društva na sport pa time u vezi će studentice i studenti biti upoznati sa sportom kao institucijom koji ima svoje organizacije i kulturu koja opet ima mjerljiv utjecaj na veliki broj članova društva.		
Tematske jedinice (plan izvođenja po sedmicama)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šta je sociologija sporta 2. Razvoj sociologije sporta 3. Sociološki značaj i mjesto sporta u društvu 4. Društveni akteri u sportu 5. Ekonomska i organizacijska uloga sporta u savremenom društvu 6. Ugled (branding) zanimanja profesionalnih sportaša 7. Sport i grupno ponašanje 8. Sport i obrazovanje 9. Tipologije ponašanja članova društva na masovnim sportskim događajima 10. Sport i zadovoljstvo 11. Sport i mediji 12. Zastupljenost sporta u medijima 13. Sport u Bosni i Hercegovini – stanje i perspektive 14. Uloga sporta u savremenom bosanskohercegovačkom društvu 15. Podrška razvoju sporta u Bosni i Hercegovini 		
Ishodi učenja:	Studenti će moći prepoznati mjesto sporta u društvu, te uočiti razlike u zastupljenosti pojedinih sportova. Studenti će razumjeti značaj sportskih događanja i njihov utjecaj na društvo i društvenu satisfakciju.		
Metode izvođenja nastave:	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivna predavanja 50% • Vježbe – individualni rad, prezentacije i diskusija 30% • Seminari 10% • Terenska nastava 10% 		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene</p>	<p>parcijalni - 25 istraživački seminarski rad - 15 prezentacija - 5 Aktivnost /prisustvo na nastavi 5+5 - 10 završni ispit – 45</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura: Žugić, Zoran (2000). Sociologija sporta. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu. Vrcan, Srđan (1990). Sport i nasilje danas u nas i druge studije iz sociologije sporta. Zagreb: Naprijed. Kozarčanin, Azra (2004). Sociologija i sociologija sporta. Sarajevo: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja. Bjelajac, Slobodan (2006). Sport i društvo. Split: Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i kineziologije.</p> <p>Dopunska literatura:</p> <p>Coakley, J. (2007): Sports in Society: Issues and Controversies. New York: McGraw-Hill. Bodin D.; Robène, L.; Héas, S. (2007). Sport i nasilje u Europi. Zagreb: Knjiga trgovina. Scambler, Graham (2007). Sport i društvo: istorija, moć i kultura. Beograd: Clio. Pavlović, Petar & Vejnović, Duško. (2014). Teorija i sociologija sporta: odabrane teme. Kovačević, Braco (2014). Društvo i sport. Banja Luka: Evropski defendologija centar za naučna, politička, ekonomska, socijalna, bezbjedonosna, sociološka i kriminološka istraživanja.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA CYBER KULTURE		
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezan	Ukupan broj sati: 125 Predavanja 45 sati Vježbe 30 sati Seminarski rad 15 sati Praktična nastava 35 sati		
Učesnici u nastavi	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>Ovaj modul ima za cilj sticanje znanja o sociološkim aspektima fenomena cyber kulture, te odnose cyber kulture i određenih aspekata društva, kao i savremenog društva u cjelini u doba digitalne tehnologije. Uopšteno, cyber kultura označava područje kulture koja je povezana sa cyber temama, kao što su na primjer pojmovi digitalne revolucije, kiborga, kibernetičkog prostora, virtualne stvarnosti, virtualne zajednice i društvene mreže, on-line identiteti, itd. Studenti/ce će se osposobiti za bolje razumijevanje nastanka cyber kulture, kao jednog dijela savremene kulture, njenih glavnih elemenata, mogućnosti i kontroverzi, te funkcija ali i posljedica za cjelokupnu kulturu i ljudski život u esencijalnom smislu, a posebno u sociokulturnom kontekstu distinkcija između moderne kulture i kulture kasnog moderniteta odnosno postmoderne. Cilj je razviti kritičko promišljanje kod studenata/ica o jednom od najvažnijih fenomena kulture danas.</p>		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastanak i razvoj cyber kulture – pitanje predmeta i metoda 2. Kulture moderne i postmoderne; Društveno-istorijski i sociokulturni kontekst razvoja kibernetike; Nastanak i razvoj Interneta. 3. Virtualna stvarnost i kibernetički prostor; Haylesov koncept virtualnosti; Određenje virtualne stvarnosti (M. Heim). 4. Kibernetički prostor kao novi socijalno kulturološki prostor; Prostor i vrijeme u cyber kulturi (Z. Bauman) 5. Tijelo i seksualnost u cyber kulturi (M. Heim, M. Foucault) 6. Cyber kultura i društvo; Koncept „javne sfere“ (Habermas); Kulture Interneta (M. Castells); Informacija, refleksivnost i kontrola (A. Giddens); 7. Digitalno buntovništvo i pokreti otpora 8. Pitanje identiteta u virtualnim svjetovima. Identitet i smisao u umreženom društvu (M. Castells) 9. Tipologija postmodernih identiteta (Z. Bauman); Identitet i blogovi (R. MacDougall); Kultura digitalnog postojanja i krađa identiteta; Djeca u virtualnim svjetovima 10. Naučna fantastika i cyber kultura; Naučna fantastika u sociokulturnom kontekstu; Razvoj cyber punka 11. Umjetnost i cyber kultura 		

	<p>12. Informacijska tehnologija i socijalna isključenost; Cyberbylling;</p> <p>13. Tehnologija i budućnost rada; Potrošnja i siromaštvo u doba cyber kapitalizma (Z. Bauman)</p> <p>14. Biotehnologija i „posthumanost“; Sindrom Frankesteina; Rađanje „novog ljudskog arhetipa“ (J. Rifkin)</p>
Ishodi učenja:	<p>Znanje: Aktivnim učešćem na predavanjima, diskusijama i pisanjem eseja, studenti će imati priliku razumjeti nastanak, razvoj i uticaj cyber kulture na društvo te steći sveobuhvatnija znanja o različitim fenomenima i procesima cyber kulture, te promjenama koje je uzrokovala a koje određuju bit savremenih društava danas.</p> <p>Vještine: Studenti će razviti sposobnost za uviđanje veza između sociologije kao nauke i cyber kulture – koje svako može identificirati u privatnoj i javnoj sferi.</p> <p>Kompetencije: Steći će kompetentnost za kritičko promišljanje o jednom od najvažnijih aspekata života današnjeg čovjeka ali i civilizacije u cjelini.</p>
Metode izvođenja nastave:	<p>Predavanje ex cathedra</p> <p>Interaktivna predavanja</p> <p>Rad u grupama</p> <p>Studijske posjete</p>
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>Pismena provjera znanja (eseji – pristup kognitivne estetike).</p> <p>Ispiti: završna provjera znanja, popravni i septembarski ispitni rok, pismena/usmena provjera znanja</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Milardović. 2010. Globalno selo: sociologija informacijskog društva i cyber kulture, Centar za politološka istraživanja, Zagreb 2. Jones, G. Steven (ur) 2001. Virtuelna kultura, Biblioteka XX vek., Beograd 3. Gere, Charlie. 2011. Digitalna kultura, CLIO, Beograd <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Todorović, Luj Aleksandar. 2017. Diskurs novih tehnologija, CLIO, Beograd 2. Chayko, Mary. 2019. Superpovezani, CLIO, Beograd 3. Afrić, 1999. Kibernetički prostor i virtualna realnost kao društvena upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Revija za sociologiju, 30 (3-4): 211-231 4. Featherstone, M., Burrows, R. (ur), 2001. Kiberprostor, kibertijela, Cyberpunk. Kulture tehnološke tjelesnosti, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb 5. Wiener.1994. Kibernetika i društvo, Nolit, Beograd 6. Walker, 1988. Moderna tehnologija i civilizacija, Naprijed, Zagreb

	<ol style="list-style-type: none">7. Castels, 2000. Uspon umreženog društva, Golden marketing, Zagreb8. Butler. 2007. Postmodernizam, Šahinpašić, Sarajevo9. Bauman. 2011. Tekuća modernost, Naklada Pelago, Zagreb
--	---

Šifra predmeta:		Naziv predmeta: SOCIOLOGIJA SIROMAŠTVA	
Ciklus: II	Godina: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: OBAVEZAN		Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 45 Vježbe: 15 Samostalni rad studenata: 65	
Odgovorni nastavnik/ci	Izabrani nastavnici i saradnici		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Sticanje znanja o sociološkim teorijama siromaštva. Sociološko izučavanje nejednakosti i uzroka nejednakosti. Osposobljavanje studenata za samostalno empirijsko istraživanje problema siromaštva u našoj zemlji.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šta je siromaštvo? 2. Apsolutno – načini mjerenja 3. Relativno – načini mjerenja 4. Teorije siromaštva 5. Teorije - nastavak 6. Marginalizirane skupine 7. Feminizacija siromaštva 8. Klase 9. Teorija potklase 10. Država blagostanja 11. Neoliberalna ideologija 12. Globalizacija 13. Pokazatelji siromaštva - svijet i Europska unija 14. Pokazatelji siromaštva – region i Bosna i Hercegovina 15. Politike smanjivanja siromaštva 		
Ishodi učenja:	Znanje: - Student će se osposobiti za razumijevanje, teorijsko i empirijsko istraživanje problema (pojave) siromaštva; za kritičko promišljanje opasnosti koje društvu donosi siromaštvo; za praktično predlaganje mjera ublažavanja (smanjivanja) siromaštva. Vještine: - Studenti će istraživati i prezentirati pojave, odnose i procese u savremenom društvu (kako u našem domaćem kontekstu, tako i šire). Kompetencije: - Studenti će biti osposobljeni da samostalno kritički pišu, da prezentiraju nalaze vlastitih istraživanja, te da ih argumentiraju.		
Metode izvođenja nastave:	Interaktivna predavanja 60% Vježbe – 40%		

<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:</p>	<p>Prisustvo nastavi (5 bodova - 5%) Aktivnost (5 bodova - 5%) Midterm I (test) (30 bodova - 30%) Midterm II (esej) (30 bodova - 30%) Završni usmeni ispit (30 bodova - 30%)</p>
<p>Literatura:</p>	<p>Obavezna literatura: Giddens, Anthony. 2005. Sociologija. Beograd. Haralambos, Holborn. 2002. Sociologija: Teme i perspektive. Zagreb. Geremek. 2015. Istorija siromaštva. Beograd. Simmel. 2020. Siromašni. Uvod u sociologiju siromaštva. Beograd.</p> <p>Dopunska literatura: Abazović et al. 2021. Razumijevanje društva. FPN. Sarajevo. Harvey. 2014. Kratka povijest neoliberalizma. Zagreb. Sassen. 2014. Expulsions: Brutality and Complexity in the Global Economy. Cambridge MA & London.</p>

Šifra predmeta:	Naziv predmeta: METODIKA NASTAVE SOCIOLOGIJE SA METODIČKOM PRAKSOM		
Ciklus: MA	Godi na: II	Semestar: III	Broj ECTS kredita: 5
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 125 Predavanja: 30 Praksa: 45 Samostalni rad studenata: 50		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ovaj predmet je u funkciji obrazovanja/formiranja znanja, sposobnosti i vještina potrebnih za uspješno izvođenje nastave iz predmeta Sociologija u srednjim školama i Društvo/ Kultura / Religija u osnovnoj školi.		
Tematske jedinice: (po potrebi plan izvođenja po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata sa programom, obavezama i načinom rada; Upute za izradu seminarskih radova, prezentacija, referata, eseja, te realizaciju metodičke prakse. 2. Planiranje i priprema nastave sociologije. 3. Cilj i zadaci nastave sociologije. Određivanje ciljeva i zadataka nastavne jedinice. 4. Ishodi učenja nastave sociologije. 5. Priprema nastavnog sata. Struktura nastavnoga sata sociologije. 6. Razredna atmosfera; osnovni elementi razredne atmosfere; problem motivacije; oblici organizacije nastave; frontalna i suradnička nastava. 7. MIDTERM 8. Nastavne metode u nastavi sociologije. Nastavna sredstva i pomagala u nastavi sociologije. 9. Film u nastavi sociologije. 10. Strip i karikatura u nastavi sociologije. 11. Projektna i tematska nastava u predmetu sociologija; rad na slučaju; vođenje projektne i tematske nastave. 12. Praćenje i ocjenjivanje učenika/ca. Provjeravanje znanja u nastavi sociologije. 13. Nastava sociologije u multikulturnom društvu. 14. Krićka pedagogija u nastavi sociologije. 15. Krićko mišljenje u nastavi sociologije; važnost krićkog mišljenja; poticanje krićkog mišljenja. 16. ZAVRŠNI ISPIT 		
Ishodi učenja:	<p>Očekuje se da studenti nakon položenog ispita iz predmeta Metodika nastave sociologije sa metodićkom praksom mogu samostalno:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planirati nastavu sociologije u srednjim školama, odnosno nastavu za predmet Društvo/ Kultura / Religija u osnovnoj školi, • izraditi operativni nastavni program za predmet Sociologija, odnosno za predmet Društvo/ Kultura / Religija, 		

	<ul style="list-style-type: none"> • formulirati ciljeve i zadatke, te planirati ishode učenja u nastavi sociologije, • napisati pripremu za izvedbu nastavnoga sata za predmete Sociologija i Društvo/ Kultura / Religija, • odabrati prikladne nastavne metode i nastavna sredstva i pomagala za pojedinu nastavnu jedinicu, • procijeniti izvedbu nastavnoga sata i realizaciju nastavnoga programa, • vrijednovati i analizirati uspjeh, angažman i napredak učenika, • vrijednovati i poticati kritičko mišljenje u nastavi sociologije, • predlagati moguće promjene u izvođenju nastave sociologije, odnosno društva/ kulture / religije u osnovnim i srednjim školama.
Metode izvođenja nastave:	Ex catedra, razgovor i diskusija, prezentacije, seminari, metodička praksa.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<p>U toku semestra studenti rade jednu pismenu provjeru znanja (parcijalni ispit-midterm) na kojoj se može ostvariti maksimalno 20 bodova, a na završnom ispitu, koji se radi na kraju semestra i nosi 50 bodova, polažu samo drugi dio gradiva. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku.</p> <p>U konačnu ocjenu su, osim bodova ostvarenih na testovima, uključeni i bodovi koji studenti dobijaju na prisustvo (5 bodova), individualni i grupni rad – seminarski radovi, eseji, referati, prezentacije, projekti i sl. (5 bodova) i za obavljenju metodičku praksu (20%). Metodička praksa ima opservacioni, adaptivni i doživljajni karakter, realizira se prema posebnom programu (izvedbeni plan vježbi) i planirana je u trajanju od 45 sati u osnovnim i srednjim školama.</p> <p>Pored pismene provjere znanja, ostavlja se i mogućnost usmenog ispita, kako na parcijalnom tako i na završnom dijelu ispita, odnosno popravnom ili septembarskom ispitnom roku.</p> <p>Ocjene u odnosu na broj ostvarenih bodova: 0 – 54 = F; 55 – 64 = E; 65 -74 = D; 75 – 84 = C; 85 – 94 = B; 95 -100 = A.</p>
Literatura:	<p>Obavezna literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuburić, Z. I Dačić, S. (2017). Metodika nastave sociologije. Novi Sad: Filozofski fakultet. 2. Predmetni kurikulum – Sociologija (https://kurikulum.ks.gov.ba/bs/elementi?predmet=Sociologija) 3. Predmetni kurikulum – Društvo / Kultura / Religija (https://kurikulum.ks.gov.ba/bs/elementi?predmet=Dru%C5%A1tvo/Kultura/Religija) <p>Dopunska literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ilić, D. (2020). Fantastična škola - novi prilozi za drugačiji kurikulum. Beograd: Fabrika knjiga. 2. Satrapi, M. (2020). Persepolis. Sarajevo: Agarthi Comics.

	<p>3. Jelavić, F. (2018). Što metodika jest? Život i škola, Vol. LXIV, No. 2, 2018, str. 213-219.</p> <p>4. Ilić, D. (2016). Škola za "petparačke" priče - predlozi za drugačiji kurikulum. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>5. Jovanović, N. (2013). Metodika nastave društveno-humanističkih predmeta: izazovi i novine. Filozofski fakultet Niš.</p> <p>6. Cerić, H. (2013). Skandalon u oblačićima – Kako koristiti strip u nastavi? Sarajevo: CNS.</p> <p>7. Bežen, A. (2008). Metodika: znanost o poučavanju nastavnog predmeta. Zagreb: Učiteljski fakultet u Zagrebu i Profil.</p> <p>8. Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V. i Miljković, D. (2003). Psihologija obrazovanja. Zagreb: VERN.</p> <p>9. Težak, S. (2002). Metodika nastave filma. Školska knjiga. Zagreb.</p> <p>10. Kyriacou, C. (2001). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa.</p>
--	--

IV SEMESTAR IZRADA MASTER TEZE (30 ECTS)